

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 104.

JORDBRUK OG FÆDRIFT

1911—1915.

(*Divers renseignements statistiques relatifs à l'agriculture et à l'élevage du bétail, etc., pour la période quinquennale de 1911 à 1915.*)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1917.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Officielle Statistik, række VI.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1915:

- Nr. 23. Markedspriser paa korn og poteter 1836—1914. (*Données sur les prix du blé et des pommes de terre 1836—1914.*)
- 24. Indtægts- og formuesforhold efter skatteligningen 1911. (*Revenus et fortunes selon l'imposition de l'exercice 1911.*)
- 25. Norges sparebanker 1913. (*Caisse d'épargne.*)
- 26. Fattigvæsenet 1911 og 1912. (*Assistance publique.*)
- 27. Folkemængdens bevægelse 1906—1910. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1906 à 1910. II. Résumé.*)
- 28. Norges fiskerier 1913. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 29. Norges bergverksdrift 1913. (*Mines et usines.*)
- 30. Norges telegrafvæsen 1913/14. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 31. Norges kommunale finanser 1911. (*Finances des communes.*)
- 32. Private aktiebanker 1912 og 1913. (*Banques privées par actions.*)
- 33. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1911 og 1912. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 34. Arbeidsledighet og Arbeidsledighetskasser. (*Chômage et caisses de chômage.*)
- 35. Skolevæsenets tilstand 1911. (*Instruction publique.*)
- 36. Rekruttering 1913. (*Recrutement.*)
- 37. De offentlige jernbaner 1913/14. (*Chemins de fer publics.*)
- 38. Ulykkesforsikringen 1912. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 39. Veterinærsvæsenet og kjøtkontrollen 1913. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 40. Fagskolestatistik 1911/1912—1913/14. (*Écoles professionnelles.*)
- 41. Forsikringsselskaper 1912. (*Sociétés d'assurances.*)
- 42. Sindssykeasylenes virksomhet 1913. (*Hospices d'aliénés.*)
- 43. Norges postvæsen 1914. (*Statistique postale.*)
- 44. Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer m. v. (*Budgets de familles d'employés du commerce, etc.*)
- 45. Dødelighetstabeller for det norske folk 1901/02—1910/11. (*Tables de mortalité selon les expériences 1901/02—1910/11.*)
- 46. Forsømte barn 1912 og 1913. (*Traitements des enfants moralement abandonnés.*)
- 47. Beretninger om amternes økonomiske tilstand 1906—1910. I og II. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
- 48. Forsikringsselskaper 1913. (*Sociétés d'assurances.*)
- 49. Civil retspleie 1911, 1912 og 1913. (*Justice civile.*)
- 50. Fabriktaellingen 1909. Fjerde hefte. Produktionsstatistik. (*Recensement industriel 1909. IV. Statistique de la production.*)
- 51. Folkemængdens bevægelse 1912. (*Mouvement de la population.*)
- 52. Kommunale skatteligninger i landdistrikte 1911, 1912 og 1 halvaar 1913. (*Revenus et fortunes dans les districts ruraux.*)
- 53. Industristatistik 1913. (*Statistique industrielle.*)
- 54. Fiskerforsikringen 1914. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 55. Folkemængdens bevægelse 1901—1910. Hovedoversigt. (*Aperçu général du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1901 à 1910.*)
- 56. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1913. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 57. Indtægt, formue og fordelingen af den kommunale skat 1913—1914. (*Revenus, fortunes et répartition de l'impôt communal.*)
- 58. Norges sparebanker 1914. (*Caisse d'épargne.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 104.

JORDBRUK OG FÆDRIFT

1911—1915.

(Divers renseignements statistiques relatifs à l'agriculture et à l'élevage du bétail, etc., pour la période quinquennale de 1911 à 1915.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1917.

Den almindelige Jordbruksstælling 30 september 1907 se Norges Officielle Statistik, række V:

- Nr. 85. 1ste hefte. Utsæd, landbruksredskaper, kreaturhold, sæterbruk.
- » 109. 2det hefte. Arealet og dets anvendelse, procentberegninger m. v.
- » 145. 3dje hefte. Oversigt m. v.
- » 179. Faste eiendomme (1906—1910).

Jordbruk og fædrift 1906—1910 se Norges Officielle Statistik, række V. 196.

Kreaturholdet 30 september 1914 og 1915 se Norges Officielle Statistik, række VI. 64.

Kreaturholdet 30 september 1916 se Norges Officielle Statistik, række VI. 92.

Indhold.

Side.

Indledning.	1*
---------------------	----

Tabeller:

Tabel 1. Beregnet indmarksareal i 1915, sammenholdt med 1910	2
— 2. Landbruksarealet 1915 i procent av arealet 1910	10
— 3. Opgave over den almindelige utsæd pr. maal (10 ar) i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter samt av græsfrø	14
— 4. Opgave over den gjennemsnitlige avling pr. maal i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter samt poteter, turnips og høi	16
— 5. Opgave over den gjennemsnitlige foldighet i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter	20
— 6. Opgave over de paa produktionsstedene gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915	22
a. Hvete s. 22. b. Rug s. 22. c. Byg s. 24. d. Havre s. 26. e. Blandkorn s. 28. f. Erter s. 30. g. Poteter s. 31.	
— 7. Mængde av det i hvert av aarene 1911—1916 indhøstede korn samt poteter og høi	34
— 8. Opgave over i hvilken utstrækning nedyrkning har fundet sted i aarene 1911—1915	38
— 9. Beregnet størrelse av hysdyrholtet 30 september 1916, sammenstillet med de tilsvarende opgaver for 1915	41
— 10. Gjennemsnitlig melkeutbytte pr. ko samt almindelig vinterfôr pr. kreatur i 1915	42
— 11. Opgave over hvilken betydning salg av hysdyr, kjøt og flesk, melk og smør har for distriktenes samtlige over gjennemsnitsprisen paa kjøt, flesk, melk, smør, høi og halm m. m. i aaret 1915	46
— 12. Gjennemsnitspriser paa kreaturer i 1915	50
— 13. Opgave over de ved utgangen av aaret 1915 bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker	52

Anhang 1. En undersøkelse angaaende de aarlige høstopgaver paa grundlag av femten aars statistik (1900—1914)	72
— 2. Husholdningsregnskaper for gaardbrukere	91

Table des matières.

	Pages.
Introduction	1*
Tableaux:	
Tableau n° 1. Étendue des terrains cultivés et des prairies naturelles en 1915, comparée avec les données pour 1910.	2
— - 2. Terrains cultivés etc. 1915 en pourcent des terrains en 1910.	10
— - 3. Semence moyenne, par décare, des céréales, des pois et des pommes de terre pour la période de 1911—1915.	14
— - 4. Récolte moyenne, par décare, des céréales, des pois et des pom- mes de terre ainsi que du foin pour la période de 1911 à 1915	16
— - 5. Rapport de la récolte à la semence pour la susdite période en moyenne	20
— - 6. Prix moyens des diverses céréales, des pois et des pommes de terre pour la période de 1911 à 1915	22
a. Froment p. 22. b. Seigle p. 22. c. Orge p. 24. d. Avoine p. 26. e. Méteil p. 28. f. Pois p. 30. g. Pommes de terrep. 31.	
— - 7. Récolte des céréales dans chacune des années 1911 à 1916	34
— - 8. Données sur le défrichement pendant les années 1911 à 1915 .	38
— - 9. Bétail au 30 septembre 1916, comparé avec les données de 1915	41
— - 10. Production moyenne de lait (par vache laitière); moyenne du fourrage d'hiver par tête en 1915	42
— - 11. Renseignements sur l'importance de la vente d'animaux dome- stiques, de viande, de porc, de lait, de beurre, de fromage et de laine pour les campagnes ainsi que sur les prix moyens de viande, de porc, de lait, de beurre, de foin et de paille, etc., en 1915	46
— - 12. Prix moyens du bétail en 1915	50
— - 13. Métairies, fromageries et fabriques de lait condensé	52
<hr/>	
Appendice 1. Analyse des rapports annuels sur la récolte basée sur une série de quinze ans (1900—1914)	72
— 2. Quelques budgets de familles d'agriculteurs	91

Indledning.

Det statistiske materiale.

De opgaver vedkommende Norges jordbruk og fædrift i femaarsperioden 1911—1915 som nærværende hefte indeholder, utgjør, som det vil sees, kun en mindre del av de statistiske opgaver som hører til en almindelig statistik over nævnte gjenstand. En saadan statistik haves ikke for noget senere aar end 1907 (Norges Officielle Statistik V 85, 109, 145 og 179), som væsentlig er bygget paa de ved den almindelige Jordbruksstælling 30 september 1907 indhentede detaljerte oplysninger om areal og kreaturhold m. v. En tilsvarende almindelig jordbruksstælling vil bli avholdt i sidste halvdel af indeværende aar.

Nærværende tabeller er utarbeidet efter de i forbindelse med femaarsberetningene av lensmændene meddelte skematiske opgaver samt for markedsprisenes vedkommende efter de av lensmændene kvartalsvis meddelte opgaver. Derhos har man efter de av landbruksdirektøren utgivne aarlige beretninger angaaende høstens utfald sammenstillet en opgave over mængden av det i hvert av aarene 1911—1916 indhøstede korn samt poteter og høi. Endvidere er efter nævnte høstberetninger utarbeidet en oversikt omfattende perioden 1900—1914, hvilken oversigt er indtatt som anhang 1 til nærværende hefte.

Beregnet indmarksareal 1915.

For at faa nærmere rede paa de forandringer som indmarksarealet og dets forskjellige anvendelse har undergaat i aarene efter den almindelige jordbruksstællings avholdelse i 1907, har man ved indhentelse av opgaver for femaarsberetningene 1906—1910 og 1911—1915 paa de dertil benyttede skemaer opstillet spørsmaal om de forskjellige indmarksarealers antagelige størrelse.

Det i femaarsskema nr. 5 for 1911—1915 opstillede spørsmaal lød saaledes: «Forsaavidt opgaver derover uten vanskelighet kan meddeles, ønskes oplyst hvor store omtrentlig de forskjellige arealer av aker og eng antages at ha været i 1915 i forhold til arealene i 1910, naar hvert av disse ansættes til 100.» Til benyttelse ved besvarelseren var opstillet særskilte rubrikker for hvert sædslags m. v.

Paa det tilsvarende skema for 1906—1910 var opført likelydende spørsmaal, dog gjaldt sammenligningen her aarene 1907 og 1910.

Resultatet av de beregninger som er utført paa grundlag av de saaledes tilveiebragte oplysninger, er, forsaavidt angaaer aaret 1910, tidligere offentliggjort; se Norges Off. Statistik V. 196, tabel 1. Resultatene av beregningen for aaret 1915 findes intdat i hosstaaende tabel 1, sammenholdt med de tilsvarende tal for 1910.

Nedenfor skal meddeles en kort oversigt over de nævnte to undersøkelsers resultater sammenholdt med tællingsopgaverne for 1907.

For Rikets bygder utgjorde arealene av:

Aar.	Korn og erter.	Rotfrugter, grønför m. v.	Tilsammen tilsaadd aapen aker.	Kunstig eng.	Naturlig eng.	Tilsammen eng.	Ialt indmark.
	ha.	ha.	ha.	ha.	ha.	ha.	ha.
1907	172 171	63 235	235 406	491 629	359 604	851 233	1 086 639
1910	175 334	66 190	241 524	515 553	355 427	870 980	1 112 504
1915	198 504	71 463	269 967	524 024	348 510	872 534	1 142 501

Stigning (+) eller formindskelse (−) i arealene:

a. Absolute tal.

1907—1910	+ 3 163	+ 2 955	+ 6 118	+ 23 924	÷ 4 177	+ 19 747	+ 25 865
1910—1915	+ 23 170	+ 5 273	+ 28 443	+ 8 471	÷ 6 917	+ 1 554	+ 29 997
1907—1915	+ 26 333	+ 8 228	+ 34 561	+ 32 395	÷ 11 094	+ 21 301	+ 55 862

b. Relative tal (procent).

1907—1910	+ 1.8	+ 4.7	+ 2.6	+ 4.9	÷ 1.2	+ 2.3	+ 2.4
1910—1915	+ 13.2	+ 8.0	+ 11.8	+ 1.6	÷ 1.9	+ 0.2	+ 2.7
1907—1915	+ 15.3	+ 13.0	+ 14.7	+ 6.6	÷ 3.1	+ 2.5	+ 5.1

Som det vil sees, har der i disse aar foregaat en ikke uvæsentlig utvidelse av de fleste arealer. Det samlede indmarksareal skal være steget med vel 5 pct. i de otte aar fra 1907 til 1915. Stigningen pr. aar er størst i perioden 1907—1910, nemlig 0.8 pct. mot 0.54 pct. i femaaret 1911—1915.

Der er ogsaa andre væsentlige forskjelligheter mellem disse to perioder. Aarene 1907—1910 udmerker sig ved en relativt sterk økning av de arealer som anvendes til fôrplanter; det er turnips-, grønför- og engarealene som sterkest utvides i disse aar, mens tilveksten i kornavlen er liten eller ingen, naar undtages havre, som jo staar fôrplanterne nær. Denne utvikling er en fortsættelse af den som fandt sted fra omkring aarhundredeskiftet.

Tidligere — fra 1875 til 1900 — skedde der en sterk formindskelse av kornarealene og en økning av fôrarealene. Fra 1900 av foregik fremdeles økning i fôrarealene, men tilbakegangen i kornavlen ophører nu og avløses av en forøvrig ubetydelig stigning.

Utviklingen fortsætter i samme spor rimeligvis helt til aaret 1915, da de ved verdenskrigen fremkaldte ændrede konjunkturer og den vanskeliggjorte til-

førsel bevirker en ikke ubetydelig stigning i korn- og potetarealene, tildels paa bekostning av fôrarealene.

Tallene for femaaret 1911—1915 kommer derved til at fremvise et fra foregaaende periode noksaa avvikende bilde. Mens saaledes kornarealene i 1907—1910 steg alene 3 163 ha. eller 1.8 pct., utgjorde stigningen for 1911—1915 hele 23 170 ha. eller 13.2 pct.; potetarealene steg 9.8 pct. mot 2.2 pct. i den foregaaende periode. Paa den anden side opviser fôrarealene for den sidste periode langt mindre stigning end for den første. Saaledes steg engarealet i første periode med 19 747 ha. eller 2.3 pct. mot 1 554 ha. eller 0.2 pct. i sidste.

Den betydelige utvidelse av den aapne akers areal i aarene 1911—1915, 28 443 ha. eller 11.8 pct., skal imidlertid som helhet ikke ha bevirket nogen nedgang i engarealet; dette er endog øket litt, saa den hele indmarks forøkelse i Rikets bygder disse aar skal utgjøre nær 30 000 ha.

Utvilelsen av den aapne akers areal er saaledes ikke i sin almindelighet skedd paa bekostning av engarealet. Det er næsten alene Østlands- og Oplandsamtene som i disse aar utviser nogen formindskelse i engarealet, mens omrent alle de øvrige amter opviser nogen stigning. Denne stigning er dog forholdsvis ubetydelig, naar undtages de 5 nordligste amter. Man er dog tilbøelig til at tro at stigningen i engarealet for disse amter er angit for høit.

I relativ forøkelse av kornarealet kommer blandt amtene Stavanger øverst med 25.2 pct., dernæst Lister og Mandal samt Smaalenene med henholdsvis 24.6 og 21.5 pct. Mindst forøkelse opviser amtene Hedemarken og Kristians med henholdsvis 6.1 og 7.8 pct. Det er gjennemgaaende de mest aarsikre distrikter som har utvidet sin kornavl mest. Mindst er forøkelsen i distrikter hvor kornavlen falder mere usikker og produktionsomkostningene falder høiere. Paa Oplandene f. eks. er det saaledes de høitliggende dalbygder som har utvidet sin kornavl mindst og derved bidrat til at sætte dette distrikt længst ned i rækken i denne henseende.

Med hensyn til utvidelsen av potetarealet kommer Smaalenene øverst med 18.8 pct., dernæst Buskerud med 15.0 og Lister og Mandal med 14.2 pct. I de for avl af fabrikpoteter vigtigste distrikter, Hedmarkens fogderi, Toten, Hadeland og Land, er forøkelsen bare 5—7 pct.

Forøkelsen av kornarealene i femaaret 1911—1915 er som nævnt beregnet til 23 200 ha. eller 13.2 pct. og for poteter til 4 100 ha. eller 9.8 pct. Denne forøkelse er jo — særlig naar hensees til at den hovedsagelig er gjennemført i et enkelt aar — ikke uvæsentlig og maa under de nuværende forhold tillægges øket betydning.

At den ikke veier saa særdeles meget for landets forsyning i sin helhet vil være forstaaelig. Særlig vil dette være tilfældet for kornets vedkommende. Følgende beregninger vil godtgjøre dette:

Den gjennemsnitlige kornavl beregnet efter arealet i 1910 utgjorde 310 000

ton. Forutsætter man at avlen utvides proportionalt med arealet, skal altsaa avlingens vekt være steget med 13.2 pct. av 310 000 = 40 900 ton. Fratrækkes 6 000 ton som nødvendig forøkelse av utsædsmængden, fremkommer som disponibelt for andet forbruk 34 900 ton. Da forbruket (faregnet utsæden) utgjør 60 900 ton pr. maaned, vil den paaviste utvidelse av kornarealene ha skaffet tilveie et kornforraad som efter normalt forbruk vil strække til i 17 dage.

Den gjennemsnitlige potetavl, beregnet etter arealet i 1910, utgjorde 694 000 ton. Denne avl dækket landets forbruk. De 9.8 pct. stigning vil da repræsentere 35 dages forbruk.

Avl pr. maal.

De herhen hørende opgaver findes intat i tabel 4. Den gjennemsnitlige avl pr. maal har for Riket utgjort:

	1866—1870	1876—1880	1886—1890	1896—1900	1901—1905	1906—1910	1911—1915
	hl.						
Hvete	2.04	2.21	2.12	2.33	2.17	2.24	2.31
Rug	2.23	2.32	2.43	2.41	2.41	2.49	2.50
Byg	2.69	2.88	2.87	3.01	2.78	2.94	3.02
Havre	3.39	3.67	3.53	3.57	3.43	3.56	3.67
Blandkorn	3.23	3.36	3.57	3.48	3.31	3.55	3.55
Erter	1.66	1.97	2.18	2.15	1.98	2.16	2.08
Poteter	20.85	20.98	21.56	21.70	22.64	23.01	24.32

Stigningen i utbytte pr. maal utgjør i den periode paa 45 aar som ovenstaaende opgaver omfatter, for hvete 13.2, rug 12.1, byg 12.3, havre 8.3, blandkorn 10.0 og poteter 16.6 pct.

Denne stigning, som jo i og for sig ikke er uvæsentlig, overgaaes dog av flere andre land. I Sverige steg saaledes utbyttet pr. hektar¹ fra 1871—75 til 1906—10 for høstsæd med 22.8 pct., vaarstraasæd 24.5, belgvekster 19.4 og for poteter 35.1 pct. I Danmark steg utbyttet² fra 1876—80 til 1911—15 for hvete med 42 pct., rug 3.4, byg 25.8, havre 43 og poteter 110.4 pct. I Tyskland steg utbyttet³ fra 1872—82 til 1908—12 for hvete med 59.2 pct., rug 79.8, havre 63.8, byg 51.1 og poteter 74.4 pct.

¹ Utregnet efter opgaver i Sveriges officielle statistik.

² Utregnet efter opgaver i Danmarks officielle statistik (V, nr. 4) samt Statistisk Aarbog for Danmark, 1916.

³ Utregnet efter opgaver i „Die deutsche Landwirtschaft, Hauptergebnisse der Reichsstatistik“, Berlin 1913.

Den internationale statistik over utbyttet i forhold til arealet viser i det hele at vort land ikke længer staar saa langt fremme i rækken med hensyn til stort utbytte som tidligere. Efter en opgave for 1871—75 i «Statistique internationale de l'agriculture» (s. XXVIII) stod Norge dengang blandt 16 nationer som nr. 4 i høit utbytte av hvete, nr. 2 for rug, nr. 4 for byg og nr. 3 for havre. Efter opgaver for 1906—10 i «Annuaire international de statistique agricole 1910», staar derimot Norge blandt 18 nationer som nr. 8 hvad hvete angaaer, nr. 6 for rug, nr. 7 for byg og nr. 8 for havre. Med hensyn til utbyttet av poteter derimot stod vort land fremdeles saa langt fremme som nr. 3, idet alene Belgien og Storbritannien kunde opvise større utbytte.

For yderligere oplysninger vedrørende utbyttet i forhold til arealet henvises til den i nærværende hefte indtagne avhandling om høststatistikken.

Foldighet.

De herhenhørende opgaver findes indtat i tabel 5. Foldigheten har øket betydelig, hvilket nærmere vil fremgaa af nedenstaende sammenstilling:

Den gjennemsnitlige toldighet i Riket:

	1835	1855	1871—1875	1881—1885	1891—1895	1901—1905	1911—1915
Hvete	7.5	9.5	7.7	7.7	9.3	7.8	8.2
Rug	8.8	11.1	11.8	11.7	10.7	11.6	11.2
Byg	6.0	7.3	8.4	8.6	8.3	8.7	10.2
Havre	4.8	5.9	6.8	6.7	6.7	7.5	8.5
Blandkorn	5.9	7.0	7.8	8.0	7.3	8.2	9.4
Erter	5.1	6.1	6.4	7.3	6.4	7.4	7.1
Poteter	7.6	7.8	7.4	7.0	7.1	7.4	7.5

Foldigheten er steget procentvis sterkere end utbyttet pr. hektar, hvilket har sin grund i at utsædsmængden pr. ha. er avtagt, samtidig som utbyttet er øket. Dette gjelder dog ikke hvete, rug og poteter, for hvilke sædarter utsædsmængden pr. maal praktisk talt er den samme som for 50 aar siden.

Markedspriser paa korn og poteter.

Tallene for Riket gjengives (etter tabel 6) nedenfor.

	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.
	Kroner pr. hektoliter.				
Hvete	13.86	14.19	13.64	14.70	22.15
Rug	10.47	11.41	10.71	11.87	19.37
Byg	9.09	10.02	9.84	10.52	16.44
Havre	7.90	8.31	7.97	8.65	14.13
Blandkorn	7.94	8.72	8.39	9.03	14.44
Erter	15.58	14.51	13.57	15.10	23.70
Poteter	4.72	4.63	3.75	4.21	6.33

Kornprisene begyndte at stige saa smaat i aarene 1901—1905; mere fremtrædende blev prisstigningen i de efterfølgende aar, saaledes at prisene i aaret 1913 stod vel 14 pct. over de for 1906. Med aaret 1914 begynder krisetiden at øve sin indflydelse paa prisene. Prisene for 1915 staar 71.2 pct. over de for 1913 (gjennemsnitlig for de 5 sædarter av korn).

Forøvrig henvises til Norges Off. Statistik VI, 23, hvor markedsprisene paa korn og poteter for tidsrummet 1836—1914 findes omhandlet.

Husdyrholtet.

Tabel 9 indeholder opgaver herover for 1915 og 1916. Disse opgaver saavelsom de tilsvarende for 1914 er fremkommet som resultater av beregninger foretak paa grundlag av partielle, repræsentative optællinger. De detaljerte tabeller med tilhørende oversigter vedrørende disse tællinger findes intat i Norges Off. Stat. V, 64 og 92, hvortil henvises.

Melkeutbytte.

Tabel 10 indeholder opgaver over det gjennemsnitlige melkeutbytte pr. ko samt størrelsen av det almindelige vinterfør pr. kreatur i 1915.

Over det gjennemsnitlige aarlige melkeutbytte pr. ko har man opgaver for de sidste 50 aar. Disse gjengives nedenfor forsaavidt tallene for Rikets bygder underett angaaer.

(Se tabellen øverst paa side 7.)

Da opgaverne kun er grundet paa individuelt skjøn, kan de ikke gjøre krav paa absolut paalidelighet. Da imidlertid prøvemelkninger og regnskaps-

Aar.	Melkeutbytte pr. ko.	
	Overhodet.	For de mere fremskredne gaardbrukere.
1865	Liter.	Liter.
1865	951	-
1875	1 091	-
1880	1 116	-
1885	1 133	-
1890	1 172	1 579
1895	1 235	1 644
1900	1 279	1 729
1905	1 386	1 876
1910	1 456	1 939
1915	1 483	1 969

hold ved fjøsdriften i de senere aar er blit mere og mere almindelig, maa man anta at oplysningene efterhaanden har vundet meget i paalidelighet. Unøigighetene, som maa befrygtes at forefindes i de ældre opgaver, antages mest at gaa i retning av for høi ansættelse av melkeutbyttet, saaledes at stigningen i melkeproduktionen i virkeligheten tør være litt større end ovenstaaende tabel antyder.

Stigningen fra 1910 til 1915 er mindre væsentlig og adskillig mindre end i de to foregaaende femaar.

Aarsaken til stagnationen maa formentlig tilskrives de efter krigens utbrudd opstaaede vanskeligheter for melkeproduktionen, særlig den knappe tilførsel av kraftfør i forbindelse med de stigende priser paa førstoffer.

Kontrolforeningenes regnskaper viser endog en nedgang i den gjennemsnittlige melkemængde pr. ko i 1914—15 sammenlignet med foregaaende aar, nemlig fra 2 192 til 1 988 kg. pr. ko.

Gjennemsnitspriser paa kreaturer

meddeles i tabel 12. Nedenfor sammenstilles disse priser for Riket med de tilsvarende for tidligere aar.

(Se tabellen øverst paa næste side.)

For yderligere oplysninger om kreaturpriser i ældre og nyere tid henvises til Norges Off. Stat. VI, 64.

Gjennemsnitspriser for Riket.

Aar.	1	2	3	4	5	6	7	8
	Arbeids- hester.	Okser.	Kjør.	Ung- naut.	Kalver.	Voksne sauer.	Voksne gjeter.	Voksne svin.
1870	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	156.0	54.0	66.0	27.0	-	8.0	9.0	44.0
1875	371.0	86.0	83.0	46.0	-	10.0	10.0	66.0
1880	275.0	71.2	72.9	41.0	12.2	9.9	9.4	-
1885	250.0	68.0	70.4	38.0	10.7	9.4	9.8	56.4
1890	258.0	91.2	88.1	48.5	13.7	12.3	10.6	62.3
1895	267.1	88.6	86.5	45.0	12.8	11.4	9.5	61.1
1900	356.2	103.4	94.3	51.9	15.1	12.9	11.2	81.1
1905	346.2	120.6	112.2	60.8	17.4	15.1	12.5	92.1
1907	387.9	131.5	119.7	66.3	18.8	16.5	13.1	95.9
1915	558.5	224.1	184.6	104.8	28.4	25.3	17.5	157.2

Meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

Nedenfor gjengives hovedresultatet av disse opgaver for 1915 (se tabel 13) sammenholdt med de tilsvarende for tidligere aar.

Ved meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker i Riket:

Aar.	Indveiet melk.	Producert.		
		Smør.	Magerost.	Fetost.
	kg.	kg.	kg.	kg.
1875	16 738 500	298 000	370 000	157 500
1890	77 277 800	1 440 300	1 568 700	515 500
1900	184 024 100	3 580 500	1 341 100	1 255 700
1910	277 764 800	3 707 200	3 043 700	1 722 200
1915	304 806 828	3 069 516	1 817 736	2 541 348

Opgaver vedrørende kondenseringsfabrikkene er medtatt alene for de to sidst opførte aar. Hvad angaaer forskjelligheter i opgavernes fuldstændighet for meierier og ysterier henvises til nedenstaaende specialoplysninger.

Fra 1890 til 1900 øket den ved disse anlæg indveiede melkemængde med 107 mill. kg., i det følgende tiaar med 93 mill. kg. og i sidste femaar med 27 mill. kg. Stigningen pr. aar er altsaa mindre i de fem sidste aar end i de to foregaaende tiaar. Den ved samtlige anlæg indveiede melkemængde utgjør henimot 3 tiendededele av den for Riket beregnede samlede melkeproduktion.

Antalet av meierier utgjorde ifølge de sidste opgaver sammenholdt med de tilsvarende for tidligere aar:

	1875.	1885.	1895.	1905.	1910.	1915.
Riket	86	249	481	755	670	600
Rikets bygder	78	204	434	696	606	523
Rikets byer.	8	45	47	59	64	77

Det bemerkes at opgaverne for 1875 og 1885 kun omfatter fællesmeierier, for 1895 tillike større private meierier (ø: med indveiet melk 100 000 liter og derover), og for de tre sidste aar samtlige meierier.

Meierienes antal var høiest i 1900, da det utgjorde 783; fra 1905 har tilbakegangen været betydelig.

Til belysning av meieribrukets utvikling hitsættes nedenstaaende opgaver over det ved samtlige meierier mottagne kvantum melk i efternævnte aar:

1875	14 501 000	kg.
1885	56 844 000	"
1895	113 310 000	"
1905	196 005 000	"
1910	224 505 000	"
1915	238 128 000	"

Som man ser, har den ved meieriene mottagne melkemængde stadig øket, endog i den tid da meierienes antal er avtat; siden 1900 er saaledes meierienes antal avtat med 23.4 pct., mens melkemængden ved meieriene er øket med vel 40 pct.

Betratger man de enkelte amter hver for sig, viser det sig at ved utgangen av aaret 1915 fandtes det største antal meierier i Nordre Bergenhus og Romsdal, med hver 75 meierier; dernæst kommer Søndre Bergenhus og Akershus med hver 63 meierier.

I Tromsø amt fandtes kun 4 meierier og i Finmarken intet.

Av Rikets 600 meierier mangler alle opgaver for 10 meierier. Desuten mangler for 25 meierier med indveiet kvantum melk 9 881 000 kg. opgaver over mælkens anvendelse. Ved de 565 meierier for hvilke mere fuldstændige opgaver foreligger, blev der i 1915 producert: 3 004 500 kg. smør, 597 400 kg. fetost, 1 700 200 kg. magerost og 1 432 000 kg. mysost, foruten at der solgtes som fløte 7 007 000 kg. og som melk 134 820 000 kg. De to sidste opgaver er dog ikke uttommende.

Ordner man meieriene etter størrelsen av den indveide melkemængde, finder man at der blev indveiet til:

155	under	100 000	kg.
150	fra 100 000 til 200 000	"	
170	" 200 000 "	500 000	"
66	" 500 000 "	1 000 000	"
32	" 1 000 000 "	2 000 000	"
17	over 2 000 000	kg.	

Antallet av smaa meieri var forholdsvis størst i de vestlandske og nordlige amter.

Av meieri var et antal av 267 med indveiet kvantum melk 148 975 000 kg. alene eller væsentlig beregnet paa melkesalg.¹ Ved disse meieri solgtes som fløte 6 487 300 kg., som nysilt melk 76 108 500 kg. og som skummet melk 46 579 200 kg.; opgaverne herover er dog ikke fuldstændige. Antallet av slike meieri er i de senere aar tiltat betydelig, d. v. s. den egentlige meieridrift trænges tilbake ved den økende omsætning av melk og fløte. Særlig har det gåa ut over produksjonen av smør og magerost, som i sidste femaar er gåa betydelig tilbake ved meieri.

Ved de 590 meieri for hvilke opgaver haves, utgjorde arbeidsstyrken 1 861 personer, derav 652 mænd og 1 209 kvinder. Skummemaskiner benyttes ved 425 meieri.

Av landets meieri var i 1915 64 bortforpagtede. Antallet av slike meieri utgjorde i 1910 86; skikken med bortforpagtning synes saaledes i avtagende.

Ialt 80 meieri var forenet med landhandel; det største antal herav forekom i Buskerud, Akershus og Smaalenene med henholdsvis 22, 17 og 14 meieri. I Trøndelagen og Nord-Norge forekom ingen meieri kombinert med landhandel.

212 meieri leverte den skummede melk gratis til leverandørene. Denne slags meieri, som omtrent udelukkende er basert paa smørproduksjon og kun undtagelsesvis befatter sig med osteproduksjon, forekom i størst antal i de vestenfjeldske og nordenfjeldske amter.

Meierienes værdi er angitt til 12 479 200 kr. for 540 meieri, som har avgitt opgaver herover. I 1900 angives værdien til 7 260 600 kr. (for 737 meieri); der har saaledes føregått en betragtelig stigning i meierienes værdi; den gjennemsnitlige værdi pr. meieri er nu over dobbelt saa stor som for 15 aar siden, nemlig 23 110 kr. mot 9 852 kr. i 1900.

Den pris som leverandørene opnaadde for den leverte melk, utgjorde i

¹ Hertil er regnet de meieri som har anvendt under halvdelen av det indveide kvantum melk til produksjon av smør og fetost og saaledes solgt størsteparten av melken enten som nysilt eller ogsaa som skummet melk og fløte.

1915 for Riket 13.7 øre pr. kg., mot 10.2 øre i 1910 og 9.3 øre i 1905. Der har saaledes foregaat en betydelig stigning i melkeprisen, navnlig i sidste femaar.

Antallet av *ysterier* utgjorde ved utgangen av følgende aar:

	1875.	1885.	1895.	1905.	1910.	1915.
Riket	19	26	51	51	68	94
Rikets bygder	19	26	49	50	68	94
Rikets byer	-	-	2	1	-	-

Ysteribedriften har utviklet sig raskt i de senere aar, ikke mindst i sidste femaar. Tidligere var det Jarlsberg og Larvik amt som var dominerende i ysteribedriften; endnu i 1905 hadde dette distrikt halvdelen av landets ysterier. I de følgende aar er det andre distrikter som trær i forgrunden, mens i Jarlsberg og Larvik amt bedriften stagnerer og i sidste femaar endog gaar betydelig tilbake. Det er først og fremst Kristians amt som utvikler sin ysteribedrift i disse aar. Saa sent som i 1905 fandtes her ingen ysterier, i 1910 var der allerede 12 og i 1915 25 ysterier, hvilket var adskillig flere end i noget andet amt. De 23 av disse ysterier var beliggende i Gudbrandsdalen, som mere og mere blir det ledende distrikt paa ystningens omraade. Mens i Jarlsberg og Larvik amt ysteribedriften ligger under i konkurransen med kondenseringsfabrikken og melkeleveranse til byene, antages forholdene i Gudbrandsdalen at være særlig skikket for ysteribedriften. Ogsaa i Stavanger og Nordre Trondhjems amter har ysteribedriften gaat betydelig frem i de senere aar; navnlig er det Jæderen og Inderøen som udmerker sig i denne henseende.

Av de ved utgangen av 1915 bestaaende ysterier var 61 fællesysterier.

Ved de 93 ysterier for hvilke opgaver haves, indveiedes i 1915 25 387 000 kg. melk, eller henimot dobbelt saa meget som i 1910, da der ved de 68 daværende ysterier indveiedes 14 184 000 kg.

Ved ysteriene var beskjæftiget 134 mænd og 203 kvinder. 34 ysterier var bortforpagtet.

Den til ysteriene leverte melk betaltes med 12.2 øre pr. kg.; prisen var i 1910 9.2 øre og i 1905 9.1 øre. Melkeprisen ved ysteriene har altsaa været lavere end ved meieriene og kondenseringsfabrikkene.

Til nærmere belysning av ysteribedriftens utvikling hitsættes følgende opgave:

(Se tabellen næste side.)

Ved Rikets ysterier:

Aar.	Indveiet melk kg.	Produsert:		
		Fetost kg	Smør kg.	Magerost kg.
1875	2 237 200	157 500	-	-
1890	5 134 500	407 000	-	223 900
1900	14 087 000	1 063 300	4 000	9 200
1910	14 183 500	1 142 500	13 700	42 500
1915	25 387 400	1 943 900	65 000	117 500

Om *kondenseringsfabrikkenes* virksomhet har man fra 1905 indhentet tilsvarende opgaver. Fabrikkenes antal har i disse aar uforandret været 4, nemlig en i hvert av amtene Smaalenene (Tune), Hedemarken (Hamar), Kristians (Østre Toten) og Jarlsberg og Larvik (Botne). Den ved disse fabrikker indveide melkemængde utgjorde:

1905	28 602 000 kg.
1910	39 076 000 »
1915	41 291 000 »

Fabrikkene beskjæftiget i 1905 466 personer, i 1915 702. Den indveide melk betaltes i 1905 med 9.6, i 1910 med 10 og i 1915 med 12.5 øre pr. kg.

Foruten det ovennævnte anhang 1, som gir en oversikt over høstberetningene 1900—1914, meddeles i anhang 2 endel *husholdningsregnskaper for gaard-brukere*, som er bearbeidet i det Statistiske Centralbyraa paa grundlag av materiale, indsamlet av Det kongelige Selskap for Norges Vel. Man henviser til den oversikt over de viktigste resultater, som er git side 91 ff. Bearbeidelsen av disse regnskaper har for en væsentlig del været forestaat av sekretær A. Skoien, medens sekretær S. Skappel har forestaat utarbeidelsen av de jordbruksstatistiske tabeller og oversigter.

Det Statistiske Centralbyraa, Kristiania 26 juni 1917.

N. Rygg.

Jonas Haanhus.

Tabeller.

Tabel 1. Beregnet

Nr.		1	2	3	4	5	6	6
		Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Tils. korn og erter.
		Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.
	I. Rikets bygder	1907 4 994 1910 4 997 1915 5 507	14 979 35 860 15 088 36 125 19 508 39 341		106 026 6 152 108 852 6 124 123 840 6 179		4 160 172 171 4 148 175 334 4 129 198 504	
	II. Bygdene amtsvis.							
1	Smaalenene	1910 1 246 1915 1 319	4 828 523 6 186 479		16 390 265 20 002 278		189 212 212 28 476	23 441
2	Akershus	1910 365 1915 398	2 550 4 731 3 295 5 023		19 872 365 21 607 360		613 637 637 31 320	28 496
3	Hedemarken	1910 20 1915 20	1 257 3 558 1 552 3 687		15 616 1 203 16 692 1 159		1 220 1 149 1 149 24 259	22 874
4	Kristians	1910 11 1915 12	1 123 8 543 1 461 9 189		6 552 2 677 7 120 2 722		1 550 1 556 1 556 20 456	20 456
5	Buskerud	1910 509 1915 615	1 484 3 342 2 245 3 595		6 715 656 7 756 659		353 348 348 15 218	13 059
6	Jarlsberg og Larvik .	1910 1 778 1915 1 893	2 271 1 219 2 836 1 328		8 547 106 9 709 114		65 63 63 15 943	13 986
7	Bratsberg	1910 684 1915 783	868 1 841 1 058 2 093		2 923 27 3 198 27		38 38 38 7 197	6 381
8	Nedenes	1910 246 1915 280	372 576 443 616		975 13 1 122 13		5 5 5 2 479	2 187
9	Lister og Mandal . .	1910 118 1915 159	160 161 214 181		2 483 47 3 104 41		3 3 3 3 702	2 972
10	Stavanger	1910 13 1915 20	63 573 93 637		7 039 24 8 874 24		5 11 11 9 659	7 717
11	Søndre Bergenshus .	1910 1 1915 1	11 162 13 182		2 571 282 2 921 311		1 1 1 3 429	3 028
12	Nordre Bergenshus .	1910 2 1915 3	12 983 14 1 166		2 233 92 2 606 89		7 7 7 3 885	3 329
13	Romsdal	1910 2 1915 2	20 1 067 24 1 107		4 948 188 5 810 187		2 2 2 7 132	6 227
14	Søndre Trondhjem .	1910 1 1915 1	9 3 018 9 3 323		3 535 127 3 864 141		13 13 13 7 351	6 703
15	Nordre Trondhjem .	1910 1 1915 1	23 3 487 24 3 889		7 756 31 8 666 33		83 83 83 12 696	11 381
16	Nordland	1910 - 1915 -	36 1 792 40 2 197		688 19 780 19		1 1 1 3 037	2 536
17	Tromsø	1910 - 1915 -	1 549 1 649		9 2 9 2		- - - 661	561
18	Finmarken	1910 - 1915 -	- - -		- - -		- - -	-

indmarksareal i 1915.

8	9	10	11	13	12	14	15	16	17	18	19	
Poteter.	Turnips.	Grøn-for.	Andre aker-vekster.	Tils. rotfrug-ter m. v. (rubr. 8–11).	Kunstig eng			Naturlig eng		Tils. eng.	Tils. indmark.	Nr.
Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	
40 916	7 660	13 591	1 068	63 235	7 627	461 513	22 489	318 415	41 189	851 233	1 086 639	
41 812	8 789	14 523	1 066	66 190	7 922	486 408	21 223	314 096	41 331	870 980	1 112 504	
45 913	9 469	14 995	1 086	71 463	7 851	495 474	20 699	306 771	41 739	872 534	1 142 501	
3 098	1 126	802	163	5 189	1 935	49 700	7 653	1 643	1 161	62 092	90 722	1
3 684	1 254	819	163	5 920	1 911	44 541	7 566	1 562	1 137	56 717	91 113	
4 330	1 143	1 569	277	7 319	1 633	53 198	3 572	4 647	2 307	65 357	101 172	2
4 614	1 290	1 581	290	7 775	1 571	51 169	3 357	4 263	2 489	62 849	101 944	
4 246	928	3 027	92	8 293	952	39 515	1 641	21 893	4 254	68 255	99 422	3
4 623	856	3 096	92	8 667	806	39 025	1 609	21 536	4 185	67 161	100 087	
3 385	792	2 137	19	6 333	654	30 381	416	26 001	6 273	63 725	90 514	4
3 578	922	2 126	19	6 645	631	28 992	407	24 803	6 574	61 407	90 112	
2 103	641	1 192	56	3 992	652	35 398	801	10 649	2 296	49 796	66 847	5
2 419	699	1 310	57	4 485	675	35 583	735	9 869	2 358	49 220	68 923	
2 484	928	606	64	4 082	933	39 795	1 220	2 567	564	45 079	63 147	6
2 690	974	627	65	4 356	1 021	40 494	1 179	2 408	557	45 659	65 958	
1 726	414	748	37	2 925	229	24 885	726	13 245	1 842	40 927	50 233	7
1 850	504	765	37	3 156	255	24 703	726	12 399	1 937	40 020	50 373	
1 299	78	70	23	1 470	56	11 659	98	3 965	286	16 064	19 721	8
1 412	78	69	23	1 582	59	12 242	99	3 812	270	16 482	20 543	
1 494	70	73	18	1 655	29	16 323	167	7 082	979	24 580	29 207	9
1 706	69	78	19	1 872	32	17 211	161	7 020	972	25 396	30 970	
2 584	742	290	122	3 738	53	24 686	1 130	17 376	3 462	46 707	58 162	10
2 891	841	298	122	4 152	55	25 178	1 130	16 549	3 516	46 428	60 239	
2 983	132	102	33	3 250	29	13 983	26	37 215	1 287	52 540	58 818	11
3 310	140	101	37	3 588	29	15 647	26	36 753	1 304	53 759	60 776	
2 208	99	119	43	2 469	13	9 874	62	31 656	1 733	43 338	49 136	12
2 380	102	120	44	2 646	15	10 604	62	31 108	1 754	43 543	50 074	
1 855	131	289	11	2 286	42	23 698	150	41 212	4 442	69 544	78 057	13
2 008	129	293	11	2 441	42	26 075	127	39 574	4 307	70 125	79 698	
1 550	364	734	23	2 671	240	46 520	828	22 626	3 426	73 640	83 014	14
1 679	353	744	23	2 799	272	50 132	808	21 295	3 458	75 965	86 115	
2 700	1 083	1 008	54	4 845	435	40 604	2 574	10 863	3 722	58 198	74 424	15
2 883	1 137	1 112	53	5 185	440	43 968	2 557	10 638	3 633	61 236	79 117	
2 620	101	899	22	3 642	24	18 227	128	36 552	2 092	57 023	63 201	16
2 919	102	937	22	3 980	24	21 238	119	36 738	2 090	60 209	67 226	
1 079	17	800	8	1 904	13	7 443	16	17 639	573	25 684	28 149	17
1 191	19	844	8	2 062	13	8 001	16	18 462	573	27 065	29 788	
68	-	58	1	127	-	519	15	7 265	632	8 431	8 558	18
76	-	75	1	152	-	671	15	7 982	625	9 293	9 445	

Tabel 1 (forts.). Beregnet

Nr.		1	2	3	4	5	6	7
		Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Tils. korn og erter.
		Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.
III. Bygdene fogderivis.								
1	Rakkestad	{ 1910 298	2 182	223	6 639	151	71	9 564
		{ 1915 303	2 802	220	7 861	159	89	11 434
2	Idde og Marker	{ 1910 498	1 425	125	4 542	15	46	6 651
		{ 1915 525	1 835	119	5 713	15	46	8 253
3	Moss	{ 1910 450	1 221	175	5 209	99	72	7 226
		{ 1915 491	1 549	140	6 428	104	77	8 789
4	Aker og Follo	{ 1910 253	731	1 129	5 820	109	126	8 168
		{ 1915 277	874	1 207	6 734	125	139	9 356
5	Nedre Romerike	{ 1910 61	1 088	1 332	5 911	84	146	8 622
		{ 1915 64	1 283	1 403	6 325	88	153	9 316
6	Øvre Romerike	{ 1910 51	731	2 270	8 141	172	341	11 706
		{ 1915 57	1 138	2 413	8 548	147	345	12 648
7	Hedemarken	{ 1910 14	846	2 231	7 505	674	1 096	12 366
		{ 1915 14	981	2 264	8 286	691	1 023	13 259
8	Vinger og Odalen	{ 1910 6	304	390	3 896	68	26	4 690
		{ 1915 6	395	390	3 896	68	26	4 781
9	Solør	{ 1910 -	81	600	3 623	322	76	4 702
		{ 1915 -	144	645	3 804	265	76	4 934
10	Søndre Østerdalen . . .	{ 1910 -	22	209	545	128	22	926
		{ 1915 -	28	251	654	124	24	1 081
11	Nordre Østerdalen . . .	{ 1910 -	4	128	47	11	-	190
		{ 1915 -	4	187	52	11	-	204
12	Nordre Gudbrandsdalen .	{ 1910 1	287	2 272	297	294	136	3 287
		{ 1915 1	327	2 229	322	309	133	3 321
13	Søndre Gudbrandsdalen .	{ 1910 1	221	1 776	1 052	489	220	3 759
		{ 1915 1	285	1 838	1 063	457	200	3 844
14	Toten	{ 1910 8	205	1 170	2 987	540	511	5 421
		{ 1915 9	252	1 385	3 328	572	530	6 076
15	Hadeland og Land . . .	{ 1910 1	375	1 655	1 889	1 114	601	5 635
		{ 1915 1	557	1 817	2 059	1 140	625	6 199
16	Valdres	{ 1910 -	35	1 670	327	240	82	2 354
		{ 1915 -	40	1 920	348	244	68	2 620
17	Ringerike	{ 1910 24	627	458	1 627	498	206	3 440
		{ 1915 26	867	542	1 839	502	199	3 975
18	Hallingdal	{ 1910 -	68	1 161	255	79	9	1 572
		{ 1915 -	80	1 213	277	83	9	1 662
19	Buskerud	{ 1910 377	725	1 143	4 142	71	135	6 593
		{ 1915 473	1 180	1 232	4 879	66	137	7 967
20	Numedal og Sandsvær .	{ 1910 108	64	580	691	8	3	1 454
		{ 1915 116	118	608	761	8	3	1 614

indmarksareal i 1915.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Poteter.	Turnips	Grøn-for.	Andre akker-vekster.	Tils. rotfrugter m. v. (rubr. 8—11).	Kunstig eng			Naturlig eng		Tils. eng.	Tils. indmark.	Nr.
Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	
798	436	323	9	1 566	1 016	24 211	4 016	659	519	30 421	41 551	}
902	463	318	9	1 692	1 006	22 297	3 912	629	519	28 363	41 489	1
831	287	218	23	1 359	453	11 902	1 779	645	291	15 070	23 080	}
897	314	233	23	1 467	453	10 355	1 735	600	291	13 434	23 154	2
1 469	403	261	131	2 264	466	13 587	1 858	339	351	16 601	26 091	}
1 885	477	268	131	2 761	452	11 889	1 919	333	327	14 920	26 470	3
2 237	478	765	261	3 741	509	17 292	359	981	162	19 303	31 212	}
2 432	502	765	274	3 973	427	15 973	346	967	160	17 873	31 202	4
873	244	368	7	1 492	508	19 187	1 365	1 322	750	23 132	33 246	}
878	251	380	7	1 516	520	18 995	1 302	1 322	785	22 924	33 756	5
1 220	421	436	9	2 086	616	16 719	1 848	2 844	1 395	22 922	36 714	}
1 304	537	436	9	2 286	624	16 201	1 709	1 974	1 544	22 052	36 986	6
2 273	613	897	37	3 820	539	11 879	272	6 792	1 290	20 772	36 958	}
2 423	569	891	37	3 920	410	10 691	258	6 683	1 245	19 287	36 466	7
819	56	217	6	1 098	171	7 630	608	3 031	753	12 193	17 981	}
819	50	217	6	1 092	171	7 630	608	3 031	753	12 193	18 066	8
761	134	401	41	1 337	175	6 677	648	2 891	979	11 370	17 409	}
909	137	386	41	1 473	157	6 430	632	2 891	955	11 065	17 472	9
331	89	634	3	1 057	57	4 121	76	4 958	751	9 963	11 946	}
408	61	645	3	1 117	58	3 915	76	4 710	751	9 510	11 708	10
62	36	878	5	981	10	9 208	37	4 221	481	13 957	15 128	}
64	39	957	5	1 065	10	10 359	35	4 221	481	15 106	16 375	11
405	71	323	2	801	28	6 957	32	3 074	1 190	11 281	15 369	}
412	71	335	2	820	28	7 131	32	3 062	1 194	11 447	15 588	12
569	198	506	4	1 277	126	4 948	47	7 618	1 493	14 232	19 268	}
609	245	491	4	1 349	119	4 552	47	7 412	1 493	13 623	18 816	13
1 008	313	661	5	1 987	225	8 751	136	4 772	1 949	15 833	23 241	}
1 070	372	666	5	2 113	206	8 290	145	4 037	2 200	14 878	23 067	14
913	201	397	6	1 517	219	6 382	173	5 845	1 152	13 771	20 923	}
957	224	392	6	1 579	222	6 050	154	5 600	1 198	13 224	21 002	15
490	9	250	2	751	56	3 343	28	4 692	489	8 608	11 713	}
530	10	242	2	784	56	2 969	29	4 692	489	8 235	11 639	16
451	169	290	17	927	139	4 963	134	1 191	418	6 845	11 212	}
485	169	338	17	1 009	127	4 467	121	1 072	403	6 190	11 174	17
294	4	242	5	545	16	1 969	27	3 631	468	6 111	8 228	}
315	4	242	5	566	17	2 146	26	3 486	468	6 143	8 371	18
1 135	387	553	34	2 109	406	21 703	534	1 684	685	24 962	33 664	}
1 351	436	614	35	2 436	420	22 376	493	1 461	653	25 403	35 806	19
223	81	107	-	411	91	6 763	106	4 193	725	11 878	13 743	}
268	90	116	-	474	111	6 594	95	3 850	834	11 484	13 572	20

Tabel 1 (forts.). Beregnet

Nr.		1	2	3	4	5	6	7
		Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Tils korn og erter.
	III. Bygdene fogderivis. (Forts.)	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.
21	Jarlsberg	{ 1910 1 114	{ 1915 1 473	995	5 852	84	53	9 571
		{ 1910 1 173	{ 1915 1 775	1 098	6 664	92	51	10 853
22	Larvik	{ 1910 664	{ 1915 720	798	224	2 695	22	12
		{ 1910 720	{ 1915 1 061	230	3 045	22	12	4 415
23	Bamle	{ 1910 236	{ 1915 290	354	259	1 133	8	11
		{ 1910 290	{ 1915 453	312	1 345	8	11	2 001
24	Nedre Telemarken . .	{ 1910 432	{ 1915 476	475	343	1 575	10	23
		{ 1910 476	{ 1915 563	360	1 608	10	23	2 858
25	Øvre Telemarken . .	{ 1910 16	{ 1915 17	39	1 239	215	9	4
		{ 1910 17	{ 1915 42	1 421	250	9	4	1 522
26	Nedenes	{ 1910 241	{ 1915 274	344	203	918	12	4
		{ 1910 274	{ 1915 410	192	1 047	12	4	1 722
27	Sætersdalen	{ 1910 5	{ 1915 6	28	373	57	1	1
		{ 1910 5	{ 1915 33	424	75	1	1	465
28	Mandal	{ 1910 113	{ 1915 151	99	109	1 150	16	2
		{ 1910 113	{ 1915 124	124	1 408	16	2	1 489
29	Lister	{ 1910 5	{ 1915 8	61	52	1 333	31	1
		{ 1910 5	{ 1915 90	57	1 696	25	1	1 877
30	Jæderen og Dalene . .	{ 1910 12	{ 1915 18	59	223	4 629	3	5
		{ 1910 12	{ 1915 87	271	5 823	3	11	4 931
31	Ryfylke	{ 1910 1	{ 1915 2	4	350	2 410	21	-
		{ 1910 1	{ 1915 6	366	3 051	21	-	2 786
32	Søndhordland	{ 1910 1	{ 1915 1	8	23	1 262	4	-
		{ 1910 1	{ 1915 9	24	1 464	4	-	1 298
33	Nordhordland	{ 1910 -	{ 1915 -	-	4	1 209	9	1
		{ 1910 -	{ 1915 -	-	1 341	10	1	1 223
34	Hardanger og Voss . .	{ 1910 -	{ 1915 -	3	135	100	269	-
		{ 1910 -	{ 1915 -	4	154	116	297	-
35	Sogn	{ 1910 2	{ 1915 3	7	743	348	58	7
		{ 1910 2	{ 1915 8	921	393	50	7	1 160
36	Sønd- og Nordfjord . .	{ 1910 -	{ 1915 -	5	240	1 885	39	-
		{ 1910 -	{ 1915 -	6	245	2 213	39	-
37	Søndmør	{ 1910 -	{ 1915 -	1	339	2 240	58	1
		{ 1910 -	{ 1915 -	1	357	2 529	60	1
38	Romsdal	{ 1910 1	{ 1915 1	5	303	1 344	71	-
		{ 1910 1	{ 1915 6	297	1 695	76	-	1 724
39	Nordmør	{ 1910 1	{ 1915 1	14	425	1 364	59	1
		{ 1910 1	{ 1915 17	453	1 586	51	1	1 864
40	Fosen	{ 1910 -	{ 1915 -	1	649	1 420	78	3
		{ 1910 -	{ 1915 -	1	722	1 538	92	3

indmarksareal i 1915.

8	9	10	11	11	12	13	14	15	16	17	18	
Poteter.	Turnips	Grøn-for.	Andre akker-vekster.	Tils. rotfrugter m. v. (rubr. 8–11).	Kunstig eng			Naturlig eng		Tils. eng.	Tils. indmark.	Nr.
Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	til frøavl.	til høislaat.	til beite.	til høislaat.	til beite.			
1 311	723	480	44	2 558	673	27 386	688	1 098	178	30 023	42 152	} 21
1 384	779	498	45	2 706	742	27 303	647	1 030	171	29 893	43 452	
1 173	205	126	20	1 524	260	12 409	532	1 469	386	15 056	20 995	} 22
1 306	195	129	20	1 650	279	13 191	532	1 378	386	15 766	22 506	
641	219	289	31	1 180	104	8 005	96	1 976	229	10 410	13 591	} 23
701	307	296	31	1 335	121	8 205	96	1 938	244	10 604	14 358	
484	155	272	5	916	65	12 335	577	1 739	483	15 199	18 973	} 24
491	161	292	5	949	69	11 817	577	1 284	483	14 230	18 214	
601	40	187	1	829	60	4 545	53	9 530	1 130	15 318	17 669	} 25
658	36	177	1	872	65	4 681	53	9 177	1 210	15 186	17 801	
1 121	71	56	22	1 270	46	9 436	92	2 292	190	12 056	15 048	} 26
1 222	71	55	22	1 370	49	9 681	93	2 166	182	12 171	15 480	
178	7	14	1	200	10	2 223	6	1 673	96	4 008	4 673	} 27
190	7	14	1	212	10	2 561	6	1 646	88	4 311	5 063	
645	54	58	9	766	18	8 636	51	2 913	289	11 907	14 162	} 28
742	53	62	10	867	20	9 024	47	3 018	288	12 397	15 089	
849	16	15	9	889	11	7 687	116	4 169	690	12 673	15 045	} 29
964	16	16	9	1 005	12	8 187	114	4 002	684	12 999	15 881	
1 389	609	195	110	2 303	45	14 119	943	7 277	2 129	24 513	31 747	} 30
1 506	684	197	110	2 497	47	13 385	950	6 935	2 163	23 480	32 190	
1 195	133	95	12	1 435	8	10 567	187	10 099	1 333	22 194	26 415	} 31
1 385	157	101	12	1 655	8	11 793	180	9 614	1 353	22 948	28 049	
921	28	24	5	978	16	4 695	14	8 966	505	14 196	16 472	} 32
1 027	29	25	5	1 086	16	5 442	14	9 145	523	15 140	17 728	
1 646	41	46	20	1 753	8	5 752	10	17 586	475	23 881	26 807	} 33
1 830	46	48	24	1 948	8	6 552	10	17 393	474	24 437	27 741	
416	63	32	8	519	5	3 536	2	10 663	307	14 513	15 539	} 34
453	65	28	8	554	5	3 653	2	10 215	307	14 182	15 307	
1 178	54	77	35	1 344	8	4 272	45	9 214	509	14 048	16 552	} 35
1 256	56	78	36	1 426	10	4 632	45	9 048	509	14 244	17 052	
1 030	45	42	8	1 125	5	5 602	17	22 442	1 224	29 290	32 584	} 36
1 124	46	42	8	1 220	5	5 972	17	22 060	1 245	29 299	33 022	
807	31	93	4	935	16	6 135	37	20 884	1 957	29 029	32 603	} 37
872	33	98	4	1 007	16	6 963	38	20 466	2 024	29 507	33 462	
497	20	79	3	599	15	6 976	65	10 804	1 330	19 190	21 513	} 38
564	19	73	3	659	15	7 255	42	10 070	1 125	18 507	21 241	
551	80	117	4	752	11	10 587	48	9 524	1 155	21 325	23 941	} 39
572	77	122	4	775	11	11 857	47	9 038	1 158	22 111	24 995	
668	41	61	4	774	31	11 897	191	4 584	633	17 336	20 261	} 40
726	46	62	4	838	42	13 419	185	3 589	625	17 860	21 054	

Tabel 1 (forts.). Beregnet

Nr.		1	2	3	4	5	6	7
		Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Tils. korn og erter.
	III. Bygdene fogderivis. (Forts.)	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.
41	Orkedalen	{ 1910 -	4	869	329	11	3	1 216
		{ 1915 -	4	898	340	11	3	1 256
42	Guldalen	{ 1910 -	3	507	601	12	3	1 126
		{ 1915 -	3	592	671	11	3	1 280
43	Strinden og Selbu . .	{ 1910 1	1	993	1 185	26	4	2 210
		{ 1915 1	1	1 111	1 315	27	4	2 459
44	Stjør- og Værdalen . .	{ 1910 1	9	1 500	4 038	12	51	5 611
		{ 1915 1	9	1 673	4 486	11	51	6 231
45	Inderøen.	{ 1910 -	7	1 403	2 557	5	29	4 001
		{ 1915 -	7	1 585	2 935	5	29	4 561
46	Namdalens	{ 1910 -	7	584	1 161	14	3	1 769
		{ 1915 -	8	631	1 245	17	3	1 904
47	Søndre Helgeland. . .	{ 1910 -	3	397	449	15	-	864
		{ 1915 -	5	504	525	15	-	1 049
48	Nordre Helgeland. . .	{ 1910 -	2	348	171	3	1	525
		{ 1915 -	2	438	188	3	1	632
49	Salten.	{ 1910 -	31	1 024	67	1	-	1 123
		{ 1915 -	33	1 228	66	1	-	1 328
50	Lofoten og Vesteraalen	{ 1910 -	-	23	1	-	-	24
		{ 1915 -	-	27	1	-	-	28
51	Senjen og Tromsø . .	{ 1910 -	1	549	9	2	-	561
		{ 1915 -	1	649	9	2	-	661
52	Alten	{ 1910 -	-	-	-	-	-	-
		{ 1915 -	-	-	-	-	-	-
53	Hammerfest	{ 1910 -	-	-	-	-	-	-
		{ 1915 -	-	-	-	-	-	-
54	Tanen	{ 1910 -	-	-	-	-	-	-
		{ 1915 -	-	-	-	-	-	-
55	Varanger	{ 1910 -	-	-	-	-	-	-
		{ 1915 -	-	-	-	-	-	-
56	Vardø.	{ 1910 -	-	-	-	-	-	-
		{ 1915 -	-	-	-	-	-	-

indmarksareal i 1915.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Poteter.	Turnips.	Grøn-for-vekster.	Andre akerr-rotfrug-ter m. v. (rubr. 8—11).	Tils. til frøavl.	Kunstig eng			Naturlig eng		Tils. eng.	Tils. indmark.	Nr.
Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	Ha.	
213	84	176	4	477	49	8 628	71	7 144	1 031	16 923	18 616	{41
220	85	167	4	476	49	8 559	71	6 908	1 065	16 652	18 384	}
239	84	208	8	539	81	10 158	117	7 914	791	19 061	20 726	{42
259	70	216	8	553	86	10 920	117	8 112	791	20 026	21 859	}
430	155	289	7	881	79	15 837	449	2 984	971	20 320	23 411	{43
474	152	299	7	932	95	17 234	435	2 686	977	21 427	24 818	}
1 291	489	476	36	2 292	214	16 998	1 671	2 917	1 504	23 304	31 207	{44
1 381	506	527	36	2 450	212	18 188	1 681	2 841	1 486	24 408	33 089	}
878	435	322	16	1 651	184	13 009	813	2 659	1 355	18 020	23 672	{45
939	462	338	15	1 754	188	14 011	786	2 510	1 316	18 811	25 126	}
531	159	210	2	902	37	10 597	90	5 287	863	16 874	19 545	{46
563	169	247	2	981	40	11 769	90	5 287	831	18 017	20 902	}
624	37	207	5	873	6	7 364	43	8 661	447	16 521	18 258	{47
696	40	212	5	953	6	8 536	34	8 306	445	17 327	19 329	}
390	30	187	5	612	4	3 288	23	7 685	388	11 388	12 525	{48
419	28	165	5	617	4	4 192	23	7 708	388	12 315	13 564	}
1 029	25	401	9	1 464	10	5 681	45	10 392	522	16 650	19 237	{49
1 188	25	441	9	1 663	10	6 313	45	10 400	522	17 290	20 281	}
577	9	104	3	693	4	1 894	17	9 814	735	12 464	13 181	{50
616	9	119	3	747	4	2 197	17	10 324	735	13 277	14 052	}
1 079	17	800	8	1 904	13	7 443	16	17 639	573	25 684	28 149	{51
1 191	19	844	8	2 062	13	8 001	16	18 462	573	27 065	29 788	}
58	-	35	1	94	-	422	-	1 755	129	2 306	2 400	{52
64	-	46	1	111	-	559	-	1 980	123	2 662	2 773	}
2	-	2	-	4	-	24	13	1 779	241	2 057	2 061	{53
3	-	3	-	6	-	26	13	1 898	240	2 177	2 183	}
2	-	19	-	21	-	66	2	2 719	82	2 869	2 890	{54
2	-	24	-	26	-	79	2	3 009	82	3 172	3 198	}
6	-	2	-	8	-	3	-	833	152	988	996	{55
7	-	2	-	9	-	3	-	916	152	1 071	1 080	}
-	-	-	-	-	-	4	-	179	28	211	211	{56
-	-	-	-	-	-	4	-	179	28	211	211	}

Tabel 2. Landbruksarealet 1915

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Poteter.
I. Rikets bygder	110.2	129.3	108.9	113.8	100.9	99.5	109.8
II. Bygdene amtsvis.							
Smaalenene	105.9	128.1	91.6	122.0	104.9	112.2	118.9
Akershus	109.0	129.2	106.2	108.7	98.6	103.9	106.6
Hedemarken	100.0	123.5	103.6	106.9	96.3	94.2	108.9
Kristians	109.1	130.1	107.6	108.7	101.7	100.4	105.7
Buskerud	120.8	151.3	107.6	115.5	100.5	98.6	115.0
Jarlsberg og Larvik	106.5	124.9	108.9	113.6	107.5	96.9	108.3
Bratsberg	114.5	121.9	113.7	109.4	95.0	100.0	107.2
Nedenes	113.8	119.1	106.9	115.1	100.0	100.0	108.7
Lister og Mandal	134.7	133.8	112.4	125.0	87.2	-	114.2
Stavanger	153.3	147.6	111.2	126.1	100.0	-	111.9
Søndre Bergenhus	116.0	118.2	112.3	113.6	110.3	-	111.0
Nordre Bergenhus	140.0	116.7	118.6	116.7	96.7	-	107.8
Romsdal	-	120.0	103.7	117.4	99.5	100.0	108.2
Søndre Trondhjem	102.5	100.0	110.1	109.4	111.0	100.0	108.3
Nordre Trondhjem	105.0	104.3	111.5	111.7	106.5	100.4	106.8
Nordland	-	111.1	122.6	113.4	100.0	-	111.4
Tromsø	-	100.0	118.2	100.0	100.0	-	110.3
Finmarken	-	-	-	-	-	-	111.8
III. Bygdene fogdervis.							
Rakkestad	101.7	128.4	98.6	118.4	105.0	125.0	113.0
Idde og Marker	105.5	128.8	95.5	125.5	100.0	100.0	108.0
Moss	109.1	126.9	80.0	123.4	105.0	107.0	128.3
Aker og Follo	109.4	119.6	106.9	115.7	115.0	110.0	108.7
Nedre Romerike	104.5	117.9	105.3	107.0	104.5	104.8	100.6
Øvre Romerike	112.5	155.7	106.3	105.0	85.0	101.3	106.9
Hedemarken	100.0	116.0	101.5	110.4	102.5	93.3	106.6
Vinger og Odalen	100.0	130.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Solør	-	177.5	107.5	105.0	82.5	100.0	119.4
Søndre Østerdalen	-	129.2	120.0	120.0	96.7	110.0	123.4
Nordre Østerdalen	100.0	100.0	107.2	110.0	100.0	100.0	103.8
Nordre Gudbrandsdalen . . .	-	113.8	98.1	108.5	105.0	97.8	101.8
Søndre Gudbrandsdalen . . .	-	129.0	103.5	101.0	93.5	91.0	107.0
Toten	110.0	123.1	118.4	111.4	105.9	103.8	106.2
Hadeland og Land	113.2	148.4	109.8	109.0	102.3	104.0	104.8
Valdres	-	115.0	115.0	106.3	106.3	83.3	108.1
Ringerike	108.3	138.3	118.3	113.0	100.8	96.7	107.5
Hallingdal	-	118.0	104.5	109.0	104.5	100.0	107.0
Buskerud	125.4	162.8	107.8	117.8	93.6	101.8	119.0
Numedal og Sandsvær . . .	107.0	185.0	104.9	110.2	100.0	100.0	120.0

i procent av arealet 1910.

8	9	10	11	12	13	14	15	
Turnips.	Til grønfor.	Andre aker-vekster.	Kunstig eng			Naturlig eng		Landsdele.
			til frøavl.	til høislaat.	til beite.	til høislaat.	til beite.	
107.7	103.3	101.9	99.1	101.9	97.5	97.7	101.0	I. Rikets bygder.
								II. Bygdene amtsvis.
111.4	102.1	100.0	98.8	89.6	98.9	95.1	97.9	Smaalenene
112.9	100.8	104.7	96.2	96.2	94.0	91.7	107.9	Akershus
92.2	102.3	100.0	84.7	98.8	98.0	98.4	98.4	Hedemarken
116.4	99.5	98.0	96.5	95.4	97.8	95.4	104.8	Kristians
109.0	109.9	101.8	103.5	100.5	91.8	92.7	102.7	Buskerud
105.0	103.5	101.6	109.4	101.8	96.6	93.8	98.8	Jarlsberg og Larvik
121.7	102.3	100.0	111.4	99.3	100.0	93.6	105.2	Bratsberg
100.0	98.6	98.7	105.4	105.0	101.0	96.1	94.4	Nedenes
98.6	106.8	105.6	110.3	105.4	96.4	99.1	99.3	Lister og Mandal
113.3	102.8	100.0	103.8	102.0	100.0	95.2	101.6	Stavanger
106.1	99.0	112.1	100.0	111.9	100.0	98.8	101.3	Søndre Bergenghus
103.0	100.8	102.3	115.4	107.4	100.0	98.3	101.2	Nordre Bergenghus
98.5	101.4	99.3	100.6	110.0	84.7	96.0	97.0	Romsdal
97.0	101.4	101.0	113.3	107.8	97.6	94.1	100.9	Søndre Trondhjem
105.0	110.3	98.1	101.1	108.3	99.3	97.9	97.6	Nordre Trondhjem
101.0	104.2	100.0	100.0	116.5	93.0	100.5	99.9	Nordland
111.8	105.5	100.0	100.0	107.5	100.0	104.7	100.0	Tromsø
-	129.3	100.0	-	129.3	100.0	109.9	98.9	Finmarken
								III. Bygdene fogderivis.
106.2	98.4	100.0	99.0	92.1	97.4	95.4	100.0	Rakkestad
109.3	106.9	100.0	100.0	87.0	98.5	93.0	100.0	Idde og Marker
118.3	102.5	100.0	97.1	87.5	103.3	98.3	93.3	Moss
105.0	100.0	105.0	83.8	92.4	96.3	98.6	98.6	Aker og Follo
102.8	103.3	98.7	102.3	99.0	95.3	100.0	104.7	Nedre Romerike
127.5	100.0	100.0	101.3	96.9	92.5	84.2	110.7	Øvre Romerike
92.8	99.3	100.0	76.0	90.0	95.0	98.4	96.5	Hedemarken
90.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Vinger og Odalen
102.5	96.3	100.0	85.0	96.3	97.5	100.0	97.5	Solør
68.4	101.7	100.0	102.5	95.0	100.0	95.0	100.0	Søndre Østerdalen
109.4	109.0	100.0	100.0	112.5	93.3	100.0	100.0	Nordre Østerdalen
99.7	103.8	100.0	100.0	102.5	100.8	99.6	100.4	Nordre Gudbrandsdalen
123.5	97.0	100.0	94.5	92.0	100.0	97.3	100.0	Søndre Gudbrandsdalen
119.0	100.8	100.0	91.7	94.7	106.7	84.6	112.9	Toten
111.2	98.7	94.4	101.2	94.8	89.2	95.8	104.0	Hadeland og Land
108.3	96.9	100.0	100.0	88.8	103.8	100.0	100.0	Valdres
100.0	116.7	100.0	91.7	90.0	90.0	90.0	96.3	Ringerike
104.5	100.0	100.0	104.5	109.0	95.5	96.0	100.0	Hallingdal
112.6	111.0	103.8	103.5	103.1	92.4	89.4	95.3	Buskerud
110.8	108.8	-	121.7	97.5	90.0	91.8	115.0	Numedal og Sandsvær

Tabel 2 (forts.). Landbruksarealet 1915

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Poteter.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)							
Jarlsberg	105.4	120.5	110.4	113.3	109.8	96.6	105.6
Larvik	108.5	133.0	102.5	113.0	100.0	103.4	111.3
Bamle	123.0	128.0	120.3	118.7	95.0	100.0	109.4
Nedre Telemarken	110.3	118.5	105.0	101.8	-	100.0	101.5
Øvre Telemarken	107.3	108.8	114.7	116.3	-	100.0	109.5
Nedenes	113.8	119.3	94.5	114.0	100.0	100.0	109.0
Sætersdalen	-	116.7	113.8	131.3	100.0	-	106.9
Mandal	133.3	125.3	113.5	122.4	98.0	-	115.1
Lister	150.4	146.9	109.7	127.2	80.0	-	113.6
Jæderen og Dalene	153.3	147.1	121.5	125.8	105.0	-	108.4
Ryfylke	-	160.4	104.5	126.6	100.0	-	115.9
Søndhordland	126.5	108.8	108.8	116.0	-	-	111.5
Nordhordland	-	-	110.7	111.0	110.0	-	111.2
Hardanger og Voss	105.9	121.8	113.0	116.4	110.5	-	108.8
Sogn	140.0	108.3	124.0	113.0	93.8	-	106.6
Sønd- og Nordfjord	-	118.5	102.1	117.4	100.0	-	109.1
Søndmør	-	105.3	105.2	112.9	103.8	100.0	108.0
Romsdal	-	125.0	98.1	126.1	106.5	-	113.4
Nordmør	-	122.3	106.5	116.3	87.0	100.0	103.8
Fosen	-	-	111.3	108.3	117.5	-	108.7
Orkedalen	-	100.0	103.3	103.3	100.0	100.0	103.3
Guldalen	-	100.0	116.7	111.7	92.5	100.0	108.4
Strinden og Selbu	102.5	105.0	111.9	111.0	103.3	100.0	110.1
Stjør- og Værdalen	105.0	105.0	111.5	111.1	92.0	100.0	107.0
Inderøen	-	-	113.0	114.8	100.0	101.0	106.9
Namdalens	-	113.0	108.1	107.2	120.0	100.0	106.0
Søndre Helgeland	-	155.0	127.2	116.9	102.5	-	111.6
Nordre Helgeland	-	103.8	125.9	110.0	91.7	-	107.5
Salten	-	106.4	120.0	99.2	100.0	-	115.5
Lofoten og Vesterålen	-	-	117.5	-	-	-	106.7
Senjen og Tromsø	-	100.0	118.3	105.5	120.0	-	110.4
Alten	-	-	-	-	-	-	110.0
Hammerfest	-	-	-	-	-	-	143.8
Tanen	-	-	-	-	-	-	100.0
Varanger	-	-	-	-	-	-	110.0
Vardø	-	-	-	-	-	-	-

i procent av arealet 1910.

Tabel 3. Opgave over den almindelige utsæd pr. maal (10 ar) i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter samt av græsfro.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8
	Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Poteter.	Græs-fro.
I. Riket	Liter.	Liter.	Liter.	Liter.	Liter.	Liter.	Liter.	Kg.
1906—1910.	28.2	22.3	30.2	43.0	37.5	29.1	324.5	3.2
II. Bygdene amtsvis.								
Smaalenene	31.3	20.7	27.5	40.6	38.0	30.8	308.0	3.0
Akershus	29.2	20.5	25.7	38.5	33.4	30.9	309.2	3.0
Hedemarken	25.0	24.2	28.2	39.2	34.6	29.3	351.5	3.2
Kristians.	26.7	24.1	34.0	42.2	37.5	30.6	339.5	3.3
Buskerud	26.7	21.2	28.2	37.2	33.6	26.4	292.3	2.9
Jarlsberg og Larvik	28.0	24.4	26.0	38.5	30.5	27.6	305.3	3.0
Bratsberg	23.6	21.8	30.7	37.8	30.1	34.2	350.2	3.0
Nedenes	31.0	31.2	43.2	60.2	-	-	303.4	3.8
Lister og Mandal	26.2	29.4	37.2	63.4	54.2	-	303.2	3.5
Stavanger	26.6	24.8	32.5	46.4	-	-	277.3	4.5
Søndre Bergenhus	-	24.3	47.6	65.8	53.4	-	333.9	5.0
Nordre Bergenhus	-	22.3	42.2	76.2	50.7	-	337.4	4.7
Romsdal	-	21.2	39.4	69.2	56.4	-	362.6	4.2
Søndre Trondhjem	27.4	20.0	26.0	35.9	39.1	28.0	388.8	2.9
Nordre Trondhjem	-	20.3	23.2	36.0	30.0	-	337.4	3.0
Nordland	-	32.5	37.0	38.2	36.2	-	308.2	3.7
Tromsø	-	-	31.1	-	-	-	306.9	3.6
Finmarken.	-	-	-	-	-	-	360.0	4.0
III. Bygdene fogderivis.								
Rakkestad	32.1	20.4	28.8	43.0	37.4	28.1	379.4	3.1
Idde og Marker	31.0	20.5	23.5	38.1	35.0	28.6	284.0	2.8
Moss.	30.9	21.5	28.8	39.1	39.4	35.2	282.0	2.9
Aker og Follo	30.3	21.1	26.2	35.3	33.0	29.2	328.5	3.1
Nedre Romerike	24.8	19.5	25.2	38.8	32.4	27.9	278.0	3.0
Øvre Romerike	28.9	21.6	25.7	40.6	34.2	32.6	299.8	2.8
Hedemarken	25.0	25.4	30.5	40.2	37.4	28.4	386.5	2.9
Vinger og Odalen	-	20.0	22.5	38.5	31.2	36.3	312.5	3.2
Solør	23.8	18.3	23.5	37.8	32.2	38.2	272.5	3.2
Søndre Østerdalen	-	19.0	29.9	39.9	29.4	30.0	371.3	3.2
Nordre Østerdalen	-	18.5	27.4	30.8	30.0	-	269.2	3.8
Nordre Gudbrandsdalen	-	24.3	34.2	36.6	36.5	32.3	310.0	3.8
Søndre Gudbrandsdalen	-	24.2	30.0	39.3	36.8	30.5	309.2	3.0
Toten	-	28.0	32.5	45.4	40.5	30.7	411.9	3.0
Hadeland og Land.	26.7	21.8	33.7	40.0	36.3	31.3	322.2	3.1
Valdres	-	26.7	39.8	42.8	39.6	22.9	282.0	3.7
Ringerike	24.5	22.9	27.5	36.3	34.0	25.9	356.7	2.8
Hallingdal	-	25.5	31.4	34.6	29.7	31.3	222.1	3.0
Buskerud	26.3	19.6	24.8	38.0	35.0	26.9	278.7	2.8
Numedal og Sandsvær	28.5	19.8	28.9	36.0	36.0	-	316.3	3.1

Tabel 3 (forts.). Opgave over den almindelige utsæd pr. maal (10 ar) i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter samt av græsfrø.

Tabel 4. Opgave over den gjennemsnitlige avling pr. maal i aarene
og

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.		Rug.		Byg.		Havre.
	Korn.	Halm.	Korn.	Halm.	Korn.	Halm.	Korn.
I. Riket	Hl.	Kg.	Hl.	Kg.	Hl.	Kg.	Hl.
1906–1910	2.31	290	2.50	367	3.02	312	3.67
II. Bygdene amtsvis.							
Smaalenene	2.33	306	2.45	397	2.54	312	3.49
Akershus	2.45	228	2.33	297	2.87	274	3.16
Hedemarken	2.95	378	2.99	376	3.33	324	3.70
Kristians	2.67	260	2.61	333	3.05	304	3.91
Buskerud	2.15	282	2.53	391	2.89	292	3.54
Jarlsberg og Larvik	2.21	294	2.38	380	2.63	275	3.23
Bratsberg	2.38	262	2.62	348	3.37	334	3.63
Nedenes	2.55	342	2.64	366	3.68	318	4.57
Lister og Mandal	2.75	329	2.61	345	3.18	325	4.42
Stavanger	2.86	398	2.85	486	3.58	410	4.36
Søndre Bergenhus	-	-	2.94	303	4.06	452	4.12
Nordre Bergenhus	-	-	2.67	425	3.35	429	4.29
Romsdal	-	-	2.46	303	3.82	375	4.75
Søndre Trondhjem	-	-	2.16	361	3.09	335	3.93
Nordre Trondhjem	-	-	2.09	266	2.70	265	3.60
Nordland	-	-	1.49	246	2.56	337	2.66
Tromsø	-	-	-	-	2.34	402	-
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-
III. Bygdene fogderivis.							
Rakkestad	2.29	268	2.56	395	2.58	308	3.57
Idde og Marker	2.21	309	2.34	394	2.39	287	3.15
Moss	2.47	327	2.38	404	2.63	334	3.70
Aker og Follo	2.55	223	2.48	288	2.85	257	3.43
Nedre Romerike	1.93	193	2.09	268	2.70	249	3.09
Øvre Romerike	2.60	291	2.57	356	3.00	301	3.03
Hedemarken	2.95	379	3.03	397	3.43	332	4.23
Vinger og Odalen	-	-	2.98	323	2.79	278	3.14
Solør	2.00	305	2.73	371	3.41	326	3.17
Søndre Østerdalen	-	-	2.60	383	3.19	319	3.88
Nordre Østerdalen	-	-	2.00	200	3.07	306	3.15
Nordre Gudbrandsdalen	-	-	2.28	256	2.88	223	2.85
Søndre Gudbrandsdalen	-	-	2.34	385	2.81	317	3.69
Toten	-	-	3.00	459	3.47	331	4.16
Hadeland og Land	2.67	260	2.83	298	3.22	315	3.90
Valdres	-	-	2.70	367	3.06	372	3.47
Ringerike	2.32	262	2.74	427	3.02	334	3.61
Hallingdal	-	-	1.94	386	2.89	284	3.00
Buskerud	2.15	270	2.44	368	2.86	286	3.51
Numedal og Sandsvær	2.10	330	2.32	332	2.88	290	3.70

1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter samt poteter, turnips høi.

8	9	10	11	12	13	14	15	
Havre.	Blandkorn.		Erter.		Poteter.	Turnips.	Høi.	Landsdele.
Halm.	Korn.	Halm.	Korn.	Halm.				
Kg.	Hl.	Kg.	Hl.	Kg.	Hl.	Hl.	Kg.	I. Riket
340	3.55	351	2.08	266	24.32	69.87	365	1906—1910
336	3.55	326	2.16	283	23.01	70.08	355	
								II. Bygdene amtsvis.
345	3.38	338	2.10	249	24.07	63.99	330	Smaalenene
246	3.24	273	1.81	219	23.30	69.83	358	Akershus
322	3.66	337	2.26	288	25.30	78.72	338	Hedemarken
330	3.53	341	2.07	280	26.18	57.65	349	Kristians
322	3.17	340	2.32	259	22.46	67.88	296	Buskerud
317	2.96	323	1.73	265	24.40	70.41	307	Jarlsberg og Larvik
347	2.64	456	2.08	243	27.85	66.61	338	Bratsberg
434	2.88	400	-	-	23.78	64.66	390	Nedenes
392	4.04	397	-	-	24.47	65.97	367	Lister og Mandal
551	-	-	-	-	25.83	75.61	476	Stavanger
450	4.18	500	-	-	23.11	71.79	447	Søndre Bergenhus
445	3.81	513	-	-	22.84	75.59	436	Nordre Bergenhus
470	4.53	452	-	-	25.92	74.08	382	Romsdal
364	3.47	350	2.10	258	25.54	67.61	400	Søndre Trondhjem
279	3.58	311	1.48	178	27.14	76.99	382	Nordre Trondhjem
358	2.98	356	-	-	20.37	63.60	284	Nordland
-	-	-	-	-	19.20	75.00	366	Tromsø
-	-	-	-	-	16.12	-	280	Finmarken
								III. Bygdene fogderivis.
332	3.20	331	1.63	241	24.30	70.95	308	Rakkestad
367	3.44	325	1.95	239	23.55	58.75	362	Idde og Marker
344	3.64	350	2.75	265	24.25	60.60	340	Moss
257	3.33	256	1.57	206	23.10	78.05	399	Aker og Follo
213	3.01	255	1.99	206	24.55	60.95	284	Nedre Romerike
261	3.24	306	1.82	228	22.65	65.00	398	Øvre Romerike
359	3.91	355	2.31	288	26.80	79.00	413	Hedemarken
274	2.91	235	2.25	300	19.90	80.00	256	Vinger og Odalen
295	3.38	321	1.58	305	27.25	77.10	335	Solør
344	3.56	342	2.00	200	22.65	78.35	300	Søndre Østerdalen
283	3.28	279	-	-	24.65	77.75	326	Nordre Østerdalen
254	3.07	245	1.93	244	21.65	50.40	391	Nordre Gudbrandsdalen
318	3.51	360	1.98	245	23.00	69.55	357	Søndre Gudbrandsdalen
341	3.58	362	2.00	306	28.20	60.20	333	Toten
314	3.61	331	2.24	272	26.20	47.80	338	Hadeland og Land
435	3.59	416	1.85	335	29.25	35.00	334	Valdres
379	3.22	352	2.33	243	20.65	55.65	314	Ringerike
386	2.85	331	1.57	294	20.30	-	293	Hallingdal
294	3.17	287	2.34	281	22.65	72.85	286	Buskerud
309	2.90	300	-	-	28.25	67.50	307	Numedal og Sandsvær

Tabel 4 (forts.). Opgave over den gjennemsnitlige avling pr. maal i turnips

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.		Rug.		Byg.		Havre.
	Korn.	Halm.	Korn.	Halm.	Korn.	Halm.	Korn.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)	Hl.	Kg.	Hl.	Kg.	Hl.	Kg.	Hl.
Jarlsberg	2.13	273	2.31	380	2.60	262	3.11
Larvik	2.36	331	2.51	381	2.75	330	3.46
Bamle	2.09	290	2.56	337	2.66	360	3.04
Nedre Telemarken	2.51	244	2.63	358	2.89	246	3.77
Øvre Telemarken	3.08	304	3.02	321	3.64	353	4.04
Nedenes	2.55	342	2.67	368	3.51	318	4.57
Sætersdalens	-	-	2.21	349	3.77	318	4.47
Mandal	2.77	332	2.77	381	3.16	351	4.54
Lister.	2.45	253	2.37	289	3.24	272	4.33
Jæderen og Dalene	2.89	405	2.85	493	3.77	472	4.35
Ryfylke	2.48	312	2.80	375	3.46	371	4.38
Søndhordland.	-	-	2.78	283	3.29	333	4.03
Nordhordland.	-	-	-	-	3.23	433	4.20
Hardanger og Voss.	-	-	3.38	350	4.21	473	4.30
Sogn	-	-	2.83	414	3.42	441	4.14
Sønd- og Nordfjord.	-	-	2.44	443	3.15	395	4.32
Søndmør	-	-	2.14	375	4.22	425	4.80
Romsdal	-	-	2.45	330	4.13	385	5.27
Nordmør	-	-	2.49	287	3.27	326	4.15
Fosen.	-	-	-	347	2.84	339	4.01
Orkedalen	-	-	-	-	3.98	375	5.04
Guldalens	-	-	-	-	2.51	258	3.53
Strinden og Selbu	-	-	2.61	396	2.86	338	3.72
Stjør- og Værdalen	-	-	2.13	190	2.78	234	3.60
Inderøen	-	-	1.69	307	2.68	288	3.71
Namdalens	-	-	2.48	313	2.51	300	3.32
Søndre Helgeland.	-	-	1.46	283	2.67	369	2.71
Nordre Helgeland.	-	-	1.30	207	2.79	329	3.00
Salten	-	-	1.50	245	2.46	328	1.39
Lofoten og Vesteraalen	-	-	1.80	-	1.81	-	-
Senjen og Tromsø	-	-	-	-	2.34	402	-
Alten	-	-	-	-	-	-	-
Hammerfest	-	-	-	-	-	-	-
Tanen	-	-	-	-	-	-	-
Varanger	-	-	-	-	-	-	-
Vardø	-	-	-	-	-	-	-

aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter samt poteter, og høi.

Tabel 5. Opgave over den gjennemsnitlige foldighet i aarene 1911—1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Poteter.
I. Riket	8.2	11.2	10.0	8.5	9.4	7.1	7.5
1906—1910	7.9	11.7	9.4	8.0	8.8	7.2	7.5
II. Bygdene amtsvis.							
Smaalenene	7.4	11.8	9.2	8.6	8.9	6.8	7.8
Akershus	8.4	11.4	11.2	8.2	9.7	5.9	7.5
Hedemarken	11.8	12.4	11.8	9.4	10.6	7.7	7.2
Kristians	10.0	10.8	9.0	9.3	9.4	6.8	7.7
Buskerud	8.1	11.9	10.3	9.5	9.4	8.8	7.7
Jarlsberg og Larvik	7.9	9.8	10.1	8.4	9.7	6.3	8.0
Bratsberg	10.1	12.3	11.0	9.6	8.8	6.1	8.0
Nedenes	8.2	8.5	8.5	7.6	-	-	7.8
Lister og Mandal	10.5	8.9	8.5	7.0	7.5	-	8.1
Stavanger	10.8	11.5	11.0	9.4	-	-	9.3
Søndre Bergenhus	-	12.1	8.5	6.3	7.8	-	6.9
Nordre Bergenhus	-	12.0	7.9	5.6	7.5	-	6.8
Romsdal	-	11.6	9.7	6.9	8.0	-	7.1
Søndre Trondhjem	-	13.1	11.9	10.9	8.9	7.5	6.6
Nordre Trondhjem	-	10.3	11.6	10.0	11.9	-	8.0
Nordland	-	4.6	6.9	7.0	8.2	-	6.6
Tromsø	-	-	7.5	-	-	-	6.3
Finmarken	-	-	-	-	-	-	4.5
III. Bygdene fogderivis.							
Rakkestad	7.1	12.6	9.0	8.3	8.6	5.8	6.4
Idde og Marker	7.1	11.4	10.2	8.4	9.8	6.8	8.3
Moss	8.0	11.1	9.1	9.5	9.2	7.8	8.6
Aker og Follo	8.4	11.8	10.9	9.7	10.1	5.4	7.0
Nedre Romerike	7.8	10.7	10.7	8.0	9.3	7.1	8.8
Øvre Romerike	9.0	11.9	11.7	7.5	9.5	5.6	7.6
Hedemarken	11.8	11.9	11.2	10.5	10.5	8.1	6.9
Vinger og Odalen	-	14.9	12.4	8.2	9.3	6.2	6.4
Solør	8.4	14.9	14.5	8.4	10.5	4.1	10.0
Søndre Østerdalen	-	13.7	10.7	9.7	12.1	6.7	6.1
Nordre Østerdalen	-	10.8	11.2	10.2	10.9	-	9.2
Nordre Gudbrandsdalen	-	9.4	8.4	7.8	8.4	6.0	7.0
Søndre Gudbrandsdalen	-	9.7	9.4	9.4	9.5	6.5	7.4
Toten	-	10.7	10.7	9.2	8.8	6.5	6.8
Hadeland og Land	10.0	13.0	9.6	9.8	9.9	7.2	8.1
Valdres	-	10.1	7.7	8.1	9.1	8.1	10.4
Ringerike	9.5	12.0	11.0	9.9	9.5	9.0	5.8
Hallingdal	-	7.6	9.2	8.7	9.6	5.0	9.1
Buskerud	8.2	12.4	11.5	9.2	9.1	8.7	8.1
Numedal og Sandsvær	7.4	11.7	10.0	10.3	8.1	-	8.9

Tabel 5 (forts.). Opgave over den gjennomsnitlige foldighet i aarene 1911–1915 av de forskjellige kornsorter, erter og poteter.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Hvete.	Rug.	Byg.	Havre.	Bland-korn.	Erter.	Poteter.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)							
Jarlsberg	7.4	10.0	10.2	7.8	9.7	6.3	8.3
Larvik	8.8	9.4	9.6	9.7	-	-	7.7
Bamle	8.2	10.3	10.0	7.6	8.8	5.7	10.2
Nedre Telemarken	11.2	13.3	12.2	10.3	-	-	6.7
Øvre Telemarken	11.7	13.1	10.9	11.0	-	7.5	6.8
Nedenes	8.2	8.5	8.4	7.6	-	-	8.1
Sætersdalen	-	7.3	8.5	7.1	-	-	6.4
Mandal	10.6	9.5	8.6	8.9	7.5	-	8.1
Lister	8.4	8.0	8.5	5.9	-	-	8.1
Jæderen og Dalene	10.9	11.5	12.7	9.6	-	-	10.7
Ryfylke	9.0	10.6	10.1	9.0	-	-	8.0
Søndhordland	-	13.4	9.7	6.3	-	-	6.8
Nordhordland	-	-	9.6	6.2	6.7	-	6.9
Hardanger og Voss	-	10.4	8.4	7.3	8.0	-	7.3
Sogn	-	12.6	7.9	6.2	7.5	-	6.5
Sønd- og Nordfjord	-	11.0	8.1	5.6	-	-	7.0
Søndmør	-	7.6	8.1	6.0	6.4	-	7.5
Romsdal	-	12.3	10.5	7.9	9.5	-	6.3
Nordmør	-	12.0	11.4	7.9	9.5	-	7.5
Fosen	-	-	8.9	9.9	8.3	-	6.4
Orkedalen	-	-	12.8	13.7	12.3	-	6.7
Guldalen	-	-	12.0	11.1	-	-	5.8
Strinden og Selbu	-	13.1	13.6	11.8	9.1	7.5	7.3
Stjør- og Værdalen	-	10.7	12.0	10.5	-	-	7.6
Inderøen	-	8.4	11.7	9.6	11.9	-	8.4
Namdal	-	11.9	10.5	9.4	-	-	8.4
Søndre Helgeland	-	-	7.7	6.9	8.5	-	6.1
Nordre Helgeland	-	5.3	9.0	8.7	6.6	-	7.9
Salten	-	4.5	6.2	3.1	-	-	5.8
Lofoten og Vesteraalen	-	6.0	5.0	-	-	-	7.8
Senjen og Tromsø	-	-	7.5	-	-	-	6.3
Alten	-	-	-	-	-	-	4.5
Hammerfest	-	-	-	-	-	-	4.1
Tanen	-	-	-	-	-	-	-
Varanger	-	-	-	-	-	-	-
Vardø	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 6. Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markeds-priser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
a. Hvete.						
I. Riket	13.72	14.15	13.71	14.71	22.15	15.69
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	11.76	12.59	11.87	12.86	20.17	13.85
Akershus	13.44	14.23	12.80	13.82	20.20	14.90
Buskerud	12.14	12.61	12.60	13.65	22.33	14.67
Jarlsberg og Larvik	12.08	12.16	10.78	12.88	21.86	13.95
Bratsberg	12.79	13.57	12.62	13.74	22.00	14.94
Nedenes	14.29	13.39	14.71	15.28	23.18	16.17
Lister og Mandal	16.13	16.69	16.34	16.94	25.31	18.28
Romsdal	14.19	14.20	12.41	14.25	-	-
Nordre Trondhjem	16.20	16.40	17.20	17.50	-	-
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	12.65	12.74	11.56	12.26	19.70	13.78
Idde og Marker	11.88	12.85	11.64	13.15	20.38	13.98
Moss	10.75	12.18	12.42	13.16	20.43	13.79
Aker og Follo	13.80	15.51	12.37	13.34	21.80	15.36
Nedre Romerike	15.63	15.81	15.37	15.31	20.25	16.47
Øvre Romerike	10.88	11.38	10.66	12.81	18.56	12.86
Ringerike	9.96	9.14	10.15	11.55	18.35	11.83
Buskerud	14.03	14.18	13.72	14.44	24.38	16.15
Numedal og Sandsvær	12.43	14.52	13.93	14.96	24.26	16.02
Jarlsberg	11.41	11.75	10.55	12.45	19.73	13.18
Larvik	12.75	12.56	11.00	13.31	23.98	14.72
Bamle	13.75	14.00	13.72	14.00	21.00	15.29
Nedre Telemarken	15.25	16.88	14.38	16.31	23.00	17.16
Øvre Telemarken	9.38	9.84	9.75	10.92	-	12.08
Nedenes	14.29	13.39	14.71	15.28	23.18	16.17
Mandal	16.13	16.69	16.34	16.94	25.31	18.28
Nordmør	14.19	14.20	12.41	14.25	-	-
Stjør- og Værdalen	16.20	16.40	17.20	17.50	-	-
b. Rug.						
I. Riket	10.47	11.44	10.57	11.87	19.37	12.85
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	9.69	10.95	9.77	10.57	18.85	11.96
Akershus	10.74	12.45	11.27	12.03	18.96	13.09
Hedemarken	10.18	11.16	10.63	11.44	20.50	12.78

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
b. Rug (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kristians	10.36	11.17	10.40	11.05	19.83	12.64
Buskerud	9.94	11.05	10.66	10.82	19.60	12.41
Jarlsberg og Larvik	10.51	10.58	9.23	11.39	19.19	12.18
Bratsberg	10.17	10.95	10.11	10.94	18.12	12.06
Nedenes	10.70	11.49	11.46	11.89	21.44	13.40
Lister og Mandal	11.02	11.44	11.32	12.49	20.32	13.32
Stavanger	8.80	9.44	10.04	10.08	17.95	11.46
Søndre Bergenhus	9.07	10.39	10.14	10.80	18.91	11.86
Nordre Bergenhus	9.52	10.20	11.00	11.09	17.11	11.78
Romsdal	10.18	11.32	11.04	11.38	18.17	12.42
Søndre Trondhjem	10.30	11.42	11.16	13.25	18.60	12.94
Nordre Trondhjem	14.50	15.75	-	17.38	22.50	17.53
Nordland	11.86	12.79	12.44	13.35	19.79	14.03
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	9.73	10.46	9.16	10.06	18.69	11.62
Idde og Marker	9.72	11.42	9.17	10.65	18.31	11.85
Moss	9.63	10.97	10.97	10.89	19.55	12.40
Aker og Follo	9.90	12.91	10.31	10.53	19.14	12.56
Nedre Romerike	13.69	13.85	13.60	14.50	19.00	14.93
Øvre Romerike	8.63	10.59	9.90	11.07	18.75	11.77
Hedemarken	8.43	8.92	8.69	10.06	18.81	10.98
Vinger og Odalen	8.88	9.38	9.06	9.94	20.50	11.55
Sølør	9.63	10.38	9.50	10.88	19.69	12.02
Søndre Østerdalen	12.28	13.10	12.50	13.09	22.75	14.74
Nordre Østerdalen	11.66	14.03	13.41	13.22	20.75	14.61
Nordre Gudbrandsdalen	12.06	11.88	12.25	11.94	20.94	13.81
Søndre Gudbrandsdalen	10.56	11.59	10.19	11.88	18.57	12.56
Toten	9.50	10.73	9.73	10.64	21.44	12.41
Hadeland og Land	9.54	11.13	9.56	10.28	18.38	11.78
Valdres	10.13	10.50	10.25	10.50	-	-
Ringerike	8.69	9.44	9.15	8.48	17.79	10.71
Hallingdal	9.50	11.56	10.75	10.80	17.00	11.92
Buskerud	10.44	11.26	11.31	11.55	22.04	13.32
Numedal og Sandsvær	11.13	11.94	11.42	12.46	21.57	13.70
Jarlsberg	9.45	10.03	8.65	11.03	18.08	11.45
Larvik	11.56	11.13	9.81	11.75	20.29	12.91
Bamle	8.81	9.11	8.94	8.56	13.56	9.80
Nedre Telemarken	12.31	14.00	11.63	13.66	20.95	14.51
Øvre Telemarken	9.38	9.75	9.75	10.59	19.84	11.86
Nedenes	10.70	11.49	11.46	11.89	21.44	13.40

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjeldende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorster, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdeler.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
b. Rug (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Mandal	11.34	11.50	11.33	12.31	20.25	13.35
Lister.	10.69	11.38	11.31	12.66	20.38	13.28
Jæderen og Dalene	8.23	9.48	9.30	10.08	17.17	10.85
Ryfylke	9.37	9.39	10.78	-	18.72	12.07
Søndhordland	10.03	10.72	10.34	9.79	19.66	12.11
Nordhordland	8.49	10.10	10.26	11.03	18.66	11.71
Hardanger og Voss	8.71	10.33	9.81	11.59	18.41	11.77
Sogn	10.67	11.63	12.47	12.88	16.88	12.91
Sønd- og Nordfjord	8.36	8.77	9.52	9.29	17.33	10.65
Søndmør	10.35	11.94	11.76	12.19	20.09	13.27
Nordmør	10.00	10.69	10.31	10.56	16.25	11.56
Fosen	9.69	10.44	10.69	11.00	15.25	11.41
Guldalen	10.91	12.39	11.63	15.50	21.94	14.47
Stjør- og Værdalen	14.50	15.75	-	17.38	22.50	17.53
Nordre Helgeland	12.19	13.19	12.25	13.94	17.94	13.90
Salten.	11.38	12.38	12.63	12.75	21.63	14.15
c. Byg.						
I. Riket	9.07	10.04	9.84	10.52	16.44	11.16
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	7.91	8.93	7.94	8.88	14.42	9.62
Akershus	7.69	9.40	8.53	9.46	14.99	10.01
Hedemarken	8.89	10.42	10.21	10.99	17.78	11.66
Kristians	9.10	9.79	9.17	9.91	16.75	10.95
Buskerud	8.75	9.94	9.36	9.86	16.10	10.80
Jarlsberg og Larvik	8.72	8.72	8.07	10.39	14.84	10.15
Bratsberg	9.86	11.00	9.66	10.62	15.77	11.38
Nedenes	9.95	10.45	10.52	10.12	17.50	11.71
Lister og Mandal	8.53	9.77	9.45	10.69	17.31	11.15
Stavanger	8.09	9.52	9.49	10.14	15.18	10.48
Søndre Bergenhus	8.67	10.06	10.14	11.75	17.40	11.60
Nordre Bergenhus	9.29	10.70	11.14	10.88	15.58	11.52
Romsdal	9.50	10.19	10.32	10.70	15.87	11.31
Søndre Trondhjem	9.03	9.41	9.10	9.34	14.34	10.24
Nordre Trondhjem	9.33	9.47	9.24	9.37	15.23	10.53
Nordland	9.87	10.94	13.00	13.03	18.84	12.91
Tromsø	10.97	11.67	12.00	12.77	21.50	13.78

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
c. Byg (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Rakkestad	8.02	8.63	7.14	8.28	14.63	9.34
Idde og Marker	7.75	8.73	7.56	9.15	13.94	9.43
Moss	7.95	9.44	9.13	9.19	14.69	10.08
Aker og Follo.	8.31	11.35	9.04	10.06	14.21	10.59
Nedre Romerike	7.51	8.22	7.87	8.64	14.38	9.32
Øvre Romerike	7.25	8.63	8.68	9.68	16.38	10.12
Hedemarken	6.62	7.59	7.03	8.18	15.70	9.02
Vinger og Odalen.	7.25	7.81	8.06	8.75	16.56	9.69
Solør	8.44	9.44	9.19	10.16	17.60	10.97
Søndre Østerdalen	11.16	13.18	12.78	14.03	18.69	13.97
Nordre Østerdalen	10.97	14.06	14.00	13.81	20.33	14.63
Nordre Gudbrandsdalen	10.94	10.06	11.00	10.88	17.72	12.12
Søndre Gudbrandsdalen	8.43	9.25	8.66	9.25	14.64	10.05
Toten	8.69	9.91	8.27	9.90	18.58	11.07
Hadeland og Land	9.04	10.75	8.63	9.02	17.19	10.93
Valdres	8.41	8.96	9.31	10.50	15.63	10.56
Ringerike	8.50	9.18	8.13	8.86	15.60	10.05
Hallingdal	8.94	10.19	9.59	10.17	13.04	10.39
Buskerud	8.56	9.92	9.11	9.84	17.63	11.01
Numedal og Sandsvær	9.01	10.48	10.62	10.56	18.13	11.76
Jarlsberg	7.81	8.38	7.75	9.97	13.63	9.51
Larvik	9.63	9.06	8.38	10.81	16.04	10.78
Bamble	9.13	9.88	9.38	9.63	13.69	10.34
Nedre Telemarken	10.38	12.00	9.00	11.69	18.13	12.24
Øvre Telemarken	10.06	11.11	10.61	10.53	15.50	11.56
Nedenes	9.00	10.31	10.84	11.24	20.00	12.28
Sætersdalen	10.90	10.58	10.20	9.00	15.00	11.14
Mandal	8.47	10.13	9.26	10.90	19.12	11.58
Lister.	8.59	9.40	9.63	10.48	15.50	10.72
Jæderen og Dalene	7.88	9.03	9.07	8.75	14.27	9.80
Ryfylke	8.29	10.01	9.90	11.52	16.08	11.16
Søndhordland.	9.04	10.48	10.48	11.22	18.86	12.02
Nordhordland.	8.06	9.59	10.23	12.53	17.45	11.57
Hardanger og Voss.	8.91	10.11	9.71	11.50	15.88	11.22
Sogn	10.18	11.11	12.19	12.75	15.88	12.42
Sønd- og Nordfjord.	8.40	10.29	10.09	9.00	15.27	10.61

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjeldende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
c. Byg (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Søndmør	10.53	11.44	11.50	12.31	17.69	12.69
Romsdal	8.16	8.65	8.50	9.07	15.03	9.88
Nordmør	9.81	10.47	10.97	10.72	14.88	11.37
Fosen	9.36	9.83	10.08	9.28	14.19	10.55
Orkedalen	9.50	9.63	9.19	9.56	12.59	10.09
Guldalen	9.47	10.06	9.44	9.94	15.88	10.96
Strinden og Selbu	7.78	8.13	7.69	8.56	14.71	9.37
Stjør- og Værdalen	8.99	8.75	8.34	8.26	13.75	9.62
Inderøen	8.33	9.08	8.56	8.88	14.63	9.90
Namdalens	10.66	10.59	10.81	10.97	17.31	12.07
Søndre Helgeland	9.23	9.88	8.75	9.89	14.16	10.38
Nordre Helgeland	10.94	11.19	11.94	12.25	19.93	13.25
Salten	10.81	11.75	12.31	12.97	17.75	13.12
Lofoten og Vesteraalen	8.50	-	19.00	17.00	23.50	14.88
Senjen og Tromsø	10.97	11.67	12.00	12.77	21.50	13.78
d. Havre.						
I. Riket	7.85	8.31	7.97	8.65	14.13	9.40
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	6.68	8.14	6.46	7.02	13.64	8.39
Akershus	7.08	7.90	6.98	8.52	14.00	8.89
Hedemarken	7.75	8.61	7.96	8.62	15.58	9.70
Kristians	8.92	9.15	8.26	8.83	15.32	10.10
Buskerud	7.85	7.88	8.35	8.08	14.08	9.40
Jarlsberg og Larvik	7.33	7.68	6.90	8.74	13.24	8.78
Bratsberg	8.30	9.19	8.12	9.75	15.02	10.08
Nedenes	9.71	9.09	9.87	8.92	16.82	10.88
Lister og Mandal	7.94	8.52	7.91	8.94	13.78	9.42
Stavanger	6.97	7.50	6.89	7.65	11.60	8.12
Søndre Bergenhus	7.21	7.20	7.67	9.30	13.89	9.05
Nordre Bergenhus	7.60	7.83	8.10	8.44	13.38	9.07
Romsdal	7.00	7.69	7.58	8.29	13.17	8.75
Søndre Trondhjem	8.04	8.09	7.96	8.28	12.85	9.05
Nordre Trondhjem	7.14	7.33	7.40	7.75	13.61	8.64
Nordland	10.91	11.19	11.03	11.21	16.03	12.07
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	6.77	8.09	5.84	6.59	13.22	8.10
Idde og Marker	6.13	7.67	5.65	6.67	14.69	8.16
Moss	7.13	8.66	7.90	7.81	13.01	8.90

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914	1915.	1911—15.
d. Havre (forts.)	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Aker og Follo	7.59	7.35	6.79	8.45	12.58	8.55
Nedre Romerike	6.85	7.72	6.86	7.84	14.25	8.70
Øvre Romerike	6.81	8.63	7.28	9.25	15.18	9.43
Hedemarken	6.05	7.58	6.15	6.70	13.91	8.08
Vinger og Odalen	6.69	7.14	7.06	7.81	15.81	8.90
Solør	7.41	8.03	7.44	8.25	13.42	8.91
Søndre Østerdalen	7.88	9.31	8.59	9.35	15.78	10.18
Nordre Østerdalen	10.71	11.00	10.57	11.00	18.98	12.45
Nordre Gudbrandsdalen	11.25	10.94	10.56	9.88	17.19	11.96
Søndre Gudbrandsdalen	8.56	8.14	7.46	7.86	12.50	8.90
Toten	7.89	8.41	6.43	8.39	15.84	9.39
Hadeland og Land	7.98	9.25	7.59	8.29	16.08	9.84
Valdres	8.94	9.03	9.25	9.75	15.01	10.40
Ringerike	7.38	7.81	7.08	7.54	14.16	8.79
Hallingdal	8.63	-	11.67	9.50	13.50	10.83
Buskerud	7.47	8.27	7.42	8.06	14.52	9.15
Numedal og Sandsvær	7.90	7.57	7.22	7.20	14.14	8.81
Jarlsberg	7.28	7.73	7.00	9.22	13.31	8.91
Larvik	7.38	7.63	6.79	8.25	13.16	8.64
Bamle	7.69	8.19	8.00	9.38	11.69	8.99
Nedre Telemarken	8.88	9.98	7.25	9.88	17.19	10.63
Øvre Telemarken	8.34	9.44	9.11	10.00	16.19	10.62
Nedenes	8.59	9.18	10.24	9.57	18.63	11.24
Sætersdalen	10.83	9.00	9.50	8.26	15.00	10.52
Mandal	8.03	9.04	8.00	9.41	14.31	9.76
Lister.	7.84	8.00	7.82	8.46	13.25	9.07
Jæderen og Dalene	6.34	7.95	7.15	7.09	11.01	7.91
Ryfylke	7.60	7.04	6.63	8.20	12.18	8.33
Søndhordland	7.25	7.50	7.75	8.58	14.06	9.03
Nordhordland	6.66	6.18	7.56	10.50	13.75	8.93
Hardanger og Voss	7.71	7.90	7.71	8.83	13.86	9.20
Sogn	8.31	8.28	8.61	9.31	13.69	9.64
Sønd- og Nordfjord	6.89	7.38	7.59	7.57	13.06	8.50
Søndmør	7.93	8.31	8.63	9.25	15.06	9.84
Romsdal	6.18	7.20	6.76	7.58	12.51	8.05
Nordmør	6.88	7.56	7.34	8.03	11.94	8.35

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjeldende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
d. Havre (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fosen	8.93	9.34	8.54	8.46	12.31	9.52
Orkedalen	8.56	8.56	8.44	8.38	11.60	9.11
Guldalen	7.78	7.31	8.03	8.88	14.50	9.30
Strinden og Selbu	6.88	7.17	6.84	7.40	12.99	8.26
Stjør- og Værdalen	6.65	6.73	6.30	6.64	11.40	7.54
Inderøen	6.86	7.06	6.67	7.69	12.94	8.24
Namdalens	7.90	8.19	9.24	8.91	16.48	10.14
Søndre Helgeland	9.25	9.31	8.72	9.12	13.56	9.99
Nordre Helgeland	11.75	11.38	11.25	11.63	14.89	12.18
Salten	11.72	12.88	13.13	12.88	19.63	14.05
e. Blandkorn.						
I. Riket	7.94	8.72	8.37	8.61	14.44	9.62
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	-	8.15	7.10	8.55	13.00	9.09
Akershus	6.40	7.82	6.92	7.91	13.73	8.56
Hedemarken	8.28	9.47	8.69	9.52	15.91	10.37
Kristians	8.61	8.91	8.34	8.82	15.67	10.07
Buskerud	7.89	8.77	7.77	8.61	13.53	9.31
Jarlsberg og Larvik	6.75	8.25	8.38	-	14.27	9.41
Bratsberg	8.75	9.00	8.75	8.63	11.43	9.31
Nedenes	8.36	10.44	10.03	9.69	15.38	10.78
Lister og Mandal	9.14	9.89	9.50	10.07	15.79	10.88
Stavanger	10.00	10.00	10.20	-	17.96	12.04
Søndre Bergenhus	7.23	7.51	7.30	7.80	13.47	8.66
Nordre Bergenhus	7.36	9.31	10.25	9.38	14.33	10.13
Romsdal	8.42	8.90	8.91	8.91	14.31	9.89
Søndre Trondhjem	7.46	7.97	8.09	7.67	13.21	8.88
Nordre Trondhjem	6.50	6.50	6.38	6.75	15.33	7.81
Nordland	8.02	8.56	7.60	8.28	13.78	8.66
III. Bygdene fogderivis						
Rakkestad	-	9.30	6.80	7.84	13.24	9.30
Idde og Marker	-	7.00	7.70	8.79	12.00	8.87
Moss	-	-	6.80	9.00	13.75	-
Aker og Follo	6.37	7.41	6.08	6.99	12.70	7.91
Nedre Romerike	6.26	8.22	7.50	7.94	14.56	8.90
Øvre Romerike	6.56	7.83	7.18	8.81	13.94	8.86

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
e. Blandkorn (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Hedemarken	6.24	7.33	6.48	7.31	13.69	8.21
Vinger og Odalen	6.75	7.63	7.38	7.81	16.56	9.23
Søler	7.50	7.94	7.44	8.38	15.99	9.45
Søndre Østerdalen	10.50	12.25	11.86	12.84	17.00	12.89
Nordre Østerdalen	10.40	12.19	10.27	11.24	16.30	12.08
Nordre Gudbrandsdalen	11.56	10.56	10.88	10.38	17.19	12.11
Søndre Gudbrandsdalen	7.78	8.03	7.50	7.88	13.22	8.88
Toten	8.03	8.94	7.15	8.80	16.60	9.90
Hadeland og Land	7.61	8.44	7.47	8.14	16.38	9.61
Valdres	8.09	8.56	8.69	8.88	14.94	9.83
Ringerike	6.83	8.68	7.11	7.90	13.38	8.78
Hallingdal	7.63	8.75	8.38	9.20	13.06	9.40
Buskerud	8.50	9.38	7.38	8.88	13.13	9.45
Numedal og Sandsvær	8.60	8.25	8.21	8.44	14.56	9.61
Jarlsberg	6.75	8.25	8.38	-	14.27	9.41
Bamle	8.75	9.00	8.75	8.63	11.43	9.31
Nedenes	8.36	10.44	10.03	9.69	15.38	10.78
Mandal	8.78	8.97	8.62	9.19	14.13	9.94
Lister.	9.50	10.81	10.38	10.94	17.44	11.81
Ryfylke.	10.00	10.00	10.20	-	17.96	12.04
Søndhordland.	-	-	-	-	-	-
Nordhordland.	6.30	6.42	6.31	7.43	12.71	7.83
Hardanger og Voss.	8.15	8.59	8.28	9.11	14.22	9.67
Sogn	7.36	9.31	10.25	9.38	14.33	10.13
Søndmør	10.50	10.31	10.94	11.06	19.25	12.41
Romsdal	6.96	7.81	7.44	7.25	12.38	8.37
Nordmør	7.81	8.59	8.34	8.41	11.31	8.89
Fosen.	8.30	8.65	8.98	8.09	11.24	9.05
Orkedalen	7.50	7.50	7.50	8.07	9.50	8.01
Guldalen	8.38	8.91	9.00	8.13	17.60	10.40
Strinden og Selbu	5.64	6.81	6.88	6.38	14.50	8.04
Stjør- og Værdalen	6.50	6.50	6.38	6.75	12.90	7.81
Namdalens.	-	-	-	-	17.75	-
Søndre Helgeland.	8.25	9.50	7.50	9.22	13.80	9.65
Nordre Helgeland.	8.06	7.62	7.71	7.25	-	7.66
Salten.	7.75	-	-	-	13.75	-

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
f. Erter.						
I. Riket	15.58	14.54	12.83	15.10	23.70	15.00
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	12.86	13.32	12.66	13.63	24.11	15.67
Akershus	13.88	14.65	15.07	14.59	26.88	17.02
Hedemarken	10.66	12.07	11.25	12.27	23.25	13.80
Kristians	12.76	12.13	11.88	12.74	22.05	14.33
Buskerud	11.55	12.91	13.49	13.85	23.92	14.36
Bratsberg	18.44	19.07	-	15.50	-	-
Nedenes	17.47	-	-	20.66	-	-
Lister og Mandal	15.69	-	-	19.67	25.00	-
Stavanger	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	16.87	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus	14.62	13.25	12.68	13.19	21.10	14.82
Romsdal	18.78	-	-	-	22.38	-
Søndre Trondhjem	23.44	19.00	-	-	-	-
Nordre Trondhjem	15.50	14.50	15.69	14.88	-	-
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	14.04	14.63	12.87	13.38	22.70	15.52
Idde og Marker	11.67	12.00	14.67	13.09	27.30	15.75
Moss	-	-	10.43	14.43	22.33	15.73
Aker og Follo.	16.78	17.96	18.41	16.93	21.65	18.35
Nedre Romerike	14.19	15.00	14.87	13.71	26.13	16.78
Øvre Romerike	10.66	11.00	11.94	13.14	32.87	15.92
Hedemarken	10.80	11.41	10.47	11.44	21.53	13.13
Vinger og Odalen	10.19	11.00	10.17	11.06	15.50	11.58
Solør	11.66	12.31	12.19	12.94	31.25	16.07
Søndre Østerdalen	9.13	12.33	12.19	13.63	24.71	14.40
Nordre Gudbrandsdalen	14.03	12.44	12.31	11.81	21.25	14.37
Søndre Gudbrandsdalen	12.63	13.26	13.23	13.88	22.16	15.03
Toten	11.75	11.63	11.42	13.71	23.40	14.38
Hadeland og Land	12.63	11.59	10.54	11.56	21.38	13.54
Ringerike	11.91	12.40	11.94	14.40	23.38	14.81
Hallingdal	9.50	11.63	12.75	12.50	-	11.60
Buskerud	13.25	14.70	15.78	14.65	24.46	16.57
Nedre Telemarken	18.44	19.07	-	15.50	-	-
Nedenes	17.47	-	-	20.66	-	-
Mandal	15.69	-	-	19.67	25.00	-

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
f. Erter (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Søndhordland	16.25	-	-	-	-	-
Nordhordland	20.40	-	-	-	-	-
Hardanger og Voss	13.96	-	-	-	-	-
Sogn	13.86	13.25	12.68	13.19	21.10	14.82
Sønd- og Nordfjord	15.38	-	-	-	-	-
Søndmør	21.25	-	-	-	-	-
Nordmør	16.31	-	-	-	22.38	-
Fosen	18.88	19.00	-	-	-	-
Guldalen	28.00	-	-	-	-	-
Stjør- og Værdalen	12.00	12.00	12.37	12.00	-	-
Inderøen	19.00	17.00	19.00	17.75	-	-
g. Poteter.						
I. Riket	4.72	4.64	3.75	4.21	6.33	4.72
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	5.47	5.00	3.12	4.16	6.45	4.79
Akershus	4.54	4.58	3.23	4.04	5.79	4.43
Hedemarken	4.50	4.75	3.56	4.11	5.85	4.56
Kristians	3.67	4.17	3.19	3.32	5.11	3.89
Buskerud	5.01	5.06	3.77	3.80	6.04	4.74
Jarlsberg og Larvik	5.30	4.76	3.27	3.99	6.10	4.68
Bratsberg	5.19	5.26	3.95	4.28	6.83	5.10
Nedenes	4.84	5.18	4.57	4.61	6.36	5.11
Lister og Mandal	4.32	4.59	4.14	4.74	6.07	4.77
Stavanger	4.07	4.29	3.80	4.93	6.82	4.78
Søndre Bergenhus	4.77	4.68	4.41	4.87	6.80	5.10
Nordre Bergenhus	4.31	4.38	3.99	4.45	6.00	4.63
Romsdal	3.98	3.75	3.30	3.59	6.59	4.24
Søndre Trondhjem	4.61	3.97	3.45	3.71	5.65	4.28
Nordre Trondhjem	4.27	3.55	3.12	3.29	5.84	4.01
Nordland	5.19	5.06	3.93	4.57	6.96	5.14
Tromsø	6.12	5.64	4.94	5.06	8.38	6.03
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	4.44	4.50	3.13	3.80	6.19	4.41
Idde og Marker	-	5.50	3.49	4.19	6.75	4.92
Moss	6.50	5.00	2.75	4.48	6.42	5.03

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjeldende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
g. Poteter (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Aker og Follo	5.17	5.58	3.64	5.04	5.68	5.02
Nedre Romerike	4.54	4.25	3.29	3.63	6.25	4.39
Øvre Romerike	3.91	3.90	2.75	3.44	5.44	3.89
Hedemarken	3.10	3.11	2.36	3.03	4.34	3.19
Vinger og Odalen	5.25	5.69	3.38	4.33	5.87	4.90
Solør	4.38	4.38	2.81	3.44	5.31	4.06
Søndre Østerdalen	4.94	5.36	4.49	4.85	7.31	5.39
Nordre Østerdalen	4.81	5.19	5.00	4.88	6.44	5.26
Nordre Gudbrandsdalen	3.63	4.50	3.81	3.75	5.34	4.21
Søndre Gudbrandsdalen	3.28	3.80	3.06	3.25	4.78	3.63
Toten	3.47	3.78	2.90	3.25	4.80	3.64
Hadeland og Land	4.92	4.58	3.22	3.28	5.72	4.22
Valdres	3.66	4.19	2.94	3.09	4.90	3.76
Ringerike	5.45	5.19	4.54	4.06	5.65	4.98
Hallingdal	4.39	5.16	3.74	3.07	5.42	4.36
Buskerud	5.44	4.91	3.36	4.33	6.09	4.83
Numedal og Sandsvær	4.78	4.98	3.44	3.73	6.98	4.78
Jarlsberg	5.41	4.94	3.03	4.16	6.36	4.78
Larvik	5.19	4.57	3.50	3.81	5.84	4.58
Bamle	5.38	5.69	3.88	4.31	6.88	5.23
Nedre Telemarken	5.94	5.50	4.19	4.50	7.19	5.46
Øvre Telemarken	4.25	4.59	3.79	4.08	6.41	4.61
Nedenes	4.92	5.35	4.24	4.52	6.88	5.18
Sætersdalen	4.75	5.00	4.90	4.70	5.84	5.04
Mandal	4.58	4.68	4.09	4.47	5.79	4.72
Lister	4.06	4.50	4.19	5.00	6.34	4.82
Jæderen og Dalene	3.81	4.03	3.58	4.64	5.83	4.38
Ryfylke	4.32	4.55	4.01	5.22	7.81	5.18
Søndhordland	4.75	4.69	4.44	4.75	6.44	5.01
Nordhordland	5.06	5.19	5.01	5.32	7.81	5.68
Hardanger og Voss	4.51	4.16	3.78	4.53	6.16	4.61
Sogn	4.21	4.44	3.71	4.53	5.69	4.52
Sønd- og Nordfjord	4.41	4.31	4.27	4.37	6.31	4.73
Søndmør	4.45	4.10	3.67	3.61	6.60	4.49
Romsdal	4.06	3.95	3.31	4.15	7.90	4.67
Nordmør	3.44	3.19	2.93	3.01	5.26	3.57

Tabel 6 (forts.). Opgave over de paa produktionsstederne gjældende markedspriser (pr. hektoliter) paa de forskjellige kornsorter, erter og poteter i aarene 1911—1915.

Landsdeler.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1911—15.
g. Poteter (forts.).	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fosen	4.96	3.77	3.09	3.51	5.66	4.20
Orkedalen	3.78	3.69	3.50	3.92	4.78	3.93
Gulddalen	4.94	4.35	3.88	3.72	6.35	4.65
Strinden og Selbu	4.75	4.06	3.34	3.68	5.81	4.33
Stjør- og Værdalen	3.88	3.19	2.63	3.03	5.91	3.73
Inderøen	3.80	2.98	2.66	2.62	5.18	3.45
Namdalens	5.13	4.47	4.06	4.21	6.43	4.86
Søndre Helgeland	4.70	4.53	3.38	4.05	6.66	4.66
Nordre Helgeland	4.44	4.25	3.00	3.88	5.50	4.21
Salten	5.88	4.95	4.22	4.56	6.88	5.20
Lofoten og Vesteraalen	6.25	6.50	5.13	5.79	8.81	6.50
Senjen og Tromsø	6.12	5.64	4.94	5.06	8.38	6.03

Tabel 7. Mængde av det i hvert av aarene 1911–1916 indhøstede korn samt poteter og høi.

Avlingens slags.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.
I. Riket						
Hvete . . . . . hl.	95 471	116 933	114 561	95 051	100 466	111 770
Rug . . . . . »	334 188	367 224	343 014	368 778	292 300	332 162
Byg . . . . . »	898 498	1 087 564	1 128 514	867 958	945 054	1 203 318
Havre . . . . . »	3 027 745	4 090 361	4 135 416	2 819 893	3 635 871	4 758 209
Blandkorn . . . . . »	163 110	231 690	236 263	161 374	196 128	230 859
Ialt korn . . . . . »	4 519 012	5 893 772	5 957 768	4 313 054	5 169 819	6 636 318
Poteter	7 758 726	10 510 283	9 789 496	9 705 820	7 082 982	11 033 188
Høi . . . . . ton	2 506 800	3 129 768	3 071 782	2 937 342	2 606 816	3 075 007
II. Amtene.						
<i>Smaalenene.</i>						
Hvete . . . . . hl.	23 093	30 268	27 772	23 477	26 054	27 974
Rug . . . . . »	115 184	119 048	91 740	114 675	88 300	108 145
Byg . . . . . »	9 536	13 430	13 627	9 218	12 558	11 998
Havre . . . . . »	360 780	573 388	528 061	293 362	537 830	777 686
Blandkorn . . . . . »	5 630	10 636	10 110	6 163	10 110	10 184
Ialt korn . . . . . »	514 223	746 770	671 310	446 895	674 852	935 987
Poteter . . . . . »	387 285	764 646	692 184	659 223	415 310	928 466
Høi . . . . . ton	114 383	187 414	207 277	153 671	135 802	192 355
<i>Akershus.¹</i>						
Hvete . . . . . hl.	6 555	8 985	8 340	6 950	6 950	7 898
Rug . . . . . »	48 838	57 590	51 020	62 842	41 687	42 226
Byg . . . . . »	88 672	138 763	141 211	101 835	122 202	154 251
Havre . . . . . »	431 137	739 988	645 052	388 104	588 697	744 576
Blandkorn . . . . . »	8 346	12 966	11 918	7 868	10 645	12 714
Ialt korn . . . . . »	583 548	958 292	857 541	567 599	770 181	961 665
Poteter . . . . . »	646 216	1 054 439	989 449	970 029	701 421	997 203
Høi . . . . . ton	127 262	221 000	220 623	181 024	135 768	249 155
<i>Hedemarken.</i>						
Hvete . . . . . hl.	356	594	-	558	546	549
Rug . . . . . »	31 338	37 147	40 019	39 250	32 323	34 826
Byg . . . . . »	94 122	125 193	125 270	102 285	95 389	125 233
Havre . . . . . »	428 408	682 180	680 203	417 668	542 969	648 640
Blandkorn . . . . . »	33 115	51 109	49 314	34 784	39 627	44 116
Ialt korn . . . . . »	587 339	896 223	894 806	594 545	710 854	853 364
Poteter . . . . . »	867 432	1 383 558	1 148 793	1 072 207	689 276	1 136 685
Høi . . . . . ton	186 855	257 078	246 772	210 292	175 959	232 364
<i>Kristians.</i>						
Hvete . . . . . hl.	133	150	159	135	138	320
Rug . . . . . »	22 085	26 385	29 444	25 764	23 216	32 053
Byg . . . . . »	214 665	279 664	291 976	190 306	232 017	305 622
Havre . . . . . »	163 968	267 161	289 507	147 385	231 605	295 551
Blandkorn . . . . . »	66 353	99 233	104 924	65 223	85 073	103 812
Ialt korn . . . . . »	467 204	672 593	716 010	428 813	572 049	737 358
Poteter . . . . . »	502 474	1 082 053	916 296	863 433	607 927	873 584
Høi . . . . . ton	159 885	230 759	233 017	179 244	177 252	218 539

¹ Med Kristiania.

Tabel 7 (forts.). Mængde av det i hvert av aarene 1911—1916 indhøstede korn samt poteter og høi.

Avlingens slags.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.
II. Amtene (forts.).						
<i>Buskerud.</i>						
Hvete	hl.	8 333	11 187	11 591	9 641	10 100
Rug	»	30 043	36 015	36 995	38 128	24 915
Byg	»	69 742	94 910	100 750	68 399	90 582
Havre	»	151 151	221 357	248 047	134 264	225 290
Blandkorn	»	13 784	20 676	21 918	13 722	16 963
Ialt korn	»	273 053	384 145	419 301	264 154	367 850
Poteter	»	309 458	498 850	491 213	438 109	336 326
Høi	ton	145 390	178 037	182 078	156 284	124 420
<i>Jarlsberg og Larvik.</i>						
Hvete	hl.	32 373	39 090	39 153	30 288	33 613
Rug	»	48 422	51 911	52 638	50 512	47 853
Byg	»	27 114	32 013	32 300	21 533	27 993
Havre	»	198 671	255 112	278 265	150 214	263 490
Blandkorn	»	2 628	3 059	3 090	1 890	3 060
Ialt korn	»	309 208	381 185	405 446	254 437	376 009
Poteter	»	354 459	556 701	525 521	510 787	368 356
Høi	ton	108 829	138 437	151 560	118 722	107 355
<i>Bratsberg.</i>						
Hvete	hl.	14 548	15 151	15 726	13 760	13 155
Rug	»	19 549	21 133	21 848	20 168	18 277
Byg	»	53 542	61 018	61 684	50 522	54 635
Havre	»	63 061	84 310	93 463	69 454	88 174
Blandkorn	»	771	800	860	700	780
Ialt korn	»	151 471	182 412	193 581	154 604	170 021
Poteter	»	364 670	381 534	380 788	384 485	303 152
Høi	ton	126 608	138 872	150 660	128 193	112 334
<i>Nedenes.</i>						
Hvete	hl.	6 511	7 168	7 688	6 538	6 179
Rug	»	10 397	10 221	11 648	10 538	8 653
Byg	»	17 835	19 126	19 466	17 576	17 009
Havre	»	29 939	36 228	40 505	36 005	35 630
Blandkorn	»	345	403	429	365	357
Ialt korn	»	64 545	73 146	79 736	71 022	67 828
Poteter	»	293 841	361 072	383 613	354 386	328 811
Høi	ton	52 587	62 352	67 673	58 609	47 129
<i>Lister og Mandal.</i>						
Hvete	hl.	3 196	3 952	3 666	3 199	3 306
Rug	»	5 006	4 162	3 970	3 620	3 620
Byg	»	4 981	5 804	5 045	4 788	5 148
Havre	»	88 976	118 080	117 161	110 060	117 161
Blandkorn	»	1 560	2 011	1 638	1 525	1 525
Ialt korn	»	103 719	134 009	131 480	123 192	130 760
Poteter	»	295 995	363 255	277 585	363 259	342 697
Høi	ton	75 895	86 157	86 809	75 450	66 597

Tabel 7 (forts.). Mængde av det i hvert av aarene 1911—1916 indhøstede korn samt poteter høi.

Avlingens slags.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.
II. Amtene (forts.).						
<i>Stavanger.</i>						
Hvete	hl.	285	300	315	312	322
Rug	»	1 462	1 907	1 784	1 802	1 820
Byg	»	18 224	21 431	20 237	20 237	21 291
Havre	»	253 593	294 942	298 672	283 433	313 910
Blandkorn	»	941	949	902	857	857
Ialt korn	»	274 505	319 529	321 910	306 641	338 200
Poteter	»	551 563	669 681	580 911	668 899	625 597
Høi	ton	150 954	197 157	177 992	174 502	177 992
<i>Søndre Bergenhus.¹</i>						
Hvete	hl.	16	16	-	18	18
Rug	»	232	248	253	258	250
Byg	»	6 707	6 490	6 346	6 081	6 544
Havre	»	102 005	103 784	104 788	100 223	108 165
Blandkorn	»	12 478	12 824	12 591	12 194	13 121
Ialt korn	»	121 438	123 362	123 978	118 774	128 098
Poteter	»	596 902	622 154	608 698	634 290	576 622
Høi	ton	222 485	215 914	192 286	219 456	206 916
<i>Nordre Bergenhus.</i>						
Hvete	hl.	72	72	65	72	71
Rug	»	200	-	180	190	192
Byg	»	32 392	35 778	33 371	30 832	36 273
Havre	»	95 635	95 433	97 381	95 264	101 615
Blandkorn	»	3 896	3 568	3 466	3 200	3 923
Ialt korn	»	132 195	134 851	134 463	129 558	142 074
Poteter	»	398 634	490 494	492 508	523 613	451 033
Høi	ton	143 037	200 238	155 774	182 028	171 526
<i>Romsdal.</i>						
Hvete	hl.	-	-	86	56	-
Rug	»	531	506	483	-	386
Byg	»	41 904	40 583	41 240	36 836	34 434
Havre	»	238 446	242 236	245 094	205 879	196 075
Blandkorn	»	7 789	7 676	8 642	7 313	6 980
Ialt korn	»	288 670	291 001	295 545	250 084	237 875
Poteter	»	492 111	496 477	514 149	462 262	283 018
Høi	ton	254 444	279 444	245 651	285 757	240 637
<i>Søndre Trondhjem.</i>						
Hvete	hl.	-	-	-	26	-
Rug	»	-	107	119	119	109
Byg	»	88 216	86 990	94 645	79 608	69 878
Havre	»	133 013	131 954	144 158	119 907	76 794
Blandkorn	»	3 861	4 631	4 741	4 058	2 827
Ialt korn	»	225 090	223 682	243 663	203 718	149 608
Poteter	»	428 087	419 625	398 874	373 021	206 824
Høi	ton	249 129	311 401	289 958	309 106	287 222

¹ Med Bergen.

Tabel 7 (forts.). Mængde av det i hvert av aarene 1911—1916 indhøstede korn samt poteter og høi.

Avlingens slags.	1	2	3	4	5	6
	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.
II. Amtene (forts.).						
<i>Nordre Trondhjem.</i>						
Hvete . . . . . hl.						
Rug . . . . . »	315	315	350	350	277	457
Byg . . . . . »	89 865	76 499	94 023	79 964	74 691	108 153
Havre . . . . . »	274 606	226 221	309 259	251 273	201 571	321 335
Blandkorn . . . . . »	1 259	746	1 336	1 113	-	1 252
Ialt korn . . . . . »	366 045	303 781	404 968	332 721	276 553	431 217
Poteter . . . . . »	754 266	651 911	751 186	717 947	345 678	909 211
Høi . . . . . ton	172 609	191 175	222 884	226 937	204 648	197 684
<i>Nordland.</i>						
Hvete . . . . . hl.						
Rug . . . . . »	586	529	523	562	422	596
Byg . . . . . »	30 905	38 255	36 518	37 696	32 592	42 764
Havre . . . . . »	14 356	17 987	15 800	17 398	11 895	17 013
Blandkorn . . . . . »	354	403	384	399	280	487
Ialt korn . . . . . »	46 201	57 174	53 225	56 055	45 189	60 860
Poteter . . . . . »	363 851	515 313	423 376	509 059	267 130	720 699
Høi . . . . . ton	120 428	128 934	152 417	175 747	138 420	105 635
<i>Tromsø.</i>						
Hvete . . . . . hl.						
Rug . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Byg . . . . . »	10 558	11 617	10 805	10 242	11 818	10 631
Havre . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Blandkorn . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Ialt korn . . . . . »	10 558	11 617	10 805	10 242	11 818	10 631
Poteter . . . . . »	143 265	189 874	203 441	196 807	174 694	233 637
Høi . . . . . ton	78 694	85 168	73 308	84 653	79 417	55 316
<i>Finnmarken.</i>						
Hvete . . . . . hl.						
Rug . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Byg . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Havre . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Blandkorn . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Ialt korn . . . . . »	-	-	-	-	-	-
Poteter . . . . . »	8 217	8 646	10 911	9 004	9 110	12 040
Høi . . . . . ton	17 396	20 231	15 043	17 667	17 492	14 779

Tabel 8. Opgave over i hvilken utstrækning nydyrkning har fundet sted i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Antal herreder, hvor der er opdyrket:						
	særdeles meget.	meget	noget.	litt	intet eller næsten intet.	uopgit.	til-sammen.
I. Rikets bygder	7	102	308	136	46	17	616
II. Bygdene amtsvis							
Smaalenene	-	-	8	7	11	1	27
Akershus	-	1	5	11	8	1	26
Hedemarken	-	4	13	9	2	1	29
Kristians	-	8	19	8	-	-	35
Buskerud	-	5	8	8	2	-	23
Jarlsberg og Larvik.	-	-	6	8	3	1	18
Bratsberg	1	3	9	9	2	1	25
Nedenes	-	3	22	3	1	1	30
Lister og Mandal	1	8	24	2	1	-	36
Stavanger	2	15	20	2	-	3	42
Søndre Bergenhus	-	12	26	4	5	1	48
Nordre Bergenhus	1	6	23	5	1	-	36
Romsdal	-	6	30	20	1	2	59
Søndre Trondhjem	-	7	28	12	-	1	48
Nordre Trondhjem	1	4	23	11	2	1	42
Nordland	-	15	25	5	-	2	47
Tromsø	1	2	14	4	4	-	25
Finmarken	-	3	5	8	3	1	20
III. Bygdene fogderivis.							
Rakkestad.	-	-	3	5	-	-	8
Idde og Marker	-	-	3	1	5	-	9
Moss	-	-	2	1	6	1	10
Aker og Follo.	-	-	2	3	3	1	9
Nedre Romerike.	-	-	-	6	4	-	10
Øvre Romerike	-	1	3	2	1	-	7
Hedemarken.	-	-	5	2	-	-	7
Vinger og Odalen	-	-	1	2	1	-	4
Solør	-	2	1	1	-	1	5
Søndre Østerdalen	-	1	1	3	-	-	5
Nordre Østerdalen	-	1	5	1	1	-	8
Nordre Gudbrandsdalen	-	-	5	3	-	-	8
Søndre Gudbrandsdalen	-	1	4	1	-	-	6
Toten	-	5	2	-	-	-	7
Hadeland og Land	-	2	4	2	-	-	8
Valdres	-	-	4	2	-	-	6

Tabel 8 (forts.). Opgave over i hvilken utstrækning nydyrkning har fundet sted i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Antal herreder, hvor der er opdyrket:						
	særdeles meget.	meget.	noget.	litt.	intet eller næsten intet.	uopgit.	til- sammen.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)							
Ringerike	-	-	1	2	-	-	3
Hallingdal	-	3	2	1	-	-	6
Buskerud	-	-	4	3	1	-	8
Numedal og Sandsvær	-	2	1	2	1	-	6
Jarlsberg	-	-	4	6	2	1	13
Larvik	-	-	2	2	1	-	5
Bamle	-	-	4	2	-	1	7
Nedre Telemarken	-	-	-	4	2	-	6
Øvre Telemarken	1	3	5	3	-	-	12
Nedenes	-	1	16	3	1	1	22
Sætersdalen	-	2	6	-	-	-	8
Mandal	-	5	15	-	-	-	20
Lister	1	3	9	2	1	-	16
Jæderen og Dalene	2	7	6	-	-	-	15
Ryfylke	-	8	14	2	-	3	27
Søndhordland	-	3	7	-	3	-	13
Nordhordland	-	6	11	4	1	1	23
Hardanger og Voss	-	3	8	-	1	-	12
Sogn	-	1	15	1	-	-	17
Sønd- og Nordfjord	1	5	8	4	1	-	19
Søndmør	-	5	11	3	-	2	21
Romsdal	-	-	10	3	1	-	14
Nordmør	-	1	9	14	-	-	24
Fosen	-	5	10	5	-	1	21
Orkedalen	-	-	4	-	-	-	4
Gulddalen	-	-	7	4	-	-	11
Strinden og Selbu	-	2	7	3	-	-	12
Stjør- og Værdalen	-	1	4	4	1	1	11
Inderøen	1	1	7	5	1	-	15
Namdalens	-	2	12	2	-	-	16
Søndre Helgeland	-	3	7	-	-	1	11
Nordre Helgeland	-	2	4	1	-	1	8
Salten	-	7	10	-	-	-	17
Lofoten og Vesteraalen	-	3	4	4	-	-	11

Tabel 8 (forts.). Opgave over i hvilken utstrækning nydyrkning har fundet sted i aarene 1911—1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7
	Antal herreder, hvor der er opdyrket:						
	særdeles meget.	meget.	noget	litt	intet eller næsten intet.	uopgit.	til- sammen.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)							
Senjen og Tromsø	1	2	14	4	4	-	25
Alten	-	1	1	1	1	-	4
Hammerfest.	-	-	-	4	1	1	6
Tanen	-	1	4	2	-	-	7
Varanger	-	1	-	1	-	-	2
Vardø	-	-	-	-	1	-	1

Særdeles megen nydyrkning antages at ha fundet sted i følgende herreder: Fyresdal, Liknes, Klepp, Haaland, Breim, Namdalseidet og Lavangen.

Megen nydyrkning antages at ha fundet sted i følgende herreder:
Akershus amt: Nes.

Hedemarkens amt: Brandval, Våaler, Trysil og Øvre Rendalen.

Kristians amt: Faaberg, Biri, Snertingdalen, Østre Toten, Vestre Toten, Kolbu, Lunner og Jevnaker.

Buskerud amt: Gol, Hemsedal, Hol, Flesberg og Opdal.

Bratsberg amt: Selsjord, Kviteseid og Mo.

Nedenes amt: Holt, Vegusdal og Evje.

Lister og Mandal amt: Øvrebø, Hægeland, Greipstad, Aaseral, Søndre Undal, Fede, Gyland og Tonstad.

Stavanger amt: Heskestad, Ogne, Nærø, Varhaug, Time, Høiland, Hetland, Strand, Finnø, Suldal, Torvestad, Skaare, Tysvær, Skjold og Vats.

Søndre Bergenhus amt: Kvinnherred, Etne, Tysnes, Fjeld, Haus, Alversund, Manger, Lindaas, Austrheim, Granvin, Kvam og Vossestrand.

Nordre Bergenhus amt: Vik, Jølster, Eid, Hornindalen, Indviken og Stryn.

Romsdals amt: Hjørundfjord, Sunnelven, Norddalen, Stranden, Stordalen og Rindalen.

Søndre Trondhjems amt: Nes, Ørlandet, Rissen, Lensviken, Stadsbygden, Byneset og Leinstrand.

Nordre Trondhjems amt: Stjørdalen, Beitstaden, Otterøy og Fosnes.

Nordlands amt: Velfjord, Vefsen, Hatfjelldalen, Mo, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Fauske, Leiranger, Steigen, Ankenes, Evenes, Vaagan, Buksnes og Dverberg.

Tromsø amt: Kvæfjord og Ibestad.

Finmarkens amt: Talvik, Karasjok og Nordvaranger.

Tabel 9. Beregnet størrelse av husdyrhøldet 30. september 1916, sammenholdt med de tilsvarende opgaver for 1915.

Landsdele.	1	2	3	4	5
	Hester.	Storfæ.	Sauer.	Gjeter.	Svin.
I. Rikets bygder	1907	163 780	1 088 635	1 391 168	295 777
	1914	182 432	1 146 274	1 326 850	236 805
	1915	186 217	1 120 517	1 329 559	240 303
	1916	189 175	1 119 306	1 281 030	230 055
II. Bygdene amtsvis.					
Smaalenene	1915	18 990	64 275	4 106	16
	1916	14 461	65 886	4 114	16
Akershus	1915	16 549	72 124	11 607	254
	1916	16 999	75 456	10 795	418
Hedemarken	1915	17 754	93 565	65 936	9 316
	1916	18 176	94 357	61 332	9 004
Kristians.	1915	18 418	102 768	60 255	36 858
	1916	19 031	105 089	57 359	34 262
Buskerud	1915	10 846	59 779	24 655	6 145
	1916	10 809	60 793	22 311	5 116
Jarlsberg og Larvik .	1915	10 228	49 157	3 588	66
	1916	10 472	48 770	3 756	66
Bratsberg	1915	7 503	39 377	25 334	3 201
	1916	7 749	41 587	24 856	4 402
Nedenes	1915	3 418	21 938	16 457	1 365
	1916	3 396	22 108	16 318	1 098
Lister og Mandal . . .	1915	3 962	36 934	33 456	1 865
	1916	3 938	38 441	33 734	1 913
Stavanger	1915	12 842	69 951	173 520	11 672
	1916	13 260	70 706	181 606	11 864
Søndre Bergenhus . .	1915	9 645	79 140	201 546	23 388
	1916	9 604	77 795	201 109	24 160
Nordre Bergenhus . .	1915	10 439	81 081	171 994	62 145
	1916	10 505	80 631	169 215	60 403
Romsdal	1915	11 754	85 091	152 120	20 810
	1916	11 583	82 618	143 307	19 142
Søndre Trondhjem. . .	1915	12 319	76 594	94 153	14 623
	1916	12 476	75 447	89 775	13 851
Nordre Trondhjem. . .	1915	11 304	61 458	71 220	13 909
	1916	11 739	61 265	64 880	14 163
Nordland	1915	8 867	78 564	135 796	20 740
	1916	8 821	74 643	122 681	17 333
Tromsø	1915	5 419	39 704	60 767	11 506
	1916	5 206	34 682	52 576	10 660
Finmarken.	1915	960	9 067	23 049	2 424
	1916	950	9 032	21 306	2 184

Tabel 10. Gjennomsnitlig melkeutbytte pr. ko

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	Gjennomsnitlig melke- utbytte pr. ko om aaret.		Størrelsen av det almindelig			
	For de mere fremskredne gaard- brukere.	Overhodet.	Høi i 100 kg.			
	Liter.	Liter.	Hest.	Ko.	Sau.	Ojet.
I. Riket	1 969	1 483	22.8	13.8	2.9	2.3
1910.	1 939	1 456	22.7	13.7	2.8	2.2
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	2 614	1 932	21.8	11.8	3.8	4.8
Akershus	2 437	1 814	22.6	10.2	3.8	-
Hedemarken	2 090	1 591	24.1	11.3	3.8	3.0
Kristians.	1 997	1 534	20.9	9.7	2.8	2.3
Buskerud	2 147	1 697	20.5	12.9	3.0	2.6
Jarlsberg og Larvik	2 491	1 814	20.5	14.3	3.6	-
Bratsberg	2 241	1 769	19.9	14.7	3.2	2.7
Nedenes	2 035	1 553	28.1	15.8	3.4	2.0
Lister og Mandal	2 089	1 577	24.3	15.5	4.0	3.3
Stavanger	2 053	1 551	13.2	13.2	1.5	1.3
Søndre Bergenhus	1 661	1 211	20.6	16.6	2.7	1.8
Nordre Bergenhus	1 465	1 069	22.8	15.5	2.6	3.4
Romsdal	1 346	1 031	24.8	14.3	2.9	1.9
Søndre Trondhjem	2 021	1 553	29.1	17.4	3.7	3.1
Nordre Trondhjem	2 109	1 617	27.7	16.1	3.6	3.2
Nordland	1 735	1 259	28.3	15.9	3.4	3.3
Tromsø	1 862	1 354	23.6	14.5	3.1	2.7
Finmarken.	1 769	1 274	29.4	18.0	3.2	2.9
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	2 657	1 932	19.9	9.7	3.4	4.8
Idde og Marker	2 527	1 839	22.4	15.8	4.1	-
Moss	2 635	2 020	23.9	11.4	3.7	-
Aker og Follo	2 593	2 065	20.9	10.1	3.2	-
Nedre Romerike	2 535	1 855	21.9	11.0	3.1	-
Øvre Romerike	2 241	1 593	25.0	9.5	4.0	-
Hedemarken	2 248	1 655	23.1	8.0	3.8	3.9
Vinger og Odalen	1 950	1 550	23.1	14.8	4.7	3.5
Solør	2 305	1 730	23.8	10.2	4.0	3.2
Søndre Østerdalen	1 885	1 475	28.0	13.0	2.4	2.7
Nordre Østerdalen	1 883	1 488	28.9	17.3	3.7	3.0
Nordre Gudbrandsdalen . . .	1 625	1 225	20.5	8.9	1.9	1.9
Søndre Gudbrandsdalen . . .	2 121	1 539	20.8	7.3	3.0	2.9
Toten	2 188	1 760	21.1	11.3	3.4	-
Hadeland og Land	2 225	1 688	21.6	10.7	3.8	-
Valdres	1 775	1 432	20.0	11.1	2.8	2.2
Ringerike	2 289	1 700	17.2	9.9	4.0	-
Hallingdal	1 700	1 417	21.2	14.3	2.5	2.5
Buskerud	2 322	1 809	21.5	13.3	4.8	-
Numedal og Sandsvær . . .	2 150	1 767	21.1	13.4	3.1	3.1

¹ Hvor der for et distrikt ingen opgaver haves, er dette betegnet ved strek: —.

samt almindelig vinterfôr pr. kreatur i 1915.

7	8	9	10	11	12	13
vinterfôr pr. kreatur i 1915. ¹						Andet slags fôr.
Halm i 100 kg.				Kraftfôr i 100 kg.		
Hest.	Ko.	Sau.	Gjet.	Hest.	Ko.	Ko.
6.0	5.8	0.9	0.6	3.6	2.1	
5.5	5.3	0.8	0.7	3.3	2.0	
8.0	10.6	-	-	5.5	4.6	Turnips.
6.3	9.8	1.0	-	5.0	4.1	Turnips.
5.3	7.6	-	-	4.4	3.1	Turnips, drank, mose, løv.
7.0	8.2	0.9	0.6	3.6	2.1	Rotfrugter, drank, løv, beit, mose.
8.9	7.8	0.8	0.8	5.3	3.0	Turnips.
8.3	8.3	-	-	4.9	4.2	Turnips.
7.6	5.6	-	-	5.0	2.6	Rotfrugter, løv.
5.4	4.7	-	-	5.3	2.1	Turnips, løv.
3.6	4.4	-	-	4.5	1.4	Turnips, løv.
8.3	4.8	-	-	4.1	2.4	Rotfrugter, lyng, løv.
2.6	2.0	-	-	1.5	1.4	Rotfrugter, lyng, beit, skav.
2.1	1.9	-	-	1.1	0.6	Turnips, løv, lyng, tang, tare, fiskeavfald.
4.6	4.3	-	-	1.0	0.6	Rotfrugter.
5.6	5.0	-	-	2.9	1.8	Rotfrugter, fiskeavfald, tare, løv.
5.1	5.5	1.0	-	2.7	1.4	Turnips, fiskeavfald, tang, tare.
3.9	3.0	-	-	1.4	0.9	Fiskeavfald, tang, tare, turnips, bark, lyng.
1.6	1.4	-	-	1.3	1.0	Fiskeavfald, tang, tare, skav, beit.
-	-	-	-	1.5	-	Fiskeavfald, tang, tare, renmose, beit, lyng.
6.4	9.2	-	-	5.1	3.5	Turnips.
10.0	13.4	-	-	5.8	6.7	Turnips.
8.4	10.2	-	-	5.7	4.5	Turnips.
6.9	9.8	1.0	-	5.3	5.2	Turnips.
6.9	9.9	-	-	5.1	4.4	Turnips.
5.0	9.8	-	-	4.7	2.9	Turnips.
5.1	9.8	-	-	3.9	2.9	Drank, turnips.
8.3	9.0	-	-	4.7	2.6	Turnips.
5.8	8.3	-	-	6.3	3.2	Turnips.
-	-	-	-	6.2	3.7	Mose, turnips, løv.
2.8	2.5	-	-	2.0	-	Mose, løv, turnips.
8.5	7.5	0.8	0.6	2.3	1.0	Mose, poteter, beit, løv.
7.8	7.7	-	-	4.1	2.0	Rotfrugter.
6.3	7.9	-	-	3.6	3.2	Rotfrugter, drank.
6.8	12.9	1.0	0.5	5.1	3.4	Turnips.
5.9	5.0	-	-	1.7	0.7	Rotfrugter, løv, mose.
12.4	11.9	-	-	8.0	2.8	Turnips.
6.7	7.1	-	-	4.0	0.8	Turnips.
8.4	7.1	-	-	4.8	4.3	Turnips.
8.2	6.4	0.8	0.8	4.8	2.0	Turnips.

Tabel 10 (forts.). Gjennemsnitlig melkeutbytte pr. ko

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	Gjennemsnitlig melke- utbytte pr. ko om aaret.		Størrelsen av det almindelige			
	For de mere fremskredne gaard- brukere.	Overhodet.	Høi i 100 kg.			
			Hest.	Ko.	Sau.	Gjet.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)	Liter.	Liter.				
Jarlsberg	2 610	1 848	22.5	15.0	4.3	-
Larvik	2 230	1 740	16.3	13.0	2.9	-
Bamble	2 000	1 688	20.4	14.3	3.9	4.0
Nedre Telemarken	2 488	1 834	18.3	14.0	3.8	4.0
Øvre Telemarken	2 237	1 785	21.0	15.7	3.0	2.6
Nedenes	2 038	1 598	21.8	15.1	3.2	-
Sætersdalen	2 025	1 425	30.6	17.5	3.6	2.0
Mandal	2 162	1 653	23.9	15.9	4.4	2.7
Lister	2 007	1 491	24.8	15.2	3.9	3.5
Jæderen og Dalene	2 202	1 704	12.5	12.5	1.4	1.5
Ryfylke	1 861	1 353	14.4	14.0	1.6	1.3
Søndhordland	1 558	1 108	18.0	14.2	1.9	1.1
Nordhordland	1 674	1 199	21.0	17.1	2.6	1.7
Hardanger og Voss	1 756	1 361	22.4	18.4	3.4	2.6
Sogn	1 558	1 182	21.0	15.7	2.5	1.8
Sønd- og Nordfjord	1 406	998	24.1	15.3	2.7	1.4
Søndmør	1 232	942	19.9	12.1	2.6	1.9
Romsdal	1 204	986	25.9	15.3	2.6	1.4
Nordmør	1 648	1 217	31.2	16.9	3.2	2.0
Fosen	1 861	1 322	27.0	15.7	2.5	1.9
Orkedalen	2 163	1 732	31.6	16.8	5.0	3.0
Gulddalen	1 999	1 541	31.8	19.8	4.7	5.7
Strinden og Selbu	2 125	1 704	27.8	17.5	4.0	4.5
Stjør- og Værdalen	2 218	1 620	23.1	14.7	3.6	2.8
Inderøen	2 218	1 829	31.9	18.9	3.8	3.7
Namdalens	1 886	1 394	30.6	15.0	3.5	3.1
Søndre Helgeland	1 753	1 230	31.4	17.0	4.0	4.0
Nordre Helgeland	1 644	1 132	32.0	15.9	3.5	3.7
Salten	1 748	1 298	27.2	15.2	3.0	2.8
Lofoten og Vesteraalen	1 773	1 333	24.0	15.7	3.6	3.6
Senjen og Tromsø	1 862	1 354	23.6	14.5	3.1	2.7
Alten	1 967	1 413	34.2	21.4	4.0	2.5
Hammerfest	1 725	1 150	25.3	14.2	2.4	2.9
Tanen	1 672	1 324	29.8	18.6	3.6	4.0
Varanger	1 725	1 225	28.0	20.0	4.2	-
Vardø	1 500	1 000	26.0	-	-	-

samt almindelig vinterfôr pr. kreatur i 1915.

7	8	9	10	11	12		13
vinterfôr pr. kreatur i 1915.						Andet slags fôr.	
Halm i 100 kg.				Kraftfôr i 100 kg.		Ko.	
Hest.	Ko.	Sau.	Gjet.	Hest.	Ko.		
8.0	8.2	-	-	4.4	3.5	Turnips.	
8.9	8.6	-	-	5.8	5.5	Turnips.	
6.4	5.3	-	-	6.0	3.3	Turnips, poteter.	
9.4	7.7	-	-	4.1	2.2	Turnips, løv.	
5.9	4.0	-	-	4.6	2.5	Turnips.	
5.4	5.1	-	-	5.1	2.4	Turnips, løv.	
-	3.7	-	-	6.2	1.3	Turnips.	
4.0	4.5	-	-	5.1	1.9	Turnips, løv.	
3.2	4.3	-	-	3.8	0.9	Løv.	
10.7	5.6	-	-	5.3	3.1	Rotfrugter, lyng, løv.	
4.4	3.9	-	-	2.3	1.6	Turnips.	
1.1	2.5	-	-	1.5	1.6	Turnips, poteter.	
2.4	1.5	-	-	2.0	1.5	Lyng.	
4.1	2.6	-	-	0.9	0.8	Rotfrugter, lyng, beit, skav.	
2.8	1.7	-	-	1.1	0.9	Løv, turnips, lyng, tang, tare.	
1.6	2.1	-	-	1.1	0.4	Turnips, lyng, fiskeavfald, tare.	
5.7	4.7	-	-	0.9	0.5	Turnips.	
4.0	4.2	-	-	1.3	0.6	Turnips.	
3.3	3.9	-	-	1.0	0.9	Turnips, poteter.	
5.2	5.7	-	-	2.5	1.5	Turnips, fiskeavfald, tare.	
5.2	3.5	-	-	2.4	2.4	Turnips, løv.	
5.6	4.8	-	-	3.8	1.7	Rotfrugter.	
6.6	5.8	-	-	3.2	1.5	Rotfrugter.	
7.0	5.1	1.0	-	3.1	1.4	Turnips.	
4.4	7.0	-	-	2.3	1.5	Turnips.	
2.6	4.6	-	-	2.7	1.3	Turnips, fiskeavfald, tang, tare.	
2.0	2.9	-	-	0.9	-	Turnips, lyng, tare, tang, fiskeavfald.	
-	2.9	-	-	2.4	0.4	Turnips, lyng, tang, tare, fiskeavfald.	
4.9	3.1	-	-	1.0	1.0	Bark, tang, tare, fiskeavfald, turnips.	
-	-	-	-	1.9	1.0	Fiskeavfald, tang, tare, lyng.	
1.6	1.4	-	-	1.3	1.0	Fiskeavfald, tang, tare, skav, beit.	
-	-	-	-	2.8	-	Tang, tare, fiskeavfald, beit, renmose.	
-	-	-	-	1.0	-	Tare, lyng, fiskeavfald, mose.	
-	-	-	-	1.0	0.5	Fiskeavfald, mose, tare, ris.	
-	-	-	-	1.3	-	Fiskeavfald, tare.	
-	-	-	-	-	-	Fiskeavfald.	

Tabel 11. Opgave over hvilken betydning salg av husdyr, kjøt og flesk, melk og høi og halm m. m.

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	Er salg av betydning? ¹					
	Av husdyr.	Av kjøt og flesk.	Av melk.	Av smør.	Av ost.	Av uld.
I. Riket	2,20	2,18	1,90	1,86	1,11	1,17
1910.	2,09	2,05	1,85	1,85	1,13	0,87
II. Bygdene amtsvis.						
Smaalenene	1,77	2,28	2,79	1,50	0,54	0,36
Akershus	1,88	2,30	2,87	0,75	0,62	0
Hedemarken	2,20	1,95	1,89	1,56	0,97	0,59
Kristians.	2,57	1,94	1,59	1,72	1,60	0,70
Buskerud	2,13	1,57	2,03	2,01	1,48	0,28
Jarlsberg og Larvik	1,78	2,40	2,75	1,48	1,43	0,22
Bratsberg	2,05	2,27	2,23	1,58	0,88	0,31
Nedenes	1,96	1,54	1,53	1,04	0,40	0,08
Lister og Mandal	2,34	1,86	1,66	2,02	0,71	0,94
Stavanger	2,49	2,13	2,43	1,93	1,27	2,36
Søndre Bergenhus	2,15	2,21	1,77	1,94	0,92	1,33
Nordre Bergenhus	2,80	2,60	1,10	2,72	1,66	1,68
Romsdal	2,30	2,26	1,64	2,18	0,60	0,98
Søndre Trondhjem	2,50	2,12	1,69	2,32	0,82	0,63
Nordre Trondhjem	2,45	2,39	2,04	2,38	2,10	0,56
Nordland	1,71	2,63	1,35	1,96	1,21	0,92
Tromsø	1,80	2,27	1,56	1,93	1,07	0,43
Finmarken.	1,31	1,95	1,47	0,68	0,31	0,88
III. Bygdene fogderivis.						
Rakkestad	2,13	2,38	2,75	1,63	0,44	0,38
Idde og Marker	1,75	2,11	2,78	1,57	0,69	0,44
Moss	1,25	2,25	2,85	1,25	0,57	0
Aker og Follo	1,00	1,89	2,89	0,35	0	0
Nedre Romerike	1,70	2,35	2,95	0,80	0,45	0
Øvre Romerike	2,72	2,55	2,79	1,00	1,17	0
Hedemarken	2,00	2,24	2,77	1,24	1,02	0,55
Vinger og Odalen	2,67	2,38	1,18	1,13	0,13	0,13
Solør	2,45	2,45	1,80	1,25	0,80	0,35
Søndre Østerdalen	2,00	0,50	1,00	1,55	1,55	0,35
Nordre Østerdalen	2,25	1,88	1,50	2,63	1,07	1,25
Nordre Gudbrandsdalen	2,82	1,82	0,63	2,38	1,69	1,50
Søndre Gudbrandsdalen	2,75	1,59	1,58	1,50	2,75	0,50
Toten	2,12	2,77	2,98	1,33	1,02	0,48
Hadeland og Land	2,63	2,32	2,57	1,07	0,57	0,19
Valdres	2,50	1,75	0,42	2,25	1,67	0,33
Ringerike	2,00	2,00	2,25	1,50	1,50	0
Hallingdal	3,00	1,50	0,67	2,84	1,59	0
Buskerud	1,94	1,25	2,69	1,75	1,32	0,32
Numedal og Sandsvær	1,75	2,08	1,75	2,17	1,75	1,00

¹ Spørsmålets besvarelse: „av megen betydning“, „av nogen betydning“, „av ringe betydning“ og „0“ er her

smør har for distriktene, samt over gjennemsnitsprisen paa kjøt, flesk, melk, smør, i aaret 1915.

7	8	9	10	11	12	13	Landsdele.
Gjennemsnitspriser i 1915.							
Kjøt pr. kg.	Flesk pr. kg.	Pr. liter melk, nysilt		Smør pr. kg.	Høi pr. 100 kg.	Halm pr. 100 kg.	
		almindelig pris.	leveret til meieri.				
Kr. 1.18	Kr. 1.50	Øre 14.02	Øre 13.09	Kr. 2.39	Kr. 10.69	Kr. 5.48	I. Riket.
0.73	0.95	10.9	9.2	-	6.59	3.63	1910
							II. Bygdene amtsvis.
1.38	1.61	14.36	14.18	2.55	10.83	5.36	Smaalenene
1.24	1.49	14.81	12.97	2.53	12.27	5.53	Akershus
1.25	1.60	13.85	13.54	2.37	11.22	5.53	Hedemarken
1.18	1.45	13.89	14.83	2.33	10.56	5.34	Kristians
1.26	1.57	14.78	13.97	2.49	11.93	6.45	Buskerud
1.31	1.53	15.74	13.78	2.78	10.89	5.61	Jarlsberg og Larvik
1.43	1.68	16.51	15.37	2.49	11.43	5.47	Bratsberg
1.25	1.47	14.06	14.94	2.32	11.96	6.04	Nedenes
1.25	1.48	12.97	13.15	2.12	11.02	5.09	Lister og Mandal
1.46	1.59	13.72	12.38	2.37	10.04	5.48	Stavanger
1.15	1.44	14.35	12.86	2.30	11.06	6.51	Søndre Bergenhus
1.07	1.37	13.46	11.65	2.35	11.27	6.18	Nordre Bergenhus
1.02	1.35	12.67	11.44	2.36	10.00	4.86	Romsdal
1.12	1.41	13.16	12.80	2.42	9.05	4.48	Søndre Trondhjem
1.16	1.39	13.18	12.78	2.34	8.73	4.32	Nordre Trondhjem
0.91	1.34	14.22	12.39	2.20	9.37	4.88	Nordland
0.94	1.34	13.11	12.30	2.27	11.50	6.42	Tromsø
0.93	1.56	19.80	-	2.38	11.20	-	Finmarken
							III. Bygdene fogderivis.
1.29	1.65	13.48	13.37	2.46	11.19	5.62	Rakkestad
1.44	1.64	15.67	14.57	2.56	10.24	4.86	Idde og Marker
1.46	1.55	14.55	15.08	2.68	10.83	5.43	Moss
1.28	1.56	18.38	14.78	2.67	13.16	5.72	Aker og Follo
1.17	1.42	13.41	12.11	2.52	12.55	6.03	Nedre Romerike
1.26	1.48	13.84	12.36	2.44	11.35	4.98	Øvre Romerike
1.34	1.57	14.20	13.67	2.35	11.84	5.06	Hedemarken
1.33	1.61	14.75	13.25	2.38	10.13	4.19	Vinger og Odalen
1.18	1.71	13.25	13.50	2.31	9.70	5.13	Sølør
1.14	1.50	13.85	14.25	2.50	13.34	6.34	Søndre Østerdalen
1.15	1.43	13.07	13.00	2.35	10.25	7.00	Nordre Østerdalen
1.11	1.54	12.66	15.75	2.45	11.94	6.38	Nordre Gudbrandsdalen
1.19	1.51	15.94	17.20	2.31	10.35	5.28	Søndre Gudbrandsdalen
1.15	1.32	13.74	12.74	2.31	9.61	4.69	Toten
1.35	1.56	14.75	13.13	2.45	10.07	5.13	Hadeland og Land
1.09	1.28	12.05	-	2.10	10.83	5.17	Valdres
1.54	1.68	16.33	16.25	2.62	13.95	6.64	Ringerike
1.10	1.48	12.75	-	2.43	11.75	6.25	Hallingdal
1.27	1.54	15.38	13.36	2.41	10.76	5.97	Buskerud
1.19	1.57	14.25	13.50	2.67	13.33	7.75	Numedal og Sandsvær

gjengitt med tallene 3, 2, 1 og 0.

Tabel 11 (forts.). Opgave over hvilken betydning salg av husdyr, kjøt og flesk, melk smør, høi og halm

Landsdele.	1	2	3	4	5	6
	Er salg av betydning? ¹					
	Avg husdyr.	Avg kjøt og flesk.	Avg melk.	Avg smør.	Avg ost.	Avg uld.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)						
Jarlsberg	1.89	2.21	2.85	1.21	1.21	0.46
Larvik	1.55	2.80	2.55	2.05	1.90	0
Bamle	1.86	2.07	2.52	0.93	0.62	0.24
Nedre Telemarken	2.17	2.42	2.75	1.75	0.58	0.25
Øvre Telemarken	2.10	2.29	1.53	1.96	1.34	0.33
Nedenes	1.73	1.68	1.87	0.90	0.43	0.10
Sætersdalen	2.57	1.19	0.63	1.38	0.32	0.07
Mandal	1.88	1.95	1.95	1.90	0.80	0.48
Lister	2.79	1.78	1.38	2.13	0.63	1.07
Jæderen og Dalene	2.38	2.43	2.79	2.07	1.43	2.46
Ryfylke	2.63	1.78	2.00	1.76	1.08	2.27
Søndhordland	2.28	2.12	0.96	1.90	1.17	1.32
Nordhordland	1.87	2.14	2.23	1.65	0.44	1.00
Hardanger og Voss	2.58	2.50	1.79	2.63	1.67	1.79
Sogn	2.73	2.31	1.47	2.70	2.37	2.10
Sønd- og Nordfjord	2.84	2.79	0.86	2.74	1.22	1.33
Søndmør	2.25	2.35	1.54	2.40	0.64	1.08
Romsdal	2.36	2.15	1.47	2.04	0.50	0.43
Nordmør	2.34	2.19	1.90	1.90	0.61	1.17
Fosen	2.42	2.22	0.90	2.05	1.01	0.71
Orkedalen	2.88	2.00	2.38	3.00	0.88	0.38
Gulddalen	2.38	1.96	1.48	2.81	0.81	0.58
Strinden og Selbu	2.38	2.29	2.29	1.38	0.50	0.71
Stjør- og Værdalen	2.52	2.47	1.96	2.53	1.68	0.28
Inderøen	2.50	2.36	2.18	2.29	2.68	0.51
Namdalen	2.28	2.32	2.00	2.28	2.04	0.87
Søndre Helgeland	1.65	2.77	1.34	2.34	1.25	0.52
Nordre Helgeland	1.25	2.82	1.32	2.25	0.82	0.82
Salten	2.09	2.52	1.31	1.85	1.19	0.70
Lofoten og Vesterålen	1.58	2.48	1.42	1.49	1.48	1.38
Senjen og Tromsø	1.80	2.27	1.56	1.93	1.07	0.43
Alten	1.00	2.50	1.63	0.13	0	0.38
Hammerfest	1.25	1.33	1.33	0.75	0.50	1.17
Tanen	1.41	2.24	1.31	1.00	0.22	0.93
Varanger	1.75	1.75	1.75	1.00	0.75	0.75
Vardø	2.00	2.00	2.00	0	0	0

¹ Spørsmålets besvarelse: „av megen betydning“, „av nogen betydning“, „av ringe betydning“ og 0 er her

og smør har for distriktene, samt over gjennemsnitsprisen paa kjøt, flesk, melk, m. m. i aaret 1915.

7	8	9	10	11	12	13	Landsdeler.
Kjøt pr. kg.	Flesk pr. kg.	Pr. liter melk, nysilt almindelig pris.	Smør pr. kg.	Høi pr. 100 kg.	Halm pr. 100 kg.		
Kr.	Kr.	Øre.	Øre.	Kr.	Kr.	Kr.	III. Bygdene fogderivis. (Forts.).
1.34	1.62	15.10	13.73	2.88	10.76	5.69	Jarlsberg
1.24	1.40	17.05	13.88	2.58	11.16	5.45	Larvik
1.66	1.90	18.50	17.53	2.67	12.38	6.00	Bamle
1.47	1.63	16.25	15.33	2.42	10.88	4.98	Nedre Telemarken
1.22	1.38	15.14	13.67	2.41	11.13	5.46	Øvre Telemarken
1.27	1.49	14.58	14.94	2.35	12.54	6.30	Nedenes
1.19	1.37	12.57	-	2.26	10.44	5.36	Sætersdalen
1.26	1.40	13.72	13.92	2.29	11.21	5.32	Mandal
1.25	1.64	12.25	12.42	1.95	10.84	4.86	Lister
1.42	1.61	13.98	12.66	2.31	9.62	5.30	Jæderen og Dalene
1.50	1.57	13.41	12.05	2.45	10.56	5.70	Ryfylke
1.17	1.46	12.92	10.93	2.14	9.48	5.75	Søndhordland
1.18	1.48	15.34	14.03	2.39	11.65	7.08	Nordhordland
1.07	1.35	13.37	12.13	2.32	11.74	6.16	Hardanger og Voss
1.04	1.35	13.78	11.50	2.36	11.13	6.15	Sogn
1.09	1.39	13.25	11.75	2.34	11.36	6.20	Sønd- og Nordfjord
1.08	1.38	12.49	10.68	2.39	11.69	5.88	Søndmør
1.00	1.33	13.43	11.90	2.21	9.05	4.40	Romsdal
0.93	1.29	12.38	11.97	2.43	8.15	3.67	Nordmør
0.97	1.45	12.34	11.66	2.49	9.19	4.45	Fosen
1.40	1.44	12.38	10.09	2.22	8.17	4.33	Orkedalen
1.14	1.45	12.82	15.15	2.48	10.10	4.78	Gulddalen
1.03	1.33	15.42	14.45	2.47	8.59	4.33	Strinden og Selbu
1.16	1.32	13.69	13.03	2.29	8.91	4.63	Stjør- og Vårdalen
1.16	1.47	13.55	12.55	2.37	8.31	4.22	Inderøen
1.15	1.42	11.94	12.71	2.38	8.92	3.98	Namdalens
0.92	1.35	12.80	13.82	2.17	8.98	4.20	Søndre Helgeland
0.90	1.33	14.91	10.25	2.24	9.77	5.00	Nordre Helgeland
0.91	1.32	14.36	12.34	2.21	9.42	5.27	Salten
0.92	1.35	14.84	12.84	2.17	9.33	-	Lofoten og Vesteraalen
0.94	1.34	13.11	12.30	2.27	11.50	6.42	Senjen og Tromsø
0.92	1.40	17.50	-	2.15	9.69	-	Alten
1.03	1.77	20.59	-	2.59	13.21	-	Hammerfest
0.80	1.70	20.00	-	2.09	9.41	-	Tanen
0.98	1.50	20.00	-	2.98	13.75	-	Varanger
0.85	-	30.00	-	-	10.00	-	Vardø

gjengitt med tallene 3, 2, 1 og 0.

Tabel 12. Gjennemsnitspriser paa kreaturer i aaret 1915.

Landsdeler.		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Arbeids- hestere.	Okser.	Kjør.	Ung- naut.	Kalver.	Voksne sauer.	Voksne gjeter.	Voksne svin.	Voksne rensdyr.	
I. Riket	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1907	558.50	224.13	184.56	104.81	28.40	25.25	17.50	157.18	30.25	
II. Bygdene amtsvis.										
Smaalenene	598.5	294.3	274.5	146.7	33.3	33.8	-	203.6	-	
Akershus	673.9	321.1	262.5	137.0	25.2	28.8	-	207.8	-	
Hedemarken	667.1	256.1	210.0	101.8	28.9	25.1	17.1	158.9	-	
Kristians	666.9	221.7	173.7	104.7	31.0	26.4	17.4	144.7	57.5	
Buskerud	612.0	237.7	201.4	116.3	33.0	25.8	18.7	181.3	-	
Jarlsberg og Larvik .	649.2	299.5	239.1	127.5	26.8	29.5	22.1	184.6	-	
Bratsberg	619.6	256.8	233.6	143.0	47.9	27.0	21.2	147.9	43.4	
Nedenes	582.0	208.9	194.7	111.9	26.5	22.4	17.3	140.8	30.0	
Lister og Mandal . .	546.1	210.1	201.7	106.3	18.4	29.0	18.5	134.3	-	
Stavanger	515.8	237.7	211.2	114.7	19.4	32.3	20.1	152.9	-	
Søndre Bergenshus .	466.0	181.1	150.8	87.9	24.1	22.6	16.6	125.3	-	
Nordre Bergenshus .	453.9	131.9	120.0	72.3	29.0	21.5	17.9	109.0	-	
Romsdal	490.8	160.6	122.4	71.5	24.8	22.8	16.0	131.4	-	
Søndre Trondhjem . .	572.2	212.1	189.1	106.3	31.8	28.6	15.3	148.9	43.3	
Nordre Trondhjem . .	633.0	239.0	202.8	119.1	27.0	23.6	15.5	162.6	32.0	
Nordland	488.6	167.3	127.2	80.3	30.2	25.5	17.2	139.1	37.8	
Tromsø	498.3	154.6	130.6	77.7	24.9	25.3	19.9	149.3	44.5	
Finmarken	428.4	156.3	123.0	73.5	23.5	15.3	17.8	115.0	29.3	
III. Bygdene fogderivis.										
Rakkestad	584.4	296.9	260.0	145.4	34.1	38.2	-	208.4	-	
Idde og Marker . . .	658.4	286.5	296.8	149.5	27.4	30.6	-	219.8	-	
Moss	565.0	310.0	275.0	146.3	36.5	36.5	-	187.3	-	
Aker og Follo	721.6	326.9	313.9	148.8	21.5	28.8	-	197.3	-	
Nedre Romerike . . .	657.5	357.5	256.0	122.8	23.7	28.8	-	211.5	-	
Øvre Romerike	633.4	291.7	229.2	141.3	28.9	28.8	-	207.5	-	
Hedemarken	631.0	268.1	250.7	97.9	30.6	28.8	17.8	157.2	-	
Vinger og Odalen . .	718.8	225.0	212.5	111.9	25.0	21.9	-	162.5	-	
Solør	675.0	236.8	192.0	106.5	22.8	26.0	19.2	204.0	-	
Søndre Østerdalen . .	768.0	235.0	175.0	100.0	38.2	24.3	13.4	119.8	-	
Nordre Østerdalen . .	618.8	225.7	173.2	100.1	26.7	28.5	21.7	126.7	-	
Nordre Gudbrandsdalen	596.9	218.8	159.1	105.7	32.6	26.9	18.8	116.0	-	
Søndre Gudbrandsdalen	633.4	196.7	148.4	93.0	30.1	26.0	16.4	125.8	-	
Toten	759.5	296.5	239.3	133.4	37.2	32.2	-	190.5	-	
Hadeland og Land . .	653.2	193.8	178.2	104.4	22.2	28.2	-	169.4	-	
Valdres	645.0	130.0	132.5	88.6	30.8	21.3	16.0	132.5	57.5	
Ringerike	655.4	253.0	218.7	122.0	39.7	31.2	-	197.0	-	
Hallingdal	487.5	162.5	136.7	94.2	46.3	25.8	18.4	132.5	-	
Buskerud	601.6	237.9	224.4	123.6	23.4	27.5	20.0	191.2	-	
Numedal og Sandsvær .	662.2	265.9	210.9	116.3	32.9	21.5	20.0	171.4	-	

Tabel 12 (forts.). Gjennemsnitspriser paa kreaturer i aaret 1915.

Landsdeler.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Arbeids- hester	Okser.	Kjør.	Ung- naut.	Kalver.	Voksne sauer	Voksne gjeter.	Voksne svin.	Voksne rensdyr.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Jarlsberg	651.3	313.2	248.9	135.3	27.1	30.7	20.0	192.5	-
Larvik	645.0	230.0	217.5	111.3	26.3	28.3	25.0	167.3	-
Bamle	664.3	276.0	224.0	135.0	31.8	27.2	28.4	118.9	-
Nedre Telemarken . . .	583.3	279.2	235.0	146.0	51.7	30.0	27.5	173.4	-
Øvre Telemarken . . .	610.0	230.8	241.2	145.1	53.7	26.6	20.8	180.7	43.4
Nedenes	595.5	224.5	198.3	110.6	24.6	27.1	19.5	152.5	-
Sætersdalen	553.2	171.9	184.4	114.4	29.8	17.4	17.0	110.7	30.0
Mandal	550.0	220.7	226.8	113.0	19.9	30.9	18.8	140.6	-
Lister	540.7	193.0	173.6	101.9	17.4	28.4	18.4	124.1	-
Jæderen og Dalene . . .	529.9	247.2	211.4	105.2	22.0	32.5	18.8	149.8	-
Ryfylke	494.4	230.3	211.0	123.7	16.9	32.2	20.3	156.2	-
Søndhordland	442.3	179.6	156.4	83.8	22.0	26.5	17.4	132.8	-
Nordhordland	464.6	184.6	141.8	89.4	20.9	19.5	17.1	125.5	-
Hardanger og Voss . . .	488.4	177.8	165.1	91.2	33.8	22.9	15.1	105.2	-
Sogn	460.9	127.1	130.5	76.3	35.5	21.4	19.2	109.5	-
Sønd- og Nordfjord . . .	449.0	133.8	113.4	69.8	24.2	21.5	15.9	108.4	-
Søndmør	446.5	142.2	112.2	60.3	26.2	22.1	15.6	126.8	-
Romsdal	539.3	183.7	138.1	81.8	25.3	25.3	19.0	146.8	-
Nordmør	507.8	172.7	131.6	78.0	22.9	22.2	16.2	131.8	-
Fosen	569.0	199.2	156.9	94.7	19.4	22.1	12.6	150.9	21.9
Orkedalen	550.0	198.2	240.7	145.0	53.2	26.3	20.9	150.0	-
Guldalen	555.0	201.4	167.2	89.3	27.3	23.9	-	134.7	48.8
Strinden og Selbu . . .	604.2	246.9	207.5	102.3	31.0	25.5	19.5	150.5	-
Stjør- og Værdalen . . .	630.5	268.7	206.8	130.0	31.8	23.5	16.5	168.7	-
Inderøen	698.2	267.2	235.0	123.9	24.7	22.2	16.9	160.7	-
Namdal	547.9	193.5	164.6	96.6	20.7	24.8	12.0	152.9	32.0
Søndre Helgeland	505.5	167.6	127.6	80.8	30.2	22.7	16.1	138.0	37.1
Nordre Helgeland	465.5	169.4	125.7	76.3	39.1	25.0	17.5	156.3	35.7
Salten	494.1	163.7	124.7	79.4	26.9	25.3	16.4	120.6	39.2
Lofoten og Vesteraalen .	480.0	170.5	131.3	84.4	28.6	27.1	19.9	153.5	43.3
Senjen og Tromsø . . .	493.3	154.6	130.6	77.7	24.9	25.3	19.9	149.3	44.5
Alten	483.4	133.3	125.7	68.2	20.8	13.9	15.0	150.0	27.0
Hammerfest	345.9	160.9	125.9	78.4	29.2	16.4	18.6	150.0	29.3
Tanen	451.3	162.4	114.5	64.5	17.9	14.0	18.8	100.0	29.7
Varanger	462.5	142.5	130.0	85.0	27.5	15.0	20.0	97.5	37.5
Vardø	400.0	200.0	120.0	100.0	15.0	25.0	18.0	-	38.0

Tabel 13. Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		Antal anlæg:									
		Ialt.	som ciedes av melke- leveran- dørene ¹	for hvilke produk- tioner opgit.	med indvejet kvantum melk:						
a. Meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.											
1	I. Riket	698	579	687	178	173	198	85	32	21	
2	II. Rikets bygder	620	534	609	164	160	185	75	16	9	
3	III. Rikets byer	78	45	78	14	13	13	10	16	12	
IV. Amtene.											
1	Smaalenene	40	26	40	4	10	15	3	6	2	
2	Akershus	66	51	66	12	8	27	16	3	-	
3	Kristiania	4	2	4	-	-	-	1	1	2	
4	Hedemarken	23	15	23	2	4	11	2	2	2	
5	Kristians	43	31	40	16	4	8	8	2	2	
6	Buskerud	40	35	40	5	11	18	2	4	-	
7	Jarlsberg og Larvik	43	16	43	9	12	12	5	4	1	
8	Bratsberg	14	10	14	4	2	4	2	1	1	
9	Nedenes	6	6	6	1	-	2	2	1	-	
10	Lister og Mandal	16	13	16	2	8	3	1	1	1	
11	Stavanger	41	34	41	6	6	10	11	2	6	
12	Søndre Bergenhus	66	61	62	22	17	16	5	2	-	
13	Bergen	1	1	1	-	-	-	-	-	1	
14	Nordre Bergenhus	79	76	77	43	23	10	1	-	-	
15	Romsdal	75	72	75	24	30	18	1	1	1	
16	Søndre Trondhjem	50	48	50	6	14	19	9	-	2	
17	Nordre Trondhjem	52	50	52	6	14	19	11	2	-	
18	Nordland	33	28	31	15	9	5	2	-	-	
19	Tromsø	6	4	6	1	1	1	3	-	-	
		Tilsammen	698	579	687	178	173	198	85	32	21

¹ For 10 meierier og 1 ysteri mangler opgaver. Desuden mangler opgave over melkens anvendelse for:

1 meieri i Smaalenenes amt.....	med indvejet melk	174 153 kg.
1 ysteri - - - - -	-" -	101 659 -
3 meierier - Hedemarkens - - - - -	-" -	2 470 801 -
4 - - Kristians - - - - -	-" -	1 012 178 -
3 - - Buskerud - - - - -	-" -	815 446 -
1 - - Jarlsberg og Larvik amt . - - - - -	-" -	465 194 -
1 - - Nedenes amt.....	-" -	81 298 -

Overføres 5 120 729 kg.

² Ved de 4 meierier i Kristiania er ialt indvejet ca. 50 mill. kg. melk; herav er ca. 35 mill. kg. opført under de

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Indveiet melk i 1915.	Producert i 1915:				Antal personer sysselsat ved anleggene:		Antal anlæg oprettet 1911 — 1915.	Antal anlæg nedlagt 1911 — 1915.	Antal bort- for- pagtede anlæg.	Nr.
	Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	Mænd.	Kvinder.				
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.						
304 806 828	3 069 516	2 541 348	1 817 736	2 640 189	1 214	1 686	74	148	98	1
210 291 392	2 542 830	2 406 733	1 121 529	2 107 304	874	1 246	64	142	92	2
94 515 436	526 686	134 615	696 207	532 885	340	440	10	6	6	3
32 811 056	67 189	111 139	43 754	90 882	149	141	5	7	8	1
25 225 907	50 933	64 456	77 712	99 997	55	81	5	3	11	2
14 647 552 ²	77 150	20 200	75 150	41 350	53	29	2	-	-	3
21 411 614	209 237	29 073	214 949	109 454	125	122	1	7	7	4
30 361 272	35 394	545 762	123 175	67 924	218	208	14	9	6	5
15 022 236	97 536	169 554	46 948	179 267	73	74	2	-	8	6
20 763 010	63 849	302 255	172 251	319 263	153	150	8	14	9	7
9 350 329	94 081	2 960	126 019	78 712	33	49	3	4	1	8
3 459 705	64 947	3 990	86 271	73 706	12	20	-	3	-	9
6 157 888	67 369	37 105	41 895	77 652	23	41	1	3	4	10
38 798 520	566 184	553 940	319 784	545 791	83	166	8	7	17	11
13 184 311	169 710	52 500	102 311	43 600	24	90	4	4	7	12
3 682 278	-	-	-	-	8	32	-	-	-	13
8 812 402	329 387	7 945	26 579	2 000	18	92	12	18	2	14
15 927 942	468 211	19 824	74 445	96 414	39	136	3	29	1	15
19 707 726	279 341	30 011	20 099	36 796	41	104	-	7	2	16
17 935 826	265 377	510 921	212 920	656 538	78	76	1	16	13	17
4 802 643	135 879	28 200	18 500	34 600	13	55	3	15	1	18
2 744 611	27 742	51 513	39 974	86 243	16	20	2	2	1	19
304 806 828	3 069 516	2 541 348	1 817 736	2 640 189	1 214	1 686	74	148	98	

		Overført	5 120 729 kg.
1 meieri	i Lister og Mandal amt med indveiet melk	600 000	-
5 meierier	- Stavanger amt	3 544 285	-
3 —	- Søndre Bergenhus amt	377 111	-
1 —	- Nordre Bergenhus —	73 465	-
1 —	- Romsdal amt	96 670	-
1 —	- Nordre Trondhjem amt	170 176	-

Ialt 25 meierier og 1 ysteri med indveiet melk 9 982 436 kg.

respektive meierier i landdistrikturene, som har mottatt melken fra producentene og igjen solgt den til Kristiania.

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		Antal meierier:									
		Ialt.	som eiedes av melke- leveran- dørene.	for hvilke produk- tionen er opgit.	med indveiet kvantum melk:						
	b. Meierier.										
1	I. Riket	600	508	590	155	150	170	66	32	17	
2	II. Rikets bygder . . .	523	463	513	141	137	157	56	16	6	
3	III. Rikets byer	77	45	77	14	13	13	10	16	11	
	IV. Amtene.										
1	Smaalenene	33	21	33	4	6	14	2	6	1	
2	Akershus	63	50	63	12	8	27	13	3	-	
3	Kristiania	4	2	4	-	-	-	1	1	2	
4	Hedemarken	22	15	22	2	4	11	2	2	1	
5	Kristians.	17	11	15	3	1	5	3	2	1	
6	Buskerud	38	33	38	5	11	17	1	4	-	
7	Jarlsberg og Larvik . .	25	10	25	7	4	6	4	4	-	
8	Bratsberg	14	10	14	4	2	4	2	1	1	
9	Nedenes	6	6	6	1	-	2	2	1	-	
10	Lister og Mandal . . .	12	9	12	1	5	3	1	1	1	
11	Stavanger	28	22	28	6	4	2	8	2	6	
12	Søndre Bergenhus . . .	63	59	59	21	17	14	5	2	-	
13	Bergen.	1	1	1	-	-	-	-	1	-	
14	Nordre Bergenhus . . .	75	72	73	39	23	10	1	-	-	
15	Romsdal	75	72	75	24	30	18	1	1	1	
16	Søndre Trondhjem . . .	50	48	50	6	14	19	9	-	2	
17	Nordre Trondhjem . . .	38	37	38	6	11	12	7	2	-	
18	Nordland	32	27	30	14	9	5	2	-	-	
19	Tromsø	4	3	4	-	1	1	2	-	-	
	Tilsammen	600	508	590	155	150	170	66	32	17	
	V. Bygdene amtsvis.										
1	Smaalenene	23	15	23	3	4	12	-	4	-	
2	Akershus	63	50	63	12	8	27	13	3	-	
3	Hedemarken	21	14	21	2	3	11	2	2	1	
4	Kristians.	12	9	10	-	1	5	2	1	1	
5	Buskerud	36	31	36	5	11	17	1	2	-	
6	Jarlsberg og Larvik . .	5	4	5	-	-	2	2	1	-	
7	Bratsberg	10	6	10	4	2	2	2	-	-	
8	Nedenes	2	2	2	-	-	1	1	-	-	
9	Lister og Mandal . . .	6	6	6	1	2	2	1	-	-	
10	Stavanger	19	16	19	5	2	1	7	1	3	
11	Søndre Bergenhus . . .	63	59	59	21	17	14	5	2	-	
12	Nordre Bergenhus . . .	75	72	73	39	23	10	1	-	-	
13	Romsdal	71	70	71	24	30	16	1	-	-	
14	Søndre Trondhjem . . .	49	47	49	6	14	19	9	-	1	
15	Nordre Trondhjem . . .	34	34	34	5	10	12	7	-	-	
16	Nordland	32	27	30	14	9	5	2	-	-	
17	Tromsø	2	1	2	-	1	1	-	-	-	
	Tilsammen	523	463	513	141	137	157	56	16	6	

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

10	11	12	13	14	15	16	17	
Indveiet melk i 1915.	Producert i 1915:				Desuten solgtes i 1915:			Nr.
	Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	som fløte.	som nysilt melk.	som skummet melk.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg	Kg.	
238 128 452	3 004 539	597 419	1 700 252	1 431 970	7 006 552	80 567 973	54 251 619	1
153 568 750	2 477 853	462 804	1 004 045	899 085	3 464 065	44 956 095	30 055 108	2
84 559 702	526 686	134 615	696 207	532 885	3 542 487	85 611 878	24 196 511	3
19 944 259	66 739	5 139	43 594	16 682	826 421	11 228 210	5 394 959	1
23 560 488	39 171	6 000	58 665	31 519	888 047	14 445 648	5 484 064	2
14 647 552	77 150	20 200	75 150	41 350	754 950	7 256 510	4 579 800	3
11 455 880	209 237	29 073	214 949	109 454	277 020	1 416 489	1 386 307	4
11 664 843	32 944	9 470	84 659	67 924	263 007	2 613 608	2 715 014	5
14 066 904	97 536	92 522	46 948	111 269	541 674	5 791 623	4 259 890	6
10 429 822	63 849	19 614	172 251	66 294	512 433	3 180 276	3 804 386	7
9 350 329	94 081	2 960	126 019	78 712	100 085	4 990 955	884 443	8
3 459 705	64 947	3 990	86 271	73 706	97 100	1 076 758	663 000	9
5 651 313	66 669	3 880	41 895	48 418	218 433	1 758 694	1 311 550	10
33 797 479	564 434	132 984	284 784	231 913	424 571	9 488 802	10 170 910	11
12 443 525	166 560	-	102 311	-	60 509	6 781 178	742 773	12
3 682 278	-	-	-	-	312 900	1 841 140	1 528 150	13
8 740 344	329 387	600	26 579	2 000	2 924	23 574	65 250	14
15 927 942	468 211	19 824	74 445	96 414	326 591	1 369 959	2 162 952	15
19 707 726	279 341	30 011	20 099	36 796	1 089 811	3 637 132	6 532 405	16
12 617 177	232 762	174 839	189 659	343 301	242 910	2 174 826	1 878 226	17
4 771 643	135 879	28 200	12 000	33 100	34 621	620 436	403 690	18
2 209 743	15 642	18 113	39 974	43 118	32 545	872 155	283 850	19
238 128 452	3 004 539	597 419	1 700 252	1 431 970	7 006 552	80 567 973	54 251 619	
10 754 347	44 217	139	8 963	4 083	449 028	5 637 428	3 229 899	1
23 560 488	39 171	6 000	58 665	31 519	888 047	14 445 648	5 484 064	2
11 305 880	209 237	29 073	214 949	109 454	263 020	1 366 489	1 306 307	3
9 354 415	21 775	9 170	56 999	47 924	171 207	2 267 358	2 397 814	4
10 803 507	55 930	92 522	17 438	84 940	298 491	5 434 515	2 250 799	5
3 341 835	37 655	2 800	75 438	7 700	204 880	772 279	1 769 926	6
2 446 227	7 516	-	4 500	-	7 325	1 427 570	136 100	7
862 208	26 837	1 000	22 500	25 000	13 100	180 000	90 000	8
1 455 420	57 891	-	31 900	39 900	353	8 519	6 254	9
15 586 626	460 495	119 984	185 184	182 513	43 302	1 725 640	5 684 856	10
12 443 525	166 560	-	102 311	-	60 509	6 781 178	742 773	11
8 740 344	329 387	600	26 579	2 000	2 924	23 574	65 250	12
10 746 088	395 425	-	-	-	12 699	42 560	51 090	13
16 907 726	279 298	30 011	19 599	36 796	875 542	2 619 335	5 179 251	14
10 102 973	203 930	143 182	149 309	280 334	137 972	1 541 411	1 256 635	15
4 771 643	135 879	28 200	12 000	33 100	34 621	620 436	403 690	16
385 498	6 650	123	17 711	13 822	1 045	112 155	400	17
153 568 750	2 477 853	462 804	1 004 045	899 085	3 464 065	44 956 095	30 055 108	

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		Antal personer sysselsat ved meieriene:		Meierienes omtrentlige værdi:		Antal meierier:				
		Mænd.	Kvinder.	Opgit for antal meierier.	Kroner.	med skumme- maskiner:	ialt.	derav for haand- kraft.	op- rettet 1911 —1915	ned- lagt 1911 —1915.
b. Meierier.										
1	I. Riket	652	1 209	540	12 479 161	425	87	51	139	64
2	II. Rikets bygder	387	817	486	7 795 683	368	81	41	133	58
3	III. Rikets byer	265	392	54	4 683 478	57	6	10	6	6
IV. Amtene.										
1	Smaalenene	61	81	25	914 541	20	1	5	7	5
2	Akershus	47	77	58	1 204 687	24	2	5	3	10
3	Kristiania	53	29	3	1 175 840	4	-	2	-	-
4	Hedemarken	50	74	21	623 415	22	-	1	7	7
5	Kristians.	25	24	12	374 400	14	3	3	8	4
6	Buskerud	68	70	37	1 190 528	12	-	2	-	8
7	Jarlsberg og Larvik . .	38	54	15	952 409	14	-	6	6	5
8	Bratsberg	33	49	13	699 343	12	4	3	4	1
9	Nedenes	12	20	6	243 000	6	1	-	3	-
10	Lister og Mandal . . .	18	36	8	221 200	11	2	1	3	1
11	Stavanger	58	124	25	1 184 692	21	1	3	7	5
12	Søndre Bergenhus . . .	18	84	53	402 367	35	12	3	4	5
13	Bergen.	8	32	1	83 000	1	-	-	-	-
14	Nordre Bergenhus . . .	12	90	73	250 507	72	38	11	18	2
15	Romsdal	39	136	73	696 298	75	9	3	29	1
16	Søndre Trondhjem. . .	41	104	49	972 744	23	4	-	7	2
17	Nordre Trondhjem. . .	47	56	34	794 424	27	1	-	16	7
18	Nordland	13	54	30	345 627	28	9	2	15	1
19	Tromsø	11	15	4	150 139	4	-	1	2	-
Tilsammen		652	1 209	540	12 479 161	425	87	51	139	64
V. Bygdene amtsvis.										
1	Smaalenene	36	37	16	599 415	14	1	5	7	5
2	Akershus	47	77	58	1 204 687	24	2	5	3	10
3	Hedemarken	48	72	20	615 415	21	-	1	7	6
4	Kristians.	18	13	10	270 400	9	-	2	8	3
5	Buskerud	59	53	35	921 628	10	-	2	-	8
6	Jarlsberg og Larvik . .	7	10	5	224 431	4	-	1	3	2
7	Bratsberg	11	11	9	204 389	8	4	3	3	-
8	Nedenes	4	5	2	65 000	2	-	-	2	-
9	Lister og Mandal . . .	5	9	6	122 200	6	-	1	3	1
10	Stavanger	29	69	19	699 447	15	1	3	6	5
11	Søndre Bergenhus . . .	18	84	53	402 367	35	12	3	4	5
12	Nordre Bergenhus . . .	12	90	73	250 507	72	38	11	18	2
13	Romsdal	8	92	69	305 298	71	9	1	29	1
14	Søndre Trondhjem. . .	32	89	48	902 744	22	4	-	7	2
15	Nordre Trondhjem. . .	36	47	31	631 828	25	1	-	16	7
16	Nordland	13	54	30	345 627	28	9	2	15	1
17	Tromsø	4	5	2	30 300	2	-	1	2	-
Tilsammen		387	817	486	7 795 683	368	81	41	133	58

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

27	28	29	30	31	32	33	34	35	
forenet med land- handel i 1915	Der utbetales leverandørene:		Av meieriene var — alene eller væsentlig — beregnet paa melke- indkjøp og utsalg:						Nr.
			pr. liter nysilt melk.	for fløten i 1 liter nysilt melk.	Antal.	Med ind- veiet melk i 1915.	Solt i 1915:		
	Øre.	Øre.				Kg.	Kg.	Kg.	
80	212	13.7	9.2	267	148 975 137	6 487 274	76 108 460	46 579 166	1
71	212	13.1	9.2	203	73 584 550	2 950 217	40 821 487	22 392 655	2
9	-	14.5	-	64	75 390 587	3 537 057	35 286 973	24 186 511	3
14	-	14.0	-	30	15 167 500	826 151	10 528 210	5 394 959	1
17	-	13.8	-	61	22 770 832	786 829	14 445 648	5 375 714	2
-	-	14.4	-	4	14 647 552	754 950	7 256 510	4 579 800	3
6	6	13.1	8.7	6	1 985 925	91 490	1 242 775	505 059	4
6	-	12.0	-	7	4 615 343	259 047	2 356 948	1 338 814	5
22	1	13.8	8.9	32	11 108 505	519 225	5 492 341	3 994 284	6
7	-	14.2	-	24	9 964 568	512 403	3 180 276	3 824 386	7
2	-	15.5	-	9	8 438 924	98 260	4 973 955	864 343	8
-	1	16.0	9.1	3	2 516 199	84 000	946 758	573 000	9
-	4	14.6	9.3	5	4 028 998	218 080	1 750 175	1 305 296	10
2	1	13.8	11.9	8	16 871 645	385 569	7 892 162	6 228 054	11
4	14	13.6	9.4	28	7 072 253	34 946	6 526 679	363 597	12
-	-	16.1	-	1	3 682 278	312 900	1 841 140	1 528 150	13
-	64	10.4	8.7	-	-	-	-	-	14
-	68	11.7	9.2	3	4 781 854	308 492	1 291 399	2 081 862	15
-	20	13.5	9.7	31	13 730 502	1 083 151	3 618 635	6 503 893	16
-	12	12.5	8.8	8	5 350 887	172 836	1 755 640	1 705 333	17
-	21	11.1	8.5	5	422 127	7 445	249 209	129 172	18
-	-	12.6	-	2	1 824 245	31 500	760 000	283 450	19
80	212	13.7	9.2	267	148 975 137	6 487 274	76 108 460	46 579 166	
12	-	13.1	-	20	9 259 948	448 758	4 937 428	3 229 899	1
17	-	13.8	-	61	22 770 832	786 829	14 445 648	5 375 714	2
5	6	13.1	8.7	5	1 835 925	77 490	1 192 775	425 059	3
5	-	11.5	-	6	3 317 593	167 247	2 010 698	1 021 614	4
22	1	13.5	8.9	30	7 840 108	276 042	5 135 233	1 985 193	5
2	-	13.9	-	5	3 341 775	204 880	772 279	1 769 926	6
2	-	14.0	-	5	1 534 822	5 500	1 410 570	116 000	7
-	1	16.6	9.1	-	-	-	-	-	8
-	4	12.4	9.3	-	-	-	-	-	9
2	1	12.5	11.9	2	2 133 077	4 300	129 000	1 742 000	10
4	14	13.6	9.4	28	7 072 253	34 946	6 526 679	363 597	11
-	64	10.4	8.7	-	-	-	-	-	12
-	68	10.8	9.2	-	-	-	-	-	13
-	20	13.9	9.7	30	10 930 502	868 882	2 600 838	5 150 739	14
-	12	12.1	8.8	6	3 125 588	67 898	1 411 130	1 083 742	15
-	21	11.1	8.5	5	422 127	7 445	249 209	129 172	16
-	-	10.6	-	-	-	-	-	-	17
71	212	13.1	9.2	203	73 584 550	2 950 217	40 821 487	22 392 655	

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Antal meierier:								
		Ialt.	som eiedes av melke- leveran- dørene.	for hvilke produk- tionen er opgit.	med indveiet kvantum melk:					
					under 100 000 kg.	100 000 -200 000 kg.	200 000 -500 000 kg.	500 000 -1 mill. kg.	1 mill. -2 mill. kg.	over 2 mill. kg.
	VI. Bygdene fogderivis.									
1	Rakkestad	8	4	8	3	1	3	-	1	-
2	Idde og Marker	7	6	7	-	2	5	-	-	-
3	Moss	8	5	8	-	1	4	-	3	-
4	Aker og Follo	8	6	8	2	2	-	3	1	-
5	Nedre Romerike	16	9	16	5	1	5	4	1	-
6	Øvre Romerike	39	35	39	5	5	22	6	1	-
7	Hedemarken	8	4	8	1	1	2	1	2	1
8	Vinger og Odalen	1	-	1	1	-	-	-	-	-
9	Solør	3	2	3	-	-	2	1	-	-
10	Søndre Østerdalen	2	2	2	-	2	-	-	-	-
11	Nordre Østerdalen	7	6	7	-	-	7	-	-	-
12	Nordre Gudbrandsdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Søndre Gudbrandsdalen	1	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Toten	6	4	5	-	1	2	1	1	-
15	Hadeland og Land	5	5	5	-	-	3	1	-	1
16	Valdres	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Ringerike	4	2	4	-	1	2	-	1	-
18	Hallingdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Buskerud	30	27	30	5	9	14	1	1	-
20	Numedal og Sandsvær	2	2	2	-	1	1	-	-	-
21	Jarlsberg	4	3	4	-	-	1	2	1	-
22	Larvik	1	1	1	-	-	1	-	-	-
23	Bamle	1	-	1	1	-	-	-	-	-
24	Nedre Telemarken	4	2	4	-	2	2	-	-	-
25	Øvre Telemarken	5	4	5	3	-	-	2	-	-
26	Nedenes	2	2	2	-	-	-	1	1	-
27	Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Mandal	4	4	4	1	-	2	1	-	-
29	Lister	2	2	2	-	2	-	-	-	-
30	Jæderen og Dalene	12	11	12	1	-	1	6	1	3
31	Ryfylke	7	5	7	4	2	-	1	-	-
32	Søndhordland	7	7	7	4	1	2	-	-	-
33	Nordhordland	40	38	36	12	12	8	3	1	-
34	Hardanger og Voss	16	14	16	5	4	4	2	1	-
35	Sogn	14	14	12	10	-	2	-	-	-
36	Sønd- og Nordfjord	61	58	61	29	28	8	1	-	-
37	Søndmør	42	41	42	15	17	10	-	-	-
38	Romsdal	8	8	8	2	5	1	-	-	-
39	Nordmør	21	21	21	7	8	5	1	-	-
40	Fosen	12	12	12	4	2	3	2	-	1
41	Orkedalen	7	5	7	-	3	2	2	-	-
42	Guldalen	9	9	9	1	2	4	2	-	-
43	Strinden og Selbu	21	21	21	1	7	10	3	-	-

¹ Opgave mangler. — ² Opgave mangler for 1 meieri. — ³ Endel av den opførte nysilte melk er separert og gave mangler for 4 meierier.

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

10	11	12	13	14	15	16	17	
Indveiet melk i 1915.	Producert i 1915:				Desuten solgtes i 1915:			Nr.
	Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	som fløte.	som nysilt melk.	som skummet melk.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg	Kg.	Kg.	Kg.	
3 036 555	-	-	-	-	74 332	2 338 852	436 013	1
2 551 948	219 357	2 -	2 -	2 -	2134 155	2403 415	1 179 285	2
5 165 844	24 860	139	8 963	4 083	240 541	2 895 161	1 614 601	3
3 904 317	8 659	-	4 825	1 754	234 293	32 196 119	1 174 416	4
6 140 300	7 440	6 000	14 500	8 600	276 235	2 595 588	2 389 400	5
13 515 871	23 072	-	39 340	21 165	377 519	9 653 941	1 920 248	6
7 251 439	493 506	414 844	4 155 859	482 792	4183 293	41 299 587	4869 145	7
42 366	-	-	-	-	1 700	32 366	8 300	8
1 444 499	34 874	-	59 015	15 000	51 300	-	340 000	9
337 500	22 600	24 775	-	2150	21 050	211 000	26 000	10
2 230 076	78 257	9 454	75	11 512	25 677	23 536	82 862	11
1	-	-	-	-	-	-	-	12
22 340 572	16 533	6 500	41 500	40 500	125 210	597 760	950 200	14
7 013 843	5 242	2 670	15 499	7 424	45 997	1 669 598	1 447 614	15
-	-	-	-	-	-	-	-	16
2 350 209	27 500	90 000	7 250	75 800	25 100	492 050	411 800	17
-	-	-	-	-	-	-	-	18
8 010 951	520 628	52 522	510 188	59 140	5248 391	54 826 865	51 538 999	19
442 347	7 802	-	-	-	25 000	115 600	300 000	20
2 988 235	35 655	-	15 238	700	194 880	592 279	1 689 926	21
353 600	2 000	2 800	60 200	7 000	10 000	180 000	80 000	22
30 000	660	-	-	-	-	10 000	-	23
906 112	3 286	-	1 150	-	4 500	592 860	106 000	24
1 510 115	3 570	-	3 350	-	2 825	824 710	30 100	25
862 208	26 837	1 000	22 500	25 000	13 100	130 000	90 000	26
-	-	-	-	-	-	-	-	27
1 109 720	45 246	-	20 000	23 000	253	5 519	6 254	28
345 700	12 645	-	11 900	16 900	100	3 000	-	29
14 232 330	2416 445	2119 984	2176 164	2182 513	243 222	21 547 140	25 579 546	30
1 354 296	244 050	2 -	29 020	2 -	280	2178 500	2105 310	31
919 440	231 283	2 -	218 354	2 -	2530	228 146	269 008	32
67 759 781	230 322	2 -	2 -	2 -	244 414	36 272 582	2243 079	33
3 764 304	2104 955	2 -	283 957	2 -	215 565	2480 450	2430 686	34
41 151 877	38 657	600	26 579	2 000	1 305	16 574	65 250	35
7 588 467	2290 730	2 -	2 -	2 -	21 619	27 000	2 -	36
6 220 253	2221 410	2 -	2 -	2 -	211 734	242 560	251 090	37
1 108 837	40 605	-	-	-	230	-	-	38
3 416 998	133 410	-	-	-	735	-	-	39
5 473 272	161 273	30 011	15 994	35 596	154 122	209 054	937 056	40
2 455 570	88 427	-	-	-	16 575	220 120	61 700	41
2 987 313	26 275	-	1 465	-	204 217	268 865	1 356 628	42
5 991 571	3 323	-	2 140	1 200	500 628	1 921 296	2 823 867	43

solgt som skummet melk og fløte. — 4 Opgave mangler for 2 meierier. — 5 Opgave mangler for 3 meierier. — 6 Op-

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdeler	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		Antal personer sysselsat ved meieriene:		Meierienes omtrentlige værdi:		Antal meierier				
		Mænd.	Kvinder.	Opgit for antal meierier.	Kroner.	med skumme- maskiner:	ialt.	derav for haand- kraft.	op- rettet 1911 —1915.	ned- lagt 1911 —1915.
1	VI. Bygdene fogderivis.									
1	Rakkestad	6	7	3	120 000	3	1	4	4	3
2	Idde og Marker	7	9	6	193 815	5	-	-	3	1
3	Moss.	23	21	7	285 600	6	-	1	-	1
4	Aker og Follo	7	11	8	254 318	4	-	1	1	2
5	Nedre Romerike	16	19	11	362 000	5	-	4	2	3
6	Øvre Romerike	24	47	39	588 369	15	2	-	-	5
7	Hedemarken	34	43	7	330 295	8	-	-	2	3
8	Vinger og Odalen	1	2	1	9 000	1	-	-	2	-
9	Solør	5	9	3	92 000	3	-	-	1	2
10	Søndre Østerdalen	2	5	2	58 500	2	-	-	-	1
11	Nordre Østerdalen	6	13	7	125 620	7	-	1	2	-
12	Nordre Gudbrandsdalen	-	-	-	-	-	-	-	2	-
13	Søndre Gudbrandsdalen	-	-	-	-	-	-	-	2	-
14	Toten	8	9	6	113 400	6	-	2	3	3
15	Hadeland og Land.	10	4	4	157 000	3	-	-	-	-
16	Valdres	-	-	-	-	-	-	-	1	-
17	Ringerike	8	10	4	191 000	3	-	-	-	1
18	Hallingdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Buskerud	49	40	29	672 628	7	-	2	-	5
20	Numedal og Sandsvær	2	3	2	58 000	1	1	-	-	2
21	Jarlsberg	6	8	4	184 431	3	-	1	-	2
22	Larvik	1	2	1	40 000	1	-	-	3	-
23	Bamle	1	-	1	2 000	1	1	-	-	-
24	Nedre Telemarken	5	4	3	115 105	3	-	-	2	-
25	Øvre Telemarken	5	7	5	87 284	4	3	3	1	-
26	Nedenes	4	5	2	65 000	2	-	-	2	-
27	Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Mandal	4	5	4	70 200	4	-	-	3	-
29	Lister	1	4	2	52 000	2	-	1	-	1
30	Jæderen og Dalene	27	59	12	634 500	10	-	1	-	3
31	Ryfylke	2	10	7	64 947	5	1	2	6	2
32	Søndhordland	3	9	7	61 700	7	4	1	4	2
33	Nordhordland	5	38	31	188 047	18	8	2	-	-
34	Hardanger og Voss	10	37	15	152 620	15	-	-	-	3
35	Sogn.	9	18	12	71 300	11	4	2	4	2
36	Sønd- og Nordfjord	3	72	61	179 207	61	34	9	14	-
37	Søndmør.	6	55	40	161 538	42	5	1	9	1
38	Romsdal	-	9	8	28 100	8	-	-	7	-
39	Nordmør.	2	28	21	115 660	21	4	-	13	-
40	Fosen	10	33	12	366 444	11	3	-	3	-
41	Orkedalen	6	11	7	129 000	7	-	-	2	-
42	Guldalen	5	18	8	120 460	3	1	-	1	1
43	Strinden og Selbu	11	27	21	286 840	1	-	-	1	1

¹ Opgave mangler. — ² Opgave mangler for 1 meieri. — ³ Endel av den opførte nysilte melk er separert og solgt

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

27	28	29	30	31	32	33	34	35		
forenet med land-handel i 1915.	som leverer den skummrede melk gratis tilbake til leverandørene.	Der utbetales leverandørene:		Av meieriene var — alene eller væsentlig — beregnet paa melke-indkjøp og utsalg:					Nr.	
		pr. liter nysilt melk.	for fløten i 1 liter nysilt melk.	Antal.	Med indveiet melk i 1915.	Solgt i 1915:				
		Øre.	Øre.			som fløte.	som nysilt melk.	som skummert melk.		
3	2-	10.0	-	7	2 153 893	74 332	1 638 852	436 013	1	
4	-	14.2	-	5	1 940 711	134 155	403 415	1 179 285	2	
5	-	15.0	-	8	5 165 344	240 271	2 895 161	1 614 601	3	
25	-	15.4	-	8	3 904 317	234 293	32 196 119	1 074 416	4	
7	-	13.5	-	16	6 140 300	376 235	2 595 588	2 389 400	5	
5	-	13.4	-	37	12 726 215	176 301	9 658 941	1 911 898	6	
4	-	13.2	-	2	1 141 140	-	1 141 140	-	7	
1	-	13.3	-	1	42 366	1 700	32 366	8 300	8	
-	-	12.4	-	1	395 147	51 500	-	340 000	9	
-	-	12.8	-	-	-	-	-	-	10	
-	6	13.4	8.7	1	257 272	24 290	19 269	76 759	11	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	
3	2-	11.5	-	2	1 554 600	125 000	554 600	870 000	14	
2	-	11.5	-	4	1 762 993	42 247	1 456 098	151 614	15	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	
3	-	14.0	-	2	370 000	3 000	200 000	150 000	17	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	
17	1	18.4	8.9	26	7 027 761	248 042	4 819 633	1 535 193	19	
2	-	18.0	-	2	442 347	25 000	115 600	300 000	20	
1	-	14.0	-	4	2 988 175	194 880	592 279	1 689 926	21	
1	-	18.3	-	1	353 600	10 000	180 000	80 000	22	
1	-	12.0	-	-	-	-	-	-	23	
-	-	14.5	-	3	706 112	4 500	592 860	106 000	24	
1	-	13.8	-	2	828 710	1 000	817 710	10 000	25	
-	1	16.6	9.1	-	-	-	-	-	26	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	
-	3	12.9	9.8	-	-	-	-	-	28	
-	1	11.0	7.7	-	-	-	-	-	29	
1	1	12.6	11.9	1	2 005 732	4 300	54 000	1 742 000	30	
1	-	11.7	-	1	127 345	-	75 000	-	31	
-	3	10.2	8.2	-	-	-	-	-	32	
1	10	14.8	9.8	25	6 425 253	23 754	36 105 679	217 597	33	
3	1	11.8	8.5	3	647 000	11 192	421 000	146 000	34	
-	3	10.4	8.9	-	-	-	-	-	35	
-	61	-	8.7	-	-	-	-	-	36	
-	39	10.8	9.3	-	-	-	-	-	37	
-	8	-	8.3	-	-	-	-	-	38	
-	21	-	9.2	-	-	-	-	-	39	
-	11	13.9	9.6	1	2 289 135	150 272	191 624	909 979	40	
-	6	12.7	9.8	2	332 849	16 450	220 000	61 100	41	
-	3	13.2	9.4	6	2 322 280	201 532	267 918	1 355 793	42	
-	-	14.1	-	21	5 986 238	500 628	1 921 296	2 823 867	43	

som skummel melk og fløte.

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Antal meierier :								
		Ialt.	som eiedes av melkeleverandørene.	for hvilke produktionen er opgit.	med indvejet kvantum melk:					
					under 100 000 kg.	100 000-200 000 kg.	200 000-500 000 kg.	500 000-1 mill. kg.	1 mill.-2 mill. kg.	over 2 mill. kg.
VI. Bygdene fogderivis. (Forts.)										
44	Stjør- og Værdalen . . .	10	10	10	1	-	6	3	-	-
45	Inderøen	14	14	14	-	7	3	4	-	-
46	Namdalens	10	10	10	4	3	3	-	-	-
47	Søndre Helgeland . . .	12	10	12	6	3	2	1	-	-
48	Nordre Helgeland . . .	5	5	5	3	1	1	-	-	-
49	Salten	8	5	6	5	1	-	-	-	-
50	Lofoten og Vesteraalen .	7	7	7	-	4	2	1	-	-
51	Senjen og Tromsø . . .	2	1	2	-	1	1	-	-	-
	Tilsammen	523	463	513	141	137	157	56	16	6
VII. De enkelte byer.										
1	Fredrikshald	1	1	1	-	-	-	-	-	1
2	Sarpsborg	4	1	4	1	2	-	1	-	-
3	Fredrikstad	3	3	3	-	-	2	-	1	-
4	Moss	2	1	2	-	-	-	1	1	-
5	Kristiania	4	2	4	-	-	-	1	1	2
6	Kongsvinger	1	1	1	-	1	-	-	-	-
7	Gjøvik	4	1	4	3	-	-	1	-	-
8	Lillehammer	1	1	1	-	-	-	-	1	-
9	Drammen	2	2	2	-	-	-	-	2	-
10	Svelviken	1	1	1	-	-	1	-	-	-
11	Holmestrand	1	1	1	-	-	-	1	-	-
12	Horten	1	1	1	-	-	-	1	-	-
13	Aasgaardstrand	1	1	1	-	-	1	-	-	-
14	Tønsberg	3	-	3	-	-	2	-	1	-
15	Sandefjord	6	1	6	2	3	-	-	1	-
16	Larvik	7	1	7	5	1	-	-	1	-
17	Kragerø	1	1	1	-	-	1	-	-	-
18	Langesund	1	1	1	-	-	1	-	-	-

¹ Opgave mangler. — ² Opgave mangler for 1 meieri. — ³ Endel av den opførte nysilte melk er separert og

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

10	11	12	13	14	15	16	17	
Indveiet melk i 1915.	Producert i 1915:				Desuten solgtes i 1915:			Nr.
	Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	som fløte.	som nysilt melk.	som skummet melk.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
3 985 470	71 301	14 712	8 657	18 017	115 508	1 163 194	426 859	44
4 753 308	298 343	2 119 242	2 122 806	2 231 866	2 17 664	2 111 649	2 823 476	45
1 364 195	34 286	9 228	17 846	30 451	4 800	3 266 568	6 300	46
1 927 866	52 162	27 000	9 200	32 000	21 411	267 527	143 478	47
652 529	23 607	-	-	-	515	56 200	4 050	48
4 511 353	4 497	-	-	-	7 445	249 209	129 162	49
1 679 895	55 613	1 200	2 800	1 100	5 250	47 500	127 000	50
385 498	6 650	123	17 711	18 822	1 045	112 155	400	51
153 568 750	2 477 853	462 804	1 004 045	899 085	3 464 065	44 956 095	30 055 108	
3 311 390	16 570	5 000	24 990	11 159	-	32 700 000	-	1
1 306 853	-	-	-	-	75 880	810 617	398 500	2
2 341 636	3 352	-	1 151	-	163 887	1 111 272	894 987	3
2 230 033	2 600	-	8 490	1 440	137 626	3 968 893	871 573	4
14 647 552	77 150	20 200	75 150	41 350	754 950	37 256 510	4 579 800	5
150 000	-	-	-	-	14 000	50 000	80 000	6
1 012 178	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	7
1 297 750	11 169	300	27 660	20 000	91 800	346 250	317 200	8
3 263 397	41 606	-	29 510	26 329	243 183	357 108	2 009 091	9
313 000	3 900	4 100	7 000	600	16 000	75 000	137 000	10
592 000	7 500	300	13 900	13 000	16 800	180 000	167 000	11
826 605	1 449	274	3 273	2 944	38 544	528 895	144 852	12
221 744	1 600	-	-	-	18 974	-	19 952	13
2 116 094	27 000	2 6 150	2 23 200	2 -	2 84 000	2 530 000	2 630 000	14
1 620 876	4 145	5 720	37 850	38 600	53 350	426 953	521 822	15
1 397 668	600	270	11 590	3 450	79 885	3 667 149	413 834	16
490 015	1 910	450	6 084	3 900	21 500	265 300	132 700	17
308 247	2 875	1 870	6 552	2 918	-	179 677	-	18

solgt som skummet melk og fløte. — * Opgave mangler for 2 meierier.

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		Antal personer sysselsat ved meieriene:		Meierienes omrentlige værdi:		Antal meierier:				
		Mænd.	Kvinder.	Opgit for antal meierier	Kroner.	med skumme-maskiner:	ialt.	derav for haand-kraft.	op-rejtet 1911—1915.	ned-lagt 1911—1915.
VI. Bygdene fogderivis. (Forts.)										
44	Stjør- og Värdalen	9	17	10	194 000	9	-	-	5	2
45	Inderøen	23	18	13	356 828	8	-	-	6	4
46	Namdalens	4	12	8	81 000	8	1	-	5	1
47	Søndre Helgeland	6	22	12	159 619	12	3	1	6	1
48	Nordre Helgeland	2	7	5	38 500	4	2	-	6	-
49	Salten	1	10	6	46 800	5	3	-	1	-
50	Lofoten og Vesteraalen	4	15	7	100 708	7	1	1	2	-
51	Senjen og Tromsø	4	5	2	30 300	2	-	1	2	-
	Tilsammen	387	817	486	7 795 683	368	81	41	133	58
VII. De enkelte byer.										
1	Fredrikshald	6	10	1	57 000	1	-	-	-	-
2	Sarpsborg	3	13	4	67 100	2	-	-	-	-
3	Fredrikstad	5	8	2	82 000	1	-	-	-	-
4	Moss	11	13	2	109 026	2	-	-	-	-
5	Kristiania	53	29	3	1 175 840	4	-	2	-	-
6	Kongsvinger	2	2	1	8 000	1	-	-	-	1
7	Gjøvik	3	7	1	4 000	4	3	1	-	1
8	Lillehammer	4	4	1	100 000	1	-	-	-	-
9	Drammen	9	17	2	268 900	2	-	-	-	-
10	Svelviken	1	1	1	70 000	1	-	-	-	1
11	Holmestrand	2	4	1	60 000	1	-	-	-	1
12	Horten	2	8	1	110 262	1	-	1	1	-
13	Aasgaardstrand	-	2	1	9 000	-	-	-	-	-
14	Tønsberg	9	10	3	80 000	3	-	2	2	1
15	Sandefjord	7	8	2	180 000	3	-	-	-	-
16	Larvik	10	11	1	218 716	1	-	2	-	-
17	Kragerø	2	3	1	110 000	1	-	-	-	-
18	Langesund	1	4	1	45 000	1	-	-	-	1

¹ Opgave mangler. — ² Endel av den opførte nysilte melk er separert og solgt som skummet melk og fløte.

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

27	28	29	30	31	32	33	34	35		
forenet med land-handel i 1915.	som leverer den skummrede melk gratis tilbake til leverandørene.	Der utbetales leverandørene:		Av meieriene var — alene eller væsentlig — beregnet paa melke-indkjøp og utsalg:					Nr.	
		pr. liter nysilt melk.	for fløten i 1 liter nysilt melk.	Antal.	Med indvejet melk i 1915.	Solgt i 1915:				
		Øre.	Øre.			som fløte.	som nysilt melk.	som skummet melk.		
-	6	12.5	8.8	3	1 915 592	64 878	1 161 401	296 388	44	
-	-	12.0	-	1	941 347	3 020	1 080	787 354	45	
-	6	11.9	8.8	2	268 649	-	248 649	-	46	
-	9	11.7	8.2	-	-	-	-	-	47	
-	4	10.2	9.2	-	-	-	-	-	48	
-	2	10.8	9.1	5	422 127	7 445	249 209	129 172	49	
-	6	10.1	8.4	-	-	-	-	-	50	
-	-	10.6	-	-	-	-	-	-	51	
71	212	13.1	9.2	203	73 584 550	2 950 217	40 821 487	22 392 655		
-	-	15.0	-	1	-	-	22 700 000	-	1	
-	-	14.1	-	4	1 306 853	75 880	810 617	398 500	2	
-	-	14.7	-	3	2 370 666	163 887	1 111 272	894 987	3	
2	-	15.5	-	2	2 230 033	137 626	2 968 893	871 573	4	
-	-	14.4	-	4	14 647 552	754 950	7 256 510	4 579 800	5	
1	-	16.0	-	1	150 000	14 000	50 000	80 000	6	
1	-	13.8	-	-	-	1 -	1 -	1 -	7	
-	-	13.6	-	1	1 297 750	91 800	346 250	317 200	8	
-	-	14.6	-	2	3 263 397	243 183	357 108	2 009 091	9	
1	-	12.0	-	1	313 000	16 000	75 000	157 000	10	
-	-	13.5	-	1	592 000	16 800	180 000	167 000	11	
-	-	14.0	-	1	826 605	38 544	528 895	144 852	12	
-	-	15.5	-	1	221 744	18 974	1 -	19 952	13	
-	-	14.4	-	2	1 650 900	84 000	530 000	630 000	14	
2	-	14.6	-	6	1 620 876	53 350	426 953	521 822	15	
2	-	14.7	-	7	1 397 668	79 855	2 667 149	413 834	16	
-	-	13.8	-	1	490 015	21 500	265 300	132 700	17	
-	-	12.4	-	1	308 247	-	179 677	-	18	

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

¹ Opgave mangler. — ² Opgave mangler for 1 meieri. — ³ Endel af den opførte nysilte melk er separeret og solgt

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

10	11	12	13	14	15	16	17	
Indværet melk i 1915.	Producet i 1915:				Desuden solgtes i 1915:			Nr.
	Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	som fløte.	som nysilt melk.	som skummet melk.	
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	
1 675 157	18 447	640	14 500	13 545	71 260	588 408	615 643	19
4 430 683	63 333	-	94 883	58 349	-	³ 2 530 000	-	20
212 266	2 738	220	3 718	3 888	-	³ 127 000	-	21
1 634 590	17 972	2 770	38 899	25 568	60 000	700 000	361 000	22
669 343	17 400	-	21 154	19 250	24 000	119 758	212 000	23
81 298	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	24
2 429 843	² 5 600	² 2 500	² 6 000	² 2 800	² 200 000	² 800 000	² 1 100 000	25
1 200 000	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	³ 600 000	1 -	26
238 000	25	-	-	-	6 080	170 175	52 000	27
328 050	3 153	1 380	3 995	5 718	12 000	180 000	153 296	28
642 241	9 000	-	-	-	30 500	200 000	192 500	29
3 050 178	55 425	7 000	45 500	47 000	70 469	1 068 162	899 554	30
10 583 503	35 000	6 000	52 000	-	280 000	6 100 000	3 370 000	31
287 646	4 114	-	2 100	2 400	-	³ 245 000	-	32
175 000	400	-	-	-	300	150 000	24 000	33
3 472 285	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	1 -	34
3 682 278	-	-	-	-	312 900	1 841 140	1 528 150	35
2 524 007	34 866	19 824	38 445	63 414	97 107	825 601	731 707	36
720 000	12 100	-	16 000	16 000	29 400	156 000	190 000	37
1 937 847	25 820	-	20 000	17 000	187 385	345 798	1 190 155	38
2 800 000	43	-	500	-	214 269	1 017 797	1 353 154	39
1 043 394	10 060	20 360	13 916	28 407	57 373	133 710	297 591	40
1 181 905	18 772	11 297	26 484	34 560	47 565	210 800	324 000	41
288 905	-	-	-	-	-	³ 288 905	-	42
958 457	7 577	6 952	18 686	19 353	-	³ 600 000	-	43
865 788	1 415	11 038	3 577	9 943	31 500	160 000	283 450	44
84 559 702	526 686	134 615	696 207	532 885	3 542 487	35 611 878	24 196 511	

som skummet melk og fløte.

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		Antal personer sysselsat ved meieriene:		Meierienes omrentlige værdi:		Antal meierier:				
		Mænd.	Kvinder.	Opgit for antal meierier.	Kroner.	med skummemaskiner:	oprettet 1911—1915.	derav for håndkraft.	nedlagt 1911—1915.	bortført i 1915.
VII. De enkelte byer. (Forts.)										
19	Porsgrund	6	11	1	117 617	1	-	-	-	1
20	Skien	13	20	1	222 337	1	-	-	-	-
21	Risør	1	2	1	47 000	1	-	-	-	-
22	Arendal	4	6	1	80 000	1	-	-	-	-
23	Grimstad	3	4	1	50 000	1	-	-	-	1
24	Lillesand.	-	3	1	1 000	1	1	-	-	-
25	Kristiansand	7	15	-	-	1	-	-	-	-
26	Mandal	3	6	1	60 000	1	-	-	-	-
27	Farsund	1	3	-	-	2	2	-	-	-
28	Flekkefjord	2	3	1	39 000	1	-	-	-	-
29	Egersund	-	3	1	25 745	1	-	-	-	-
30	Sandnes	3	13	1	89 000	1	-	-	-	-
31	Stavanger	19	24	1	210 000	2	-	-	-	1
32	Skudeneshavn	1	2	1	20 500	1	-	-	-	-
33	Kopervik.	1	1	1	10 000	1	-	-	-	-
34	Haugesund	5	12	1	130 000	-	-	-	-	-
35	Bergen.	8	32	1	83 000	1	-	-	-	-
36	Aalesund.	16	30	1	220 000	1	-	-	-	-
37	Molde	4	5	2	105 000	2	-	-	1	-
38	Kristiansund	11	9	1	66 000	1	-	-	1	-
39	Trondhjem.	9	15	1	70 000	1	-	-	-	-
40	Levanger	6	3	1	57 596	1	-	-	-	-
41	Stenkjær	5	3	1	85 000	1	-	-	-	-
42	Namsos	-	3	1	20 000	-	-	-	-	-
43	Harstad	3	4	1	55 000	1	-	-	-	-
44	Tromsø	4	6	1	64 839	1	-	-	-	-
Tilsammen		265	392	54	4 683 478	57	6	10	6	6

¹ Opgave mangler. — ² Endel av den opførte nysilte melk er separert og solgt som skummet melk og fløte

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

27	28	29	30	31	32	33	34	35		
forenet med land-handel i 1915	som leverer den skummede melk gratis tilbake til leverandørene.	Der utbetales leverandørene:		Av meieriene var — alene eller væsentlig — beregnet paa melke-indkjøp og utsalg:					Nr.	
		pr. liter nysilt melk.	for fløten i 1 liter nysilt melk.	Antal.	Med indvejet melk i 1915.	Solgt i 1915:				
						som fløte	som nysilt melk	som skummet melk		
-	-	Øre.	Øre.		Kg.	Kg.	Kg	Kg.		
-	-	16.0	-	1	1 675 157	71 260	588 408	615 643	19	
-	-	16.4	-	1	4 430 683	-	² 2 530 000	-	20	
-	-	15.1	-	1	212 266	-	² 127 000	-	21	
-	-	17.3	-	1	1 634 590	60 000	700 000	361 000	22	
-	-	12.7	-	1	669 343	24 000	119 758	212 000	23	
-	-	13.7	-	-	-	1 -	1 -	1 -	24	
-	-	15.9	-	1	2 262 948	200 000	800 000	1 100 000	25	
-	-	14.0	-	1	1 200 000	-	² 600 000	-	26	
-	-	12.3	-	2	238 000	6 080	170 175	52 000	27	
-	-	13.2	-	1	328 050	12 000	180 000	153 296	28	
-	-	14.0	-	1	642 241	30 500	200 000	192 500	29	
-	-	14.1	-	1	3 050 178	70 469	1 068 162	899 554	30	
-	-	14.5	-	2	10 583 503	280 000	6 100 000	3 370 000	31	
-	-	13.1	-	1	287 646	-	² 245 000	-	32	
-	-	13.0	-	1	175 000	300	150 000	24 000	33	
-	-	15.5	-	-	-	1 -	1 -	1 -	34	
-	-	16.1	-	1	3 682 278	312 900	1 841 140	1 528 150	35	
-	-	12.5	-	1	2 524 007	97 107	825 601	731 707	36	
-	-	12.7	-	1	320 000	24 000	120 000	160 000	37	
-	-	10.5	-	1	1 987 847	187 385	345 798	1 190 155	38	
-	-	12.1	-	1	2 800 000	214 269	1 017 797	1 353 154	39	
-	-	13.6	-	1	1 043 394	57 373	133 710	297 591	40	
-	-	13.5	-	1	1 181 905	47 565	210 800	324 000	41	
-	-	14.2	-	-	-	1 -	1 -	1 -	42	
-	-	12.1	-	1	958 457	-	² 600 000	-	43	
-	-	14.0	-	1	865 788	31 500	160 000	283 450	44	
9	-	14.5	-	64	75 390 587	3 537 057	35 286 973	24 186 511		

Tabel 13 (forts.). Opgave over de ved utgangen av aaret 1915

Nr.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8	
		Antal anlæg:								Indvejet melk i 1915.
		Ialt.	som eiedes af melkeleverandørene	for hvilke produktionen er opgit.	med indvejet kvantum melk:	under 100 000 kg.	100 000-200 000 kg.	200 000-500 000 kg.	> 500 000 kg.	
c. Ysterier.										Kg.
1	I. Riket	94	71	93	23	23	28	19	25 387 444	
2	II. Rikets bygder	94	71	93	23	23	28	19	25 387 444	
IV. Amtene.										
1	Smaalenene	6	5	6	-	4	1	1	1 509 152	
2	Akershus	3	1	3	-	-	-	3	1 665 419	
3	Kristians	25	20	24	13	3	3	5	5 189 987	
4	Buskerud	2	2	2	-	-	1	1	955 332	
5	Jarlsberg og Larvik	17	6	17	2	8	6	1	3 862 577	
6	Lister og Mandal	4	4	4	1	3	-	-	506 575	
7	Stavanger	13	12	13	-	2	8	3	5 001 041	
8	Søndre Bergenhus	3	2	3	1	-	2	-	740 786	
9	Nordre Bergenhus	4	4	4	4	-	-	-	72 058	
10	Nordre Trondhjem	14	13	14	-	3	7	4	5 318 649	
11	Nordland	1	1	1	1	-	-	-	31 000	
12	Tromsø	2	1	2	1	-	-	1	534 868	
V. Bygdene fogderivis.										
1	Rakkestad	2	1	2	-	1	-	1	837 493	
2	Idde og Marker	4	4	4	-	3	1	-	671 659	
3	Aker og Follo	1	-	1	-	-	-	1	500 000	
4	Nedre Romerike	1	-	1	-	-	-	1	646 539	
5	Øvre Romerike	1	1	1	-	-	-	1	518 880	
6	Nordre Gudbrandsdalen	7	7	7	5	1	-	1	906 210	
7	Søndre Gudbrandsdalen	16	11	15	7	1	3	4	4 049 804	
8	Toten	1	1	1	1	-	-	-	83 973	
9	Valdres	1	1	1	-	1	-	-	150 000	
10	Numedal og Sandsvær	2	2	2	-	-	-	1	955 332	
11	Jarlsberg	10	3	10	1	3	5	1	2 825 125	
12	Larvik	7	3	7	1	5	1	-	1 037 452	
13	Mandal	4	4	4	1	3	-	-	506 575	
14	Jæderen og Dalene	6	6	6	-	-	4	2	3 073 007	
15	Ryfylke	7	6	7	-	2	4	1	1 928 034	
16	Søndhordland	2	2	2	-	-	2	-	712 786	
17	Hardanger og Voss	1	-	1	1	-	-	-	28 000	
18	Sønd- og Nordfjord	4	4	4	4	-	-	-	72 058	
19	Stjør- og Værdalen	4	4	4	-	1	1	2	1 661 576	
20	Inderøen	8	8	8	-	1	5	2	3 042 400	
21	Namdalens	2	1	2	-	1	1	-	614 673	
22	Salten	1	1	1	1	-	-	-	31 000	
23	Senjen og Tromsø	2	1	2	1	-	-	1	534 868	
d. Kondenseringsfabr.										
1	I. Riket	4	-	4	-	-	-	-	41 290 932	
II. Amtene.										
1	Smaalenene	1	-	1	-	-	-	-	11 357 645	
2	Hedemarken	1	-	1	-	-	-	-	9 955 734	
3	Kristians	1	-	1	-	-	-	-	13 506 942	
4	Jarlsberg og Larvik	1	-	1	-	-	-	-	6 470 611	

bestaaende meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker.

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Producert i 1915:				Antal personer sysselsat ved anlæggene:		Antal anlæg op- rettet 1911 —1915.	Antal anlæg ned- lagt 1911 —1915.	Antal bort- for- pagtede anlæg.	Der utbetalt leveran- dørene pr. liter melk.	Nr.
Smør.	Fetost.	Magerost.	Mysost.	Mænd.	Kvinder					
Kg.	Kg.	Kg.	Kg.							Øre.
64 977	1 943 929	117 484	1 208 219	134	203	23	9	34	12.2	1
64 977	1 943 929	117 484	1 208 219	134	203	23	9	34	12.2	2
450	106 000	160	74 200	5	13	-	-	3	12.9	1
11 762	58 456	19 047	68 478	8	4	-	-	1	13.7	2
2 450	536 292	38 516	-	18	69	11	1	2	12.3	3
-	77 032	-	67 998	5	4	-	-	-	14.4	4
-	282 641	-	252 969	20	32	2	8	4	12.7	5
700	33 225	-	29 234	5	5	-	-	3	10.7	6
1 750	420 956	35 000	313 878	25	42	5	-	12	11.0	7
3 150	52 500	-	43 600	6	6	1	-	2	10.5	8
-	7 345	-	-	6	2	1	-	-	16.6	9
32 615	336 082	23 261	313 237	31	20	1	-	6	12.4	10
-	-	1 500	1 500	-	1	1	-	-	13.7	11
12 100	33 400	-	43 125	5	5	1	-	1	10.0	12
450	72 000	160	51 200	3	3	-	-	1	12.7	1
-	34 000	-	23 000	2	10	-	-	2	13.2	2
500	2 000	1 000	3 000	2	-	-	-	-	15.0	3
11 262	34 456	18 047	48 008	3	3	-	-	-	13.3	4
-	22 000	-	17 470	3	1	-	-	1	12.9	5
-	100 019	30 100	-	2	20	3	-	-	11.5	6
2 450	415 876	1 916	-	13	44	7	1	-	12.5	7
-	8 397	-	-	1	3	-	-	1	10.0	8
-	12 000	6 500	-	2	2	1	-	1	11.5	9
-	77 032	-	67 998	5	4	-	-	-	14.4	10
-	200 369	-	179 147	15	22	-	7	3	12.5	11
-	82 272	-	73 822	5	10	2	1	1	13.4	12
700	33 225	-	29 234	5	5	-	-	3	10.7	13
1 350	252 244	35 000	182 573	14	27	2	-	6	10.9	14
400	168 712	-	131 305	11	15	3	-	6	11.4	15
3 150	52 500	-	40 600	4	4	-	-	2	10.3	16
-	-	-	3 000	2	2	1	-	-	14.0	17
-	7 345	-	-	6	2	1	-	-	16.6	18
14 990	52 483	15 676	70 829	7	7	1	-	2	12.6	19
13 721	228 239	7 585	197 822	20	10	-	-	3	12.6	20
3 904	55 360	-	44 586	4	3	-	-	1	11.3	21
-	-	-	1 500	1 500	-	1	-	-	13.7	22
12 100	33 400	-	43 125	5	5	1	-	1	10.0	23
-	-	-	-	428	274	-	-	-	12.5	1
-	-	-	-	88	47	-	-	-	11.5	1
-	-	-	-	75	48	-	-	-	13.3	2
-	-	-	-	175	115	-	-	-	12.6	3
-	-	-	-	95	64	-	-	-	12.5	4

En undersøkelse angaaende de aarlige høstopgaver paa grundlag av femten aars statistik (1900—1914).

Høststatistikkens utvikling.

Kornets vigtighet som næringsmiddel har bevirket at man selv i ældre tid med litet utviklede kommunikationer og efterretningsvæsen dog har søkt — ad administrativ vei og til bruk for administrationen — at faa en slags oversikt over hvorledes hvert aars høst faldt ut.

For vort lands vedkommende blev der allerede under foreningen med Danmark iverksat indhentelse av aarlige opgaver — gjennem amtmændene — over høstens utfald. Efter 1814 blev foranstaltningen opretholdt og videre utformet.

Overensstemmende med de av Rentekammeret i sin tid givne forskrifter, som senere blev nærmere bestemt ved daværende 4de departements cirkulære av 20 januar 1816 og Finansdepartementets cirkulære av 22 december 1826, paalagdes det nemlig amtmændene ved utgangen av hvert aars juli maaned at avgj indberetning om utsigten for korn- og høihøsten i amtsdistriktet og inden midten av hvert aars oktober maaned at indberette om høstens utfald. Disse indberetninger var avfattet alene i almindelige uttryk, idet der ikke var stillet noget forlangende om talmæssig eller anden bestemt gradering av høstutbyttets kvantitet eller kvalitet.

Det første forsøk paa en beregning av det absolute høstutbytte blev, forsaavidt kornavlen angaa, foretatt i forbindelse med publikationen av tællingsresultatene for 1835, paa grundlag av indhentede opgaver for dette aar over utsæd og foldighet.

Senere er disse beregninger gjentat for hver tælling. De er i regelen utført saaledes at de angir den gjennemsnitlige avl pr. aar i det femaar som avslutes med tællingsaaret.

Ved siden herav er der i forbindelse med amtmændenes femaarsberetninger indhentet opgaver for hvert femaar over den almindelige utsæd og avl pr. maal samt foldighet.

Henimot utgangen av forrige aarhundrede optok landbruksdirektøren arbeidet for en utvidelse og omordning av de aarlige høstberetninger, saaledes at de indkomne opgaver kunde være tjenlige som grundlag for en beregning over høstutbyttets absolute mængde. Reformen gjennemførtes ved Landbruksdepartementets cirkulære til amtmændene av oktober 1900. Her paalagdes blandt andet at høstens utbytte i mængde fremtidig skulde angives i procenter av et middelsaars utbytte. Ved at sammenholde de saaledes indkomne opgaver med den officielle statistiks beregning over et middelsaars avkastning i de forskjellige femaar beregnes høstutbyttets størrelse for det enkelte aar.

Fra og med aaret 1900 har Landbruksdepartementet hvert aar utgit saadan mere fuldstændige høstberetninger med beregninger av høstutbyttets mængde og kvalitet samt indeholdende oplysninger om veirforholdene m. v. Etterhaanden er disse beretninger blit mere utførlige, idet navnlig flere kulturer er tat med i beregningene, likesom værdiberegning er tilføiet.

Da der nu er hengaat saavidt lang tid siden disse mere fuldstændige aarlige høstberetninger tok sin begyndelse, vil det være ønskelig at foreta en nøyere undersøkelse og bearbeidelse av samme, navnlig for at faa en oversikt over høstutbyttets variationer saavel for de enkelte kulturer som i sin helhet fra aar til andet, og dette saavel for de enkelte distrikter som for hele riket.

De originale opgaver avgives av rikets lensmænd, hver for sit distrikt. Disse angir som nævnt høstens utfald av de forskjellige kulturer i forhold til et middelsaars avkastning i tal, saaledes at 100 betegner middelsarets utbytte; under eller over dette betegnes med lavere eller høiere tal, f. eks. 80 hvis der er høstet 20 pct. under, og 115 hvis utbyttet er 15 pct. over et middelsaars. Amtstal er utregnet som aritmetiske middeltal av de enkelte lensmænds opgaver, hvorimot tal for riket er utregnet efter den beregnede absolute avl i samtlige amter.

Oversigt over opgaverne og deres paalidelighet.

Nedenfor meddeles for rikets bygder en tabel over det saaledes utregnede gjennemsnitlige høstutbytte, angitt i forhold til et middelsaars avkastning for de enkelte kulturer i hvert av periodens aar.

(Se tabel side 74.)

Høi viser maksimum i 1908 med 18 pct. over middel og minimum i 1902 med 23 pct. under middel. Hvete viser maksimum i 1908 og 1912 med 4 pct. over middel og minimum i 1904 med 37 pct. under middel. Rugg har git jevnere avlinger; maksimum i aaret 1905 med 10 pct. overskud, minimum det foregaaende aar med 20 pct. underskud. Byg veksler mellom 8 pct. overskud og 36 pct. underskud, henholdsvis i 1908 og 1902. Blaendkorn veksler mellom 11 pct. overskud og 39 pct. underskud i 1908 og 1902. Havre veksler fra 10

Det relative høstutbytte i rikets bygder.

(Middelsaarets høstutbytte = 100.)

Aar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Mængde i pct. av middelsaaret.										
	Høi.	Hvete.	Rug.	Byg.	Bland-korn.	Havre.	Erter.	Poteter.	Turnips.	Havensaker.*	Gjennemsnit.
1900	83	99		93	101	97	-	96	-	-	94.9
1901	105	98		85	83	84	-	102	95	75	90.9
1902	77	79	87	64	61	68	-	78	67	76	73.0
1903	102	92	96	97	96	92	-	101	98	71	93.9
1904	88	63	80	74	76	70	-	76	85	86	77.6
1905	102	98	110	103	105	100	-	114	100	83	101.7
1906	95	90	108	97	98	94	-	93	89	79	93.7
1907	112	87	92	77	66	70	71	75	82	66	79.8
1908	118	104	83	108	111	110	94	104	100	85	101.7
1909	103	99	95	92	89	86	80	84	91	90	90.9
1910	98	93	85	103	108	102	96	85	88	76	93.4
1911	89	85	89	90	80	84	85	83	77	98	86.0
1912	111	104	98	103	106	108	98	111	106	80	102.5
1913	107	101	92	106	109	106	104	101	102	100	102.8
1914	102	84	98	82	74	73	74	101	78	79	84.5
1900-1914	99.5	91.7	94.0	91.6	90.9	89.6	(87.8)	93.6	89.9	81.7	91.0

pet. overskud til 32 pet. underskud i 1908 og 1902. Poteter utviser størst overskud i 1905 med 14 pct. og størst underskud i 1907 med 25 pct.

Efter det aritmetiske gjennemsnit av samtlige kulturer relative avkastning (rubrik 11) kommer aarene 1912 og 1913 øverst med henholdsvis 102.5 og 102.8; dernæst 1905 og 1908 med hver 101.7. Flere aarganger er det ikke som ifølge lensmændenes skjønsmæssige opgaver for denne periode skal overstige middelsaaret, naar samtlige kulturer gives like indflydelse paa resultatet. Underskuddet er derimot tildels betydelig; lavest kommer aaret 1902 med 73 eller 27 pet. underskud, dernæst 1904 med 77.6 og 1907 med 79.8.

Tildeler man derimot hver kultur en indflydelse paa middeltallet i forhold til dens betydning i den samlede avls værdi, stiller saken sig anderledes. Ved beregningen av efterfølgende tal har man ansat højet til at utgjøre 65 pct. av hele avlingens værdi, kornartene 20 pct. (hvete 0.6, rug 1.8, byg 4.4, bland-

*) Originalopgaverne har særskilte angivelser for frukt og for grønsaker, av hvilke to rækker opgaver i denne rubrik er anført gjennemsnittet.

korn 0.8 og havre 12.4 pct.) og poteter 15 pct. De øvrige kulturer er ikke medregnet.

Det relative middelutbytte blir da som følger:

1900	86.5	1908	113.7
1901	99.6	1909	97.3
1902	75.5	1910	96.6
1903	100.2	1911	87.4
1904	83.0	1912	110.0
1905	103.7	1913	105.7
1906	94.9	1914	97.0
1907	98.8	1900—1914	96.8

Øverst kommer aaret 1908 med 13.7 og 1912 med 10 pct. overskud, lavest staar 1902 med 24.5 og 1904 med 17 pct. underskud.

Som det av tabellen s. 74 vil sees, er det alene høivulen som er angit saa høit at gjennemsnittet for perioden naar omtrent op til et middelsaar, mens de øvrige kulturer viser adskillig lavere tal; høiest rug med 94 pct., lavest have-saker med kun 81.7 pet. av et middelsaars avkastning. For kornartene opviser i det hele de $\frac{2}{3}$ av opgaverne underskud.

Dette forhold er allerede ved første øiekast egnet til at vække opmerksomhet.*). Man bør nemlig kunne forutsætte at en riktig vurdering av de enkelte aars avkastning i forhold til middelsaaret for en saavidt lang aarrække som gjennemsnit vil utvise paa det nærmeste middelsaarets tal, altsaa 100. Et middelsaars avkastning vil jo nemlig intet andet si end gjennemsnitsutbyttet for en række aar.

Hvorledes dette forhold stiller sig i de enkelte amter, vil fremgaa av omstaande tabel.

(Se tabellen næste side.)

Forskjellen mellem amtene er i det hele i denne henseende ikke fremtrædende.

Bemerkelsesværdig er det at ikke et eneste amt, selv ikke for en eneste av de forskjellige kulturer — naar undtages høi, som viser et andet forhold —, kan opvise saa høit gjennemsnitsutbytte for perioden som 100; de fleste gjennemsnitstal kommer ikke saa meget over 90.

*) Et lignende forhold har man konstatert for den preussiske høststatistik. I Preussen indhentes opgaver over hvert aars høst bygget paa inderretninger fra landbruksforeningene, som angir den i forhold til en normal høst, idet den sidste betegnes med talet 1, og det enkelte aars utbytte blir saa betegnet i forhold hertil ved decimalbrøk. Herunder har det vist sig at landbrukerne stedse stiller sine fordringer til middelsaaret for høit og ansettelsen av høsten derfor erfaringsmæssig falder for ugunstig, saaledes at gjennemsnittet for 10 aar stedse staar betydelig under normalen.

Relativ gjennemsnitsavl for perioden 1900–1914.

(Middelsarets høstutbytte = 100.)

Bygdene amtsvis.	Mængde i pct. av middelsaret.										
	Høi.	Hvete.	Rug.	Byg.	Bland-korn.	Havre.	Erter.	Poteter.	Turnips.	Havesaker.	Gjennemsnittlig.
Smaalenene	100.7	88.5	94.1	89.3	89.6	90.6	83.8	91.1	88.0	82.9	89.9
Akershus	99.0	91.2	93.3	92.9	88.7	88.5	79.5	93.8	91.0	81.0	89.9
Hedemarken	98.7	90.6	94.9	94.2	92.5	90.2	78.6	93.5	98.0	86.1	91.2
Kristians.	95.9	91.8	94.2	92.3	90.9	86.7	82.5	94.4	92.9	83.2	90.5
Buskerud	102.9	92.1	94.3	92.5	93.1	88.9	92.1	96.8	92.0	85.1	93.0
Jarlsberg og Larvik	102.5	93.5	93.1	92.9	90.5	91.3	92.3	95.7	89.5	81.8	92.3
Bratsberg	101.8	94.2	94.8	93.6	91.7	87.8	82.8	85.1	92.2	88.9	91.3
Nedenes	102.5	90.0	94.4	92.0	93.5	88.3	93.0	96.7	90.7	80.8	92.2
Lister og Mandal	103.8	94.7	98.5	93.3	93.7	93.2	90.4	97.3	89.9	78.3	93.3
Stavanger	103.3	98.0	98.0	97.9	98.0	96.1	91.4	98.7	92.8	84.6	95.9
Søndre Bergenshus	100.4	95.6	95.8	95.0	95.1	92.7	93.3	98.5	95.2	83.9	94.6
Nordre Bergenshus	101.3	95.2	91.4	93.9	94.5	92.3	81.7	97.0	92.2	82.3	92.2
Romsdal	99.5	85.8	87.2	92.2	90.7	87.8	96.4	95.1	89.8	79.5	90.4
Søndre Trondhjem	100.0	85.6	90.1	88.3	86.8	85.7	91.3	89.5	88.9	83.1	88.9
Nordre Trondhjem	98.3	85.0	90.2	87.1	88.7	86.8	88.8	92.3	87.4	80.7	88.5
Nordland	93.7	83.4	91.7	83.0	83.2	80.0	-	83.6	82.9	77.4	84.3
Tromsø	92.8	-	-	90.6	-	-	-	79.5	81.6	82.8	87.0
Finmarken.	92.5	-	-	-	-	-	-	79.2	79.7	91.0	85.6
Riket	99.5	91.7	94.0	91.6	90.9	89.6	87.8	93.6	89.9	81.7	91.0

Gransker man efter aarsakene til denne eiendommelighet ved opgaverne, fæster man sig ved den omstændighet at det er de mest ømfindtlige kulturer som har de laveste gjennemsnitstal. Rækkefølgen begynder med havesaker, hvorefter følger erter, og av kornartene havre, blandkorn, byg, hvete, rug. Denne rækkefølge betegner, som senere nærmere skal omhandles, i det hele ogsaa graden av ømfindtlighet likeoverfor de planteproduktionen skadende faktorer.

Lensmændenes angivelser er altsaa mest rigtige — nærmest 100 (for perioden) — for de mest aarsikre kulturer og sænker sig desto lavere under middel jo mindre aarsikker vedkommende planteslag er.

Forholdet kommer ogsaa frem i de geografiske variationer for kulturplanternes utbytte. Betragter man saaledes den foran indtagne tabel over de enkelte amters relative høstutbytte, vil det sees at i det hele de mest aarsikre distrikter har de høieste gjennemsnitstal, hvilket jo stemmer med den for de enkelte kulturer paaviste sammenhæng mellem for lav angivelse og ømfindtlighet. Besvarelserne er altsaa rigtigst for de mest aarsikre kulturer og de mest aarsikre distrikter og omvendt.

Gjennem konstateringen av de her nævnte kjendsgjerninger faar man en formodning om hvad der har bevirket denne gjennemgaaende for lave vurdering af det relative høstutbytte. Aarsaken synes at være at de mere utprægede uaar — totale uaar — ikke regnes med ved ansættelsen af middelsaaret. Som et middelsaar synes man altsaa at regne gjennemsnittet av de aarganger da vedkommende kultur ikke slaar helt feil, det vil f. eks. si, naar kornet modnes og potetene ikke fryser bort eller helt ødelægges af sygdom. Det er jo ogsaa vanskelig at regne med saadanne totale uaar i de skjønsmæssige overslag; deres forekomst unddrar sig jo enhver beregning. Noget lignende kan vel sies om aargangenes tilfældighed forøvrig, men her er vekslingene mindre fremtrædende, saa middellinjen er lettere at trække op.

Mest synbart er forholdet i de for avlen mindre velskikkede distrikter. I bygder hvor avlen av korn overhodet er usikker, idet kornet ofte ikke naar frem til modenhet, skulde allikevel opgaverne for en længere aarrække vise paa det nærmeste middelsaaret, altsaa 100, som gjennemsnit. Saa er dog i regelen ikke tilfældet; man har istedet endel opgaver med angivelse af totale uaar, mens de gode aar for sig neppe naar over middel. Saaledes f. eks. Hatfjelldalen i Nordlands amt, hvor havreavlen (kjerne) for 3 aar angives til 100, 1 aar til 70, 1 aar til 10, mens 9 opgaver viser 0. Opgaverne for Saltdalen utviser for 5 aar gjennemsnitlig 80, men for de øvrige aar enten 0 eller opgaven er ubesvaret, hvilket vel skal bety at ingen moden avgrøde forelaa.

Paa saadanne steder skulde jo — ved rigtig vurdering — de gode kornaar betegnes med meget høiere tal end 100. Modnes kornet f. eks. andethvert aar, saa skulde dette aars utbytte betegnes med omkring 200, hvorved fremkommer 100 som middel for rækken av aarganger.

Ogsaa ansættelsen for poteter viser tildels et tilsvarende forhold. For Lesje utgjør saaledes gjennemsnittet for de 15 aar 83 pct. av middel; utelukker man de fire daarligste aarganger med henholdsvis 10, 20, 40 og 50 pct. av middelsaaret, kommer man først op i 100.

Det er dog ikke alene i de for planteproduksjonen uheldigst stillede distrikter at denne tilbøielighet til for lav vurdering ytrer sig, men ogsaa i de bedre jordbruksdistrikter. Dette fremgaar bl. a. av tabellen over de enkelte amters relative høstutbytte (s. 76). Som det vil sees, utviser selv distrikturene om Kristianiafjorden, i hvilke distrikter produktionsforholdene jo er forholdsvis gode og ensartede, et betragtelig underskud, saaledes at periodens middeltal for alle kulturer under ett er omtrent 90; selv landets mest aarsikre distrikt, Stavanger amt, naar ikke høiere end 96.

Er de anførte betragtninger riktige, skulde derav følge at angivelserne over det relative høstutbytte for en kultur som er mere aarsikker og ikke utsat for at slaa totalt feil, maatte bli noget nær riktige. En saadan kultur har man i græsavlen. Opgaverne for de enkelte herreder viser at uaarene, hvad høivulen angaaer, ingensinde naar den høide som korn- og potetavlen, for ikke at tale om saa ømfindtlige kulturer som erter og havesaker desværre opviser. Mest ujevne er avlingene av høi i enkelte oplands- og østlandsbygder; her kan utbyttet en sjeldent gang komme ned i 50 pct.

Det viser sig da ogsaa ganske riktig at opgaverne over det relative høiutbytte utviser et andet forhold end de for de øvrige kulturer omhandlede eindommelige lave ansættelser. I motsætning til disse maa opgaverne over det relative høiutbytte antages at være riktige; middeltallet for rikets relative høiutbytte i perioden blir nemlig 99,5, altsaa ganske nær middelavlen.

Samtlige øvrige kulturer opviser for lave angivelser, og feilen er større jo mere ømfindtlig vedkommende planteart er; størst er den for havesaker, hvor den utgjør ca. 18 pct.; mindst for rug, nemlig 6 pct.

For at kunne paavise hvorledes hver enkelt aargang har faldt ut i forhold til det virkelige middelsaar, blir det nødvendig at omregne opgaverne i sin helhet.

Man kan da gaa ut fra at samtlige kulturer, i likhet med høiet, for perioden 1900—1914 skal opvise et middeltal som kommer meget nær middelsaaret, altsaa 100. Holder man sig til tallene for riket, maa altsaa procentene for hvete forhøies med ca. 8, rug 6, byg 8, blandkorn 9, havre 10, erter 12, poteter 6, turnips 10 og havesaker 18, mens angivelserne for høiets vedkommende blir uforandrede.

For de enkelte aar og perioden under ett blir da resultatet følgende:

(Se tabellen næste side.)

Korrigerte middeltal for rikets høst i forhold til middelsaaret (høi uforandret)

	Høi.	Hvete.	Rug.	Byg.	Bland-korn.	Havre.	Erter.	Poteter.	Turnips.	Have-saker.	Gjen-nemsnitt.
1900	83.0	108	105	102	111	108	-	102	-	-	104
1901	105.0	107	104	93	91	94	-	109	106	92	100
1902	77.0	86	93	70	67	76	-	83	75	93	80
1903	102.0	100	102	106	106	103	-	108	109	87	103
1904	88.0	69	85	81	84	78	-	81	95	105	85
1905	102.0	107	117	112	115	112	-	122	111	101	112
1906	95.0	98	115	106	108	105	-	99	99	97	103
1907	112.0	95	98	84	73	78	81	80	91	81	87
1908	118.0	113	88	118	122	123	107	111	111	104	112
1909	103.0	108	101	100	98	96	91	90	101	110	100
1910	98.0	101	91	112	119	114	109	91	98	93	102
1911	89.0	93	95	98	88	94	97	89	86	120	94
1912	111.0	113	104	112	117	120	112	119	118	98	112
1913	107.0	110	98	116	120	118	119	108	113	122	113
1914	102.0	92	104	90	81	81	84	108	87	97	93
Korr. middel.	99.5	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ukorr. middel	99.5	91.7	94.0	91.6	90.9	89.6	(87.8)	93.6	89.9	81.7	91.0

Efter gjennemsnittet av samtlige kulturers relative avkastning kommer aaret 1913 øverst med 13 pct. overskud, aaret 1902 lavest med 20 pct. underskud. Mens efter de ukorrigerte middeltal kun fire aar i perioden naar op til middelsaars avkastning og derover, er det samme efter de korrigerte tal tilfældet med 9 af de femten aar.

Tildeler man derimot hver kultur en indflydelse paa middeltallet i forhold til dens betydning i den samlede avls værdi, fremkommer følgende tal for det relative middelutbytte (angaaende beregningen se s. 74—75).

Aar.	Aar.
1900	90.6
1901	103.6
1902	77.7
1903	103.2
1904	85.2
1905	107.1
1906	97.8
1907	101.1
1908	117.0
1909	100.0
1910	99.6
1911	90.1
1912	113.3
1913	108.9
1914	99.6

Øverst kommer aarene 1908 og 1912 med henholdsvis 17.0 og 18.3 pct. overskud; lavest staar aarene 1902 og 1904 med henholdsvis 22.3 og 14.8 pct. underskud.

Som helhet varierer altsaa ikke høstutbyttets mængde for riket saa svært meget. Hertil bidrar forøvrig at høsten i rikets forskjellige dele falder noksaa forskjellig ut. Samme kulturplante kan det enkelte aar gi overskud i nogen distrikter, underskud i andre; disse ulikheter utjevnes saa i rikstallene.

De enkelte distrikters høstutbytte vil derfor som regel vise sterkere divergenser fra aar til andet end rikstallene. Disse forhold vil nedenfor nærmere bli omhandlet.

Virkningen paa det absolute høstutbytte.

Den foran paapekte feil i de skjønsmæssige opgaver over det relative høstutbytte, idet dette gjennemgaaende for de fleste kulturers vedkommende er vurdert for lavt, kan dog ikke antages at ha synderlig indflydelse paa rigtigheten av den i Landbruksdepartementet foretagne beregning over det absolute høstutbytte. Grundlaget for beregningen er som nævnt middelsaarets avkastning. Middelsaarets avkastning beregnes igjen paa grundlag av arealopgaverne og skjønsmæssige opgaver over avl pr. maal. Ogsaa disse sidste avgives av lensmændene. Man maa da tro at det samme feilsyn har gjort sig gjældende ogsaa med hensyn til disse; d. v. s. man har heller ikke her tat i betragtning de mere utprægede uaar, men opgit den sandsynlige avl pr. maal i almindelige gode aar. Opgaverne over avl pr. maal blir da for høie. Det samme feilsyn som har bevirket at den relative avl ansættes for lavt, bevirker altsaa at den absolute avl ansættes for høit, idet i begge tilfælde fordringene til middelsaaret spændes for høit. Men derved vil jo den beregnede absolute avl for de enkelte aar bli rigtig, forutsat at feilsynet virker like sterkt i begge tilfælde. Antar man f. eks. at bygavlen angives til 3 hl. pr. maal, men at dette av foranberørte aarsaker er 10 pct. for høit, saa er altsaa den virkelige avl 2.70 hl. Den relative avl av byg ansættes saa et aar til 90 pct., men skal egentlig være 100.

Beregningen blir da pr. maal:

$$90 \text{ pct. av } 3 \text{ hl.} = 2.70 \text{ hl.};$$

skal egentlig være:

$$100 \text{ pct. av } 2.70 \text{ hl.} = 2.70 \text{ hl.}$$

Altsaa kommer man i begge tilfælde til samme resultat.

Dette forhindrer dog ikke at det er paakrævet at faa konstatert graden og rækkevidden av det nævnte feilsyn som har gjort sig gjældende med hensyn til de skjønsmæssige opgaver som grupperer sig om middelsavkastningen.

Det er jo nemlig langtfra likegyldig for de interesserte at kornhøstens utfald angives f. eks. til 90 pct. av et middelsaar, naar den i virkeligheten er et middelsaar.

Heller ikke er det likegyldig at den skjønsmæssig angivne avl pr. maal er for høit ansat. Ifølge det foran anførte har man grund til at tro at avlen pr. maal av korn er angit 6—10 pet. og poteter 6—7 pet. for høit, mens høiavlen derimot tør være paa det nærmeste riktig ansat.

Man har forøvrig faat det indtryk at lensmændene ved avfattelsen av de skjønsmæssige opgaver over høstutbyttet i det hele har utvist baade skjønsomhet og paalidelighed. Hermed staar det ikke i motstrid at en nærmere undersøkelse som paavist godt gjør at fordringene til middelsaaret er spændt for høit. Det er en feilkilde som saa at si ligger i selve sakens natur. Og noget andet botemiddel mot samme end at gaa over til direkte mængdeangivelse gives vistnok ikke.

Variationene i høstutbyttet.

Landbruket befinner sig, sammenlignet med andre næringer, i den ufordelagtige stilling at ikke engang nogen visshet haves for at selve produktionsprocessen, endog under anvendelse av den mest omhyggelige bruksmaate, vil lykkes, fordi uforutsete og uavvendelige indvirkninger fra den ydre natur (veirets ubestandighed, elementære skader, opræden af skadedyr og plantesygdomme) paa hvert trin av produktionsprocessen kan virke hemmende og tapbringende.

Landbrukets bedrift har derfor i høiere grad end de fleste andre næringer et præg av en viss uberegnelighed i produktionens forløp og utfald.

Imidlertid er dette uheldige forhold ikke like fremtrædende overalt; i enkelte distrikter falder høstutbyttet — hovedsagelig paa grund av relativt heldige klimatiske forhold — erfaringsmæssig jevnere ut end i andre, likesom enkelte plantekulturer er mere aarsikre end andre.

Disse i landbrukets bedrift dypt indgripende omstændigheder vil det være av betydelig interesse nærmere at undersøke, navnlig for vort lands vedkommende, hvor forholdene i denne henseende er noksaa varierende.

Som grundlag for efterfølgende undersøkelser over høstutbyttets variationer er benyttet lensmændenes skjønsmæssige opgaver og de paa grundlag av samme foretagne bearbeidelser i landbruksdirektørens høstberetninger.

Variationene eller utslagene fra middellinjen for en aarrække kan hensigtsmæssigt maales ved at lægge sammen saavel overskuds- som underskudsprocentene for de enkelte aar. •

Resultatet av en saadan bearbeidelse indtages nedenfor, forsaavidt angaar amtene.

(Se tabellen næste side.)

Høsten 1900—1914. Overskud og underskud tilsammen, i pct. av middelsaaret.
(Jfr. den grafiske fremstilling s. 84.)

Bygdene amtsvis.	1 Høi.	2 Hvete.	3 Rug.	4 Byg	5 Bland-korn.	6 Havre.	7 Poteter.	1, 3, 4, 6 og 7 til-sammen.
Smaalenene	276	194	146	196	234	261	255	1134
Akershus	261	182	159	198	238	260	247	1125
Hedemarken	229	173	103	189	236	299	234	1054
Kristians	250	193	137	236	245	288	244	1155
Buskerud	241	168	141	208	233	277	242	1109
Jarlsberg og Larvik . . .	200	122	137	137	176	224	203	901
Bratsberg.	177	125	110	150	154	227	180	844
Nedenes	156	174	114	142	156	226	124	762
Lister og Mandal	127	109	63	117	122	142	124	573
Stavanger.	134	48	40	66	106	91	101	432
Søndre Bergenhus	130	72	69	85	106	119	91	494
Nordre Bergenhus	147	98	130	118	104	134	101	630
Romsdal	191	202	185	149	166	207	180	912
Søndre Trondhjem	178	-	139	214	232	246	277	1054
Nordre Trondhjem	157	-	147	231	246	262	252	1049
Nordland	217	-	134	255	274	308	334	1248
Tromsø	198	-	-	305	-	-	401	-
Finmarken	167	-	-	-	-	-	326	-
For amtene Smaalenene —								
Nordland:								
Gjennemsnittlig pr. amt								
a. i perioden	192	143	122	168	189	223	199	-
b. pr. aar.	12.8	9.5	8.1	11.2	12.6	14.9	13.3	-

Som middeltal for de 16 først opførte amter (til og med Nordlands amt) opviser blandt de forskjellige kulturer havren de største variationer med 14.9 pct. pr. aar, dernæst følger poteter med 13.3 pct. pr. aar, høi 12.8, bland-korn 12.6, byg 11.2 og rug med 8.1 pct. Hvad hveten angaaer, saa har man opgaver kun for 13 amter; ved at sammenholde tallene for disse distrikter sees at variationene for hvete er adskillig større end for rug, men noget mindre end for byg.

De forskjellige kulturers aarsikkerhet er altsaa noksaa forskjellig. Variationene for havren er saaledes over 80 pct. større end for rug. Undtar man derimot rugen, som i denne henseende indtar en særstilling, blir forskjellig-

hetene ikke saa meget fremtrædende; den største aarsikkerhet opviser byg med 11.2 pct. mot havrens 14.9, mens blandkorn, høi og poteter indtar et mellemstandpunkt.

Det er forøvrig et spørsmål om rugen ikke er litt mindre aarsikker end disse tal antyder. Ikke saa ganske sjeldent hænder det jo at rugen helt eller delvis gaar ut om vinteren, hvorefter feltet om vaaren ompløies og besaaes med vaarsæd. En i utpræget grad mislykket høst unddrages derved opgaverne.

Til yderligere belysning af de enkelte kulturers aarsikkerhet meddeles nedenstaaende beregning, som for de nævnte 16 amter angir de 15 aars relative høstutbytte klassifisert efter utbyttets størrelse ($16 \times 15 = 240$ opgaver) i forhold til et middelsaar (100).

	Absolute tal. Antal opgaver som utviser:					Relative tal. Pct. av opgaverne som utviser:				
	100 pct. eller derover.	99–80 pct.	79–60 pct.	Under 60 pct.	Til- sammen	100 pct. eller derover.	99–80 pct.	79–60 pct.	Under 60 pct.	Til- sammen.
	Rug	90	126	22	2	240	37.5	52.5	9.2	0.8
Byg	82	114	37	7	240	34.2	47.5	15.4	2.9	100.0
Havre	73	105	45	17	240	30.4	43.7	18.8	7.1	100.0
Poteter	104	89	36	11	240	43.3	37.1	15.0	4.6	100.0
Høi	131	82	27	0	240	54.6	34.2	11.2	-	100.0

I henseende til misvekstaarene viser de enkelte kulturer betydelige divergenser. Av aar med under 80 pct. utbytte opviser saaledes rug 10 pct., byg 18.3, poteter 19.6 og havre hele 25.9 pct. De mere utprægede misvekstaar falder forholdsvis endda mere ulike; saaledes falder der av aarganger med under 60 pct. utbytte paa rug kun 0.8 pct., byg 2.9, poteter 4.6, men for havre hele 7.1 pct. Divergensene er altsaa i denne henseende større end hvad aarsikkerheten i sin almindelighet angaaer.

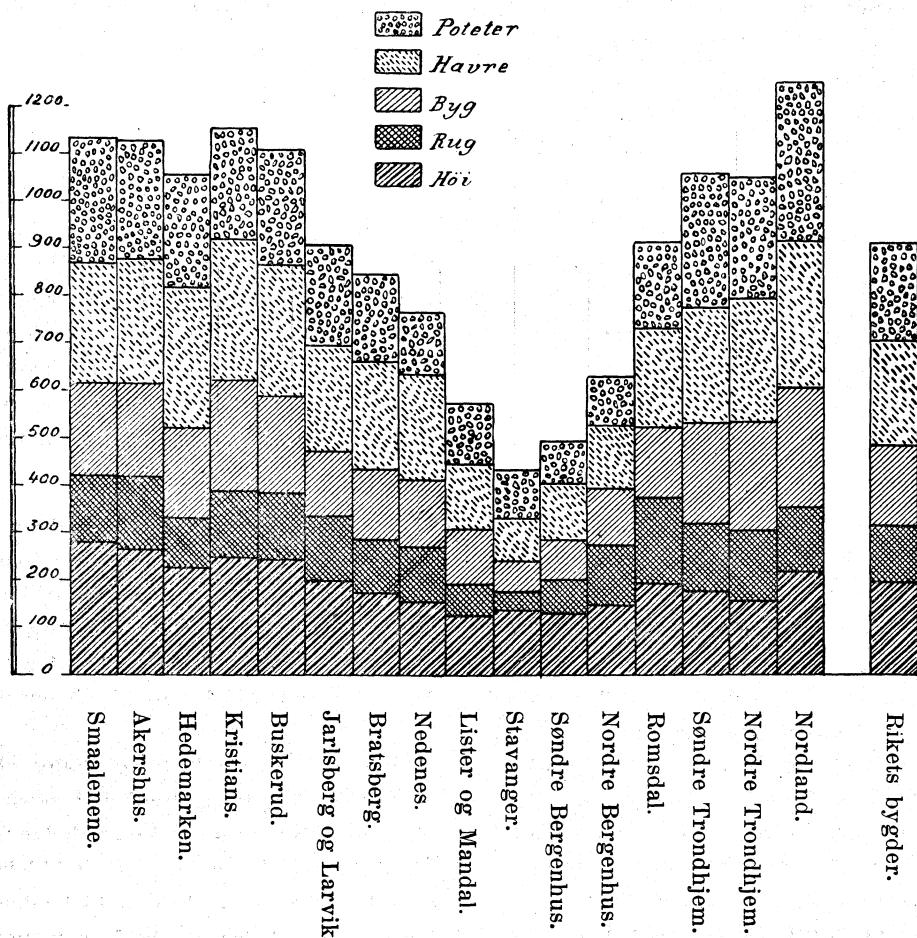
Forøvrig maa det her erindres om den foran paaviste kjendsgjerning at lensmændenes opgaver over korn og poteter er for lave, hvilket i ovenstaaende sammenstilling viser sig bl. a. ved det relativt store antal misvekstaar; saaledes er der for korn 2 aar med underskud for hvert aar som viser middels utbytte eller derover. De for lave opgaver bevirker i det hele at tilstanden skildres litt mørkere end den i virkeligheten er; misvekstaarene blir for mange og for store. Heller ikke det relative forhold mellem de forskjellige kulturer blir uberoert av nævnte omstændighet, idet jo feilen i opgaverne veksler betydelig, væsentlig efter vedkommende kulturs ømfindlighet. Naar divergensene hvad uaarenes størrelse angaaer er meget mere utpræget end hvad aarsikker-

heten i sin almindelighet angaaar, saa har dette i hvert fald hovedsagelig sin aarsak i sidstnævnte omstændighed.

Til nærmere belysning af det betydningsfulde forhold vedrørende høstutbyttets variationer har man utarbeidet hosstaaende grafiske fremstilling, som viser periodens samlede variationer for høi, rug, byg, havre og poteter, hver for sig og samlet.

Høstutbyttets variationer i perioden 1900—1914.

Overskud og underskud tilsammen i pct. av middelsaaret (for de 5 kulturer = 500, jfr. tabellen s. 82).

Som det vil sees, utgjør Østlandet og Oplandene en nogenlunde likeartet gruppe av amter, naar Jarlsberg og Larvik amt undtages. Variationene i høstutbyttet er her relativt store; særlig er dette forhold fremtrædende hvad høiet angaaar, men er ogsaa gjennemgaaende for de øvrige kulturer. Jarlsberg og

Larvik amt danner som en overgang til Sørlandet med sin større aarsikkerhet. Variationene avtar og aarsikkerheten tiltar saa sydover, for at kulminere med Stavanger amt, som er landets mest aarsikre distrikt. Her er variationene kun 39 pct. av det som de 5 amter Smaalenene—Buskerud opviser for de omhandlede fem kulturer. Fra Stavanger amt avtar igjen aarsikkerheten nordover, de to Trondhjemsamter staar dog omtrent like. Opgaverne for Finmarken er saa faa og usikre at derpaa intet med sikkerhet kan bygges. For Tromsø amt haves der alene opgaver for høi, byg og poteter, hvilke for de to sidste kulturplanters vedkommende viser adskillig høiere variationer end noget andet amt.

De forskjellige kulturer forholder sig i denne henseende noksaa ensartet. Sørlandets og særlig Vestlandets større aarsikkerhet fremtræder likesaa utpræget for hver enkelt kultur som i sammendragstallene.

Resultatene av nærværende undersøkelse stemmer med hvad der tidligere er kjendt om disse forhold. Vestlandet og Sørlandet er jo bekjent for sin aarsikre avl, grundet paa en jevn mild temperatur og en relativ rikelig regnmængde. Skader paa grund av frost og tørke er her likesaa sjeldne som de paa de mere utsatte steder inde i landet er almindelige. «Paa Jæderen er der aldri uaar,» sier et gammelt ord, og dette utsagn vinder bekræftelse ved lensmændenes opgaver, som for disse og andre bygder med tilsvarende heldige klimatiske betingelser utviser overordentlig jevne tal for de forskjellige aars høstutbytte.

Aarsikkerhet og utbytte.

Det vil være av ikke ringe interesse at belyse forholdet mellem aarsikkerhet og utbytte. Man maa nemlig paa forhaand kunne anta at aarsikkerheten har en betydelig indflydelse paa det relative utbytte, idet de jevnere avlinger maa kunne antages at ville virke til en sterkere drift med høiere utbytte end i distrikter hvor avlingen erfaringsmæssig falder mere ujevn. Endvidere vil vel ogsaa den større aarsikkerhet selv under anvendelsen av de samme bruksmaater betinge et noget større utbytte.

I omstaaende tabel har man beregnet det relative høstutbytte pr. maal i amtene efter lensmændenes opgaver over den gjennemsnitlige avl pr. maal i femaaret 1906—1910, for de 4 viktigste kulturer hver for sig og gjennemsnitlig for alle under ett. Ved denne beregning er gjennemsnitsutbyttet for de 16 anførte amter regnet lik 100. Ved siden herav er anført tal for aarsikkerheten utledet av de tidligere anførte beregninger over høstutbyttets variationer i perioden 1900—1914 (høie tal betegner her stor aarsikkerhet og omvendt).

Forholdet mellem relativt utbytte og aarsikkerhet vil yderligere blyses ved den grafiske fremstilling s. 87, som er utarbeidet paa grundlag av omstaaende tal.

Relativt høstutbytte pr. maal sammenholdt med aarsikkerhet.

	Relativt høstutbytte pr. maal.					Aarsikkerhet.
	Høi.	Byg.	Havre.	Poteter.	Gjennemsnit.	
Smaalenene	93.8	82.2	79.2	91.6	86.7	73.6
Akershus	89.0	92.9	84.0	95.4	90.4	76.4
Hedemarken	96.6	104.5	101.9	111.5	103.6	79.1
Kristians	98.0	98.7	106.9	112.6	104.1	69.4
Buskerud	89.6	88.7	89.6	89.5	89.4	76.2
Jarlsberg og Larvik	81.7	81.6	76.5	85.0	81.2	103.0
Bratsberg	96.6	103.2	78.1	92.3	92.6	106.5
Nedenes	107.6	106.1	101.9	119.5	108.8	117.6
Lister og Mandal	96.9	102.9	126.4	98.7	106.2	134.6
Stavanger	115.4	118.8	115.2	106.6	114.0	149.8
Søndre Bergenhus	114.6	132.0	116.8	93.1	114.1	145.6
Nordre Bergenhus	118.3	119.4	126.4	101.8	116.5	135.6
Romsdal	107.9	121.4	132.0	110.0	117.8	107.1
Søndre Trondhjem	110.1	94.5	101.1	102.6	102.1	82.6
Nordre Trondhjem	103.7	81.6	94.9	106.6	96.7	84.1
Nordland	79.5	70.9	68.8	83.3	75.6	57.3
Gjennemsnitlig for de 16 amter . .	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

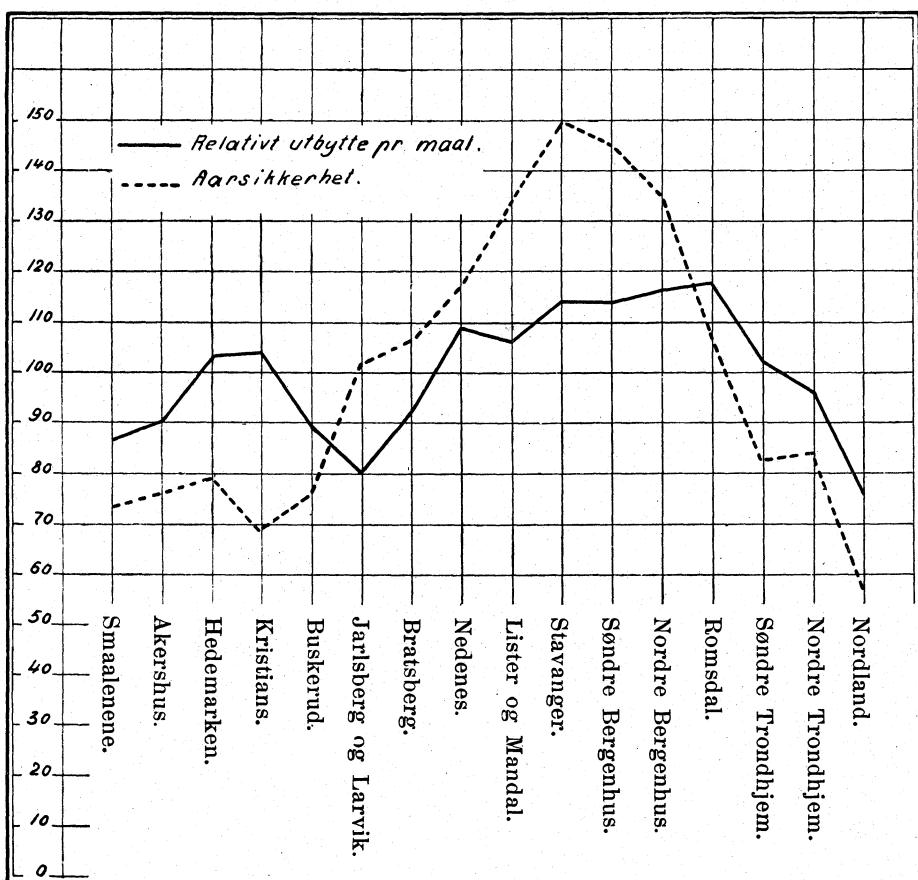
Som det vil sees, er der i det store og hele en overensstemmelse mellem aarsikkerhet og utbytte, idet utbyttet gjennemgaaende er størst i de amter hvor aarsikkerheten er bedst, og omvendt.

Der findes dog ganske fremtrædende avvikeler fra denne regel; navnlig ser man at oplandsamtene hævder en mere fremskutt plads hvad utbytte pr. maal angaaer end man efter distriktsets midlere aarsikkerhet kunde vente, mens det motsatte er tilfældet med Jarlsberg og Larvik amt. Ogsaa vestlandsamtene samt Romsdal amt utviser avvikeler fra nævnte regel, idet utbyttet pr. maal saa smaa tiltar fra Stavanger til og med Romsdal amt, mens aarsikkerheten avtar.

Nogen bedre overensstemmelse mellem utbytte og aarsikkerhet er da forøvrig heller ikke at vente, da der nemlig er andre dypt indgripende faktorer som her gjør sig gjældende. Det er da først og fremst bruksmaaterne.

Amtene Nedenes—Romsdal, hvis utbytte er højt og nogenlunde ensartet, danner ogsaa hvad bruksmaaterne angaaer en gruppe af amter inden hvilken der vel forekommer betydelige divergenser i bruksmaater, men som dog i det store hele frembyder store likheter og har et visst særpræg, som skiller dem ut fra navnlig Opland, Østland og Trøndelagens bedre jordbruksbygder.

*Relativt høstutbytte pr. maal sammenholdt med aarsikkerhet.
(Jfr. tabellen s. 86.)*

Den nævnte sørlandsk—vestlandske gruppe udmerker sig ved et stort areal eng i forhold til akerviden, og fremfor alt ved et stort areal naturlig eng (nemlig 48.07 pct. av jordbruksarealet mot 16.39 pct. i amtene Smaalenene—Jarlsberg og Larvik).

Særlig den sidste omstændighed betinger en sterk gjødsling av akeren. Den gamle bruksmaate i dette distrikt var at man gjødslet al akeren hvert aar. Skjønt denne bruksmaate nu tør være meget ændret, saa er det dog sikkert at akeren i dette strøk gjødsles meget oftere end tilfældet er i de mere utprægede jordbruksdistrikter med større arealer aapen aker og mindre arealer eng.

Er denne betragtningsmaate riktig, skal forskjellen mellom de to grupper av amter være størst for den kultur som paa Østland—Opland i omløpet staar

længst fra gjødsling, mindst for den kultur som ogsaa i nævnte distrikt stadig tildeles gjødsel. Saa viser sig da ogsaa ganske rigtig at være tilfældet, som av nedenstaaende sammenstilling vil sees. (Utregnet efter tabellen s. 86.)

Gjennemsnitlig relativt utbytte.

	Høi.	Byg.	Havre.	Poteter.
Smaalenene—Jarlsberg og Larvik	91.4	91.4	89.7	97.6
Nedenes—Romsdal	110.1	116.8	119.8	104.9

For potetene, hvortil der overalt stadig gjødsles, er forskjellen litet fremtrædende, mens for havren, som i det førstnævnte distrikt regelmæssig dyrkes paa den magreste jord, forskjellen er størst og i det hele meget betydelig. Adskillig mindre er forskjellen hvad høi angaar, men dog ikke uvæsentlig, hvilket vel skyldes saavel de heldigere klimatiske forhold som den omstændighet at engen her oftere gjødsles. Grunden til at utbyttet i Oplandene er forholdsvis højt ligger for en del i at her er arealet av naturlig eng meget større end i de øvrige amter av denne gruppe; navnlig er dette tilfældet i de høiere-liggende bygder, fjeldbygdene, mens flatbygdene høster et stort utbytte dels paa grund av udmerkede jordbundsforhold, dels gjennem en forholdsvis frem-skreden jordkultur.

Hovedaarsaken til den noksaa fremtrædende forskjel i aarsikkerheten som landets forskjellige distrikter utviser, ligger i de avvikende klimatiske forhold; navnlig da hvad angaar mængden og fordelingen af nedbøren samt lufttemperaturen og dens svingninger.

Kystdistriktenes klima er i det hele heldig for landbrukets produktion. Som tidligere paavist udmerker disse distrikter sig ved sin aarsikkerhet. Dette skyldes først og fremst en rikelig nedbør og en jevn mild lufttemperatur. Paa Østlandet og navnlig Oplandet er den aarlige nedbørhøide meget mindre. Nedbørhøiden paa Vestlandet er jevntover dobbelt saa stor som paa Østland og Opland, hvor den paa sine steder kan synke ned til 300 mm., mens den paa Vestlandet kan komme op i vel 2000 mm.

Da plantekstens utvikling i høi grad avhænger av en tilstrækkelig fugtighed i jordbunden under vegetationstiden, saa er nedbørsmængden under forsommeren og høisommeren, da sæden optar den hovedsagelige mængde af sin næring, bestemmende for avlingens størrelse, og i det store og hele er fugtig veirlig under denne tid gunstigst, mens omvendt tørt veir under eftersommeren og høsten er gunstig for modning og indhøstning.

Fordelingen av aarets nedbørsmængde falder noksaa heldig for Østland og Opland; maksimum av nedbør falder her i juli september; paa vestkysten i oktober, ved Bergensfjordene i januar og i Nordland og Tromsø om høsten.

Imidlertid værierer regnmængden meget betydelig fra aar til andet, ligesom de maanedlige regnmængder er underkastet voldsomme forandringer. Det

vil da være let forstaaelig at regnmængden over Østlandet og Oplandene, som overhodet er liten, ogsaa i vegetationsmaanedene ofte blir saa liten at avlingen i større eller mindre grad lider av tørken. I dette strøk taler man om «den sedvanlige forsommertørke»; denne er det som bevirker de fleste og største misvekstaar her. I fjeldbygdene optræder tillike hyppig en anden aarsak til misvekst — en for lav lufttemperatur, som kan bevirke en daarlig vekst i sin almindelighed som frostskade i særdeleshed.

Den foran indtagne amtsvise oversigt over aarsikkerheten belyser dog ikke helt ut dette forhold. Et amt er nemlig et saavidt stort distrikts at det indbefatter bygder av høist ulike beskaffenhet i denne henseende. Sørlandets og Vestlandets amter med sin fremtrædende aarsikkerhet er saaledes langtfra ensartet. Det er kystbygdene og tildels bygdene langs fjordene som har den største aarsikkerhet; fjordene fører nemlig kystens klima med sig ind i landet. De indre og høiereliggende bygder maa staa tilbage i denne henseende, paa grund av mindre heldige klimatiske forhold. Mens saaledes f. eks. kysten av Søndre Bergenhus amt hører til vore nedbørrikestegne egne, hører amtets høitliggende østlige grænsevidder til det indre Norges nedbørfattigere strøk. Indre Sogn i Nordre Bergenhus er bekjendt som nedbørfattig, og her vil jo ofte aarsveksten arte sig ganske anderledes end ute ved kysten. Selv i Stavanger amt, hvor forholdene gjennemgaaende er saa gunstige, findes der enkelte grænder hvor nattefrost kan foraarsake en mislig høst. De indre bygder i Ryfylke og Dalene har et klima som nærmer sig de egentlige oplandsbygdernes med strengere vinter og varmere sommer end ute ved kysten.

En foretagen bearbeidelse av de herredsvise opgaver, fordelt i grupper efter distriktenes beliggenhet og naturlige beskaffenhet, viser derfor meget mere utprægede resultater end de foran gjengivne amtstal.

Baade paa Sørlandet og Vestlandet viser høstutbyttet sig mindst varirende i kystbygdene, mest i de indre og høiereliggende bygder; dette hvad høi og korn angaaer, hvorimot potetavlen arter sig nogenlunde likedan i de to slags bygder. Paa Østlandet og Oplandene kan man i denne henseende skille mellem flatbygder paa den ene side og fjeldbygder paa den anden. Fjeldbygdene viser sig at ha en mere aarsikker høiavl end flatbygdene, men disse sidste har fortrinnet hvad kornavl angaaer; potetavlen staar nogenlunde like i aarsikkerhet i de to grupper. Ogsaa for Trøndelagen synes det som fjeldbygdene har den mest aarsikre græsavl, mens kornavlen falder jevnere i flatbygdene. Hvor Nord-Norge angaaer, saa viser ogsaa her kystbygdene en mere aarsikker avl end de indre bygder.

Til belysning af hvorledes høstutbytte og aarsikkerhet i den omhandlede periode stiller sig for Norge sammenlignet med de øvrige skandinaviske land, hitsættes omstaaende tabel:

Høstutbytte pr. ha., angit i hl.

Aar.	Norge.				Sverige.			Danmark.			
	Rug.	Byg.	Havre.	Poteter.	Høst-sæd	Vaar-straaasæd.	Poteter.	Rug.	Byg.	Havre.	Poteter.
1900 . . .	24.3	26.7	34.3	206	21.1	26.0	130	24.2	27.7	34.8	156
1901 . . .	21.8	24.5	29.7	219	18.7	23.0	100	21.7	26.0	32.5	141
1902 . . .	20.9	19.1	24.1	170	19.4	23.8	117	24.2	28.5	36.3	176
1903 . . .	23.1	29.0	32.9	219	20.8	25.1	135	24.9	29.0	36.8	164
1904 . . .	19.3	22.2	25.0	166	18.6	22.4	117	21.4	26.2	34.8	159
1905 . . .	26.5	30.9	35.7	248	21.5	24.6	157	25.0	24.7	30.2	197
1906 . . .	26.0	29.1	33.6	202	23.2	27.7	155	24.2	26.7	36.3	186
1907 . . .	22.2	23.2	25.1	163	20.2	27.5	135	20.4	29.3	39.6	156
1908 . . .	20.4	29.8	37.3	234	22.3	29.7	168	24.5	29.0	37.8	194
1909 . . .	23.7	25.5	29.2	189	23.1	29.1	143	24.2	29.8	39.6	159
1910 . . .	21.0	28.5	34.8	192	21.6	30.9	155	25.0	30.3	38.0	199
1911 . . .	22.2	25.0	28.5	188	22.1	27.6	135	24.6	29.2	38.5	192
1912 . . .	24.4	30.3	38.5	255	22.3 ¹⁾	30.7 ¹⁾	152 ¹⁾	23.7	30.8	39.6	189
1913 . . .	22.6	31.2	37.9	231	23.3 ²⁾	36.4 ²⁾	200 ²⁾	23.9	33.0	41.6	243
1914 . . .	24.3	24.0	25.8	231	25.1 ²⁾	20.7 ²⁾	171 ²⁾	19.9	26.9	34.0	215
Gj.-snitl.											
1900-1914	22.8	26.6	31.5	207.5	21.6	27.0	144.7	23.5	28.5	36.7	181.7

Som det vil sees, har utbyttet pr. ha. været størst i Danmark hvad kornet angaaer, men av poteter avler vort land betydelig mere pr. ha. end Danmark og navnlig Sverige.

Undersøker man aarsikkerheten paa samme vis som foran ved at tælle sammen overskud og underskud for hvert aar i pet. av periodens middelavkastning, fremkommer følgende tal for aarene 1900—1914:

	Rug.	Byg.	Havre.	Poteter.
Norge	108.2	170.6	209.7	177.5
Danmark	87.4	88.0	97.9	177.2
	Høstsæd.	Vaarstraaasæd.		
Sverige	97.6	174.0		200.7

Som rimelig kan være, viser aarsikkerheten sig hvad kornavlen angaaer at være mindst i Norge; navnlig staar Danmark i denne henseende betydelig bedre. Derimot falder potetavlen likesaa jevn i Norge som i Danmark, mens Sverige staar noget daarligere.

Potetavlen viser altsaa sædeles gunstige resultater for vort land, først og fremst i store avlinger, men ogsaa i relativt jevne avlinger.

¹⁾ Beregnet.

²⁾ Efter de præliminære redegjørelser for 1913 s. 15 og 1914 s. 17.

Husholdningsregnskaper for gaardbrukere.

Som et led i arbeidet med at belyse forbruksforholdene i de forskjellige samfundsklasser har byraaet foretatt en bearbeidelse av 16 husholdningsregnskaper ført av gaardbrukere. Hvorledes forbruksforholdene stiller sig for denne klasse har hittil kun i liten utstrækning været undersøkt hos os. Det eneste som foreligger er en bearbeidelse av et enkelt gaardbrukerregnskap (fra Vestlandet), utført av sekretær Storsteen og offentliggjort i Statsøkonomisk Tidsskrift (1915). Et enkelt saadant budget er imidlertid for litet til at man kan trække mere almindelige slutsninger. Der foreligger desuten endel oplysninger i de av konsulent Haakon Five utarbeidede: Undersøkelser over jordbrukets driftsforhold (utgit av Selskapet for Norges Vel).

De regnskaper som er benyttet i nærværende undersøkelse har man velvillig fått utlaant av det materiale konsulent Five har indsamlet for sine undersøkelser. Regnskapene er ført for tidsrummet 1 april 1913–30 mars 1914 og omfatter ikke bare husholdningen, men den hele gaardsdrift, skogen etc. Opgaven for byraaet har imidlertid bare været at undersøke selve husholdningsforbruket, herunder også indbefattet privatforbruket, og av den grund har man av regnskapene bare trukket ut de herhenhørende poster. Da hovedhensigten med Selskapet for Norges Vels undersøkelser har været en anden, var det kun forholdsvis fåa av regnskapene som var egnet til at bearbeides med sigte på en mere detaljert undersøkelse av husholdningsforbruket, idet specifikationen for de forskjellige utgiftsposter var noget ufuldstændig. Av den grund kunde man, som nævnt, bare benytte 16 regnskaper; men heller ikke disse er fuldstændige, idet der i flere er blit tilbake forholdsvis store uspecifiserte poster, likesom man også i enkelte tilfælde har maattet foreta skjønsmæssige fordelinger. Specifikationen er derfor ikke blit saa indgaaende som ønskelig. Naar man allikevel har fundet dette materiale værd bearbeidelse, saa er det fordi det idetheletat er saa særdeles vanskelig at fåa regnskaper fra gaardbrukere, og fordi man haaber at den foreliggende bearbeidelse dog vil kunne gi et billede i store træk av hvorledes gaardbrukeres forbruksforhold stiller sig.

Man skal først gi en kort beskrivelse av hver familie med oplysning om gaardens størrelse etc. Likeledes anføres familiens samlede beregnede nettoindtægt; idet herunder ogsaa er medtagt værdien av eget arbeide undtagen den del som falder paa familiens egne kostdage. Beregningen av nettoindtægten er utført av konsulent Five, som nærmere har forklaret fremgangsmåten i «Undersøkelser over jordbruks driftsforhold».

Nr. 1. Søndre Bergenhus amt. Eieren alene. Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 432.7 dage, kvinder 206.6 dage; husholdningen mænd 7.1 dage, kvinder 165.4 dage. Dyrket jord 60 maal, naturlig eng 60 maal. Skyldmark 6.16. Nettoindtægt 2 235 kr. Beliggenhet nær dampskibsstoppested.

Nr. 2. Nordre Bergenhus amt. Mand, hustru og 3 barn (piker 8 og 4 aar, gut 2 aar). Manden og konen fraværende 15 dage. Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 25 dage, kvinder 126.5 dage; husholdningen kvinder 238.5 dage. Dyrket jord 11.6 maal, naturlig eng 68.4 maal. Sk.m. 3.69. Nettoindtægt 1 185 kr.

Nr. 3. Stavanger amt. Eieren (fraværende 30 dage) og søstersøn 7 aar. Tyende: gaardsdriften mænd 319.1 dage, kvinder 319.3 dage; husholdningen mænd 0.8 dage, kvinder 197.8 dage. Dyrket jord 70.2 maal, naturlig eng 49.8 maal. Sk.m. 6.00. Nettoindtægt 2 333 kr. Bifortjeneste ved ophugning av vrak.

Nr. 4. Søndre Bergenhus amt. Mand (fraværende 25 dage), hustru og 5 barn (gutter 9 aar, 8 aar, 5 aar, 2 aar, pike 4 aar). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 42.0 dage, kvinder 188.0 dage; husholdningen kvinder 48.5 dage. Dyrket jord 10 maal, naturlig eng 35 maal. Sk.m. 2.55. Nettoindtægt 1 732 kr. Fjeldgaard uten kjørevei til bygden. Eieren bifortjeneste som formand ved offentlig veianlæg.

Nr. 5. Søndre Bergenhus amt. Eieren (fraværende 25 dage) og hans mor. Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 114 dage, kvinder 285.8 dage; husholdningen kvinder 110.2 dage. Besøk v. mænd 14 dage, v. kvinder 6 dage. Dyrket jord 50 maal, naturlig eng 0. Sk.m. 3.06. Nettoindtægt 1 864 kr. Betegnes som nærmest fjeldgaard

Nr. 6. Søndre Bergenhus amt. Eieren (fraværende 24 dage), hans mor og to søstre (16 og 12 aar). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 402.4 dage, kvinder 69 dage; husholdningen mænd 6.4 dage, kvinder 1 dag. Dyrket jord 60 maal, naturlig eng 60 maal. Sk.m. 6. Nettoindtægt 1 992 kr. Nær dampskibsstoppested.

Nr. 7. N. Bergenhus amt. Mand, hustru og 6 barn (gutter: 17 aar, 15 aar (fraværende 90 dage), 13 aar, 11 aar, 2 aar, pike 21 aar (fraværende 90 dage). Tyende 0. Dyrket jord 5.4 maal, naturlig eng 34.6 maal. Sk.m. 2.78. Nettoindtægt 1 825 kr.

Nr. 8. Romsdals amt. Eieren og hans far (fraværende 15 dage). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 405.1 dage, kvinder 238.2 dage; husholdningen kvinder 406.5 dage. Besøk voksne mænd 42 dage, voksne kvinder 12 dage. Dyrket jord 16.3 maal, naturlig eng 12.7 maal. Skyldmark uplyst. Nettoindtægt 1 697 kr. Smaabruk.

Nr. 9. S. Bergenhus amt. Mand (fraværende 10 dage), hustru og datter 5 aar. Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 379.0 dage, kvinder 349.0 dage; husholdningen mænd 0.6 dage, kvinder 77.6 dage. Besøk voksne mænd 27 dage. Dyrket jord 100 maal, naturlig eng 0. Skyldmark uplyst. Nettoindtægt 2 443 kr. Nær Bergen med daglig bykjøring.

Nr. 10. S. Bergenhus amt. Mand, hustru og 7 barn (2 voksne gutter, hvorav en fraværende $\frac{1}{2}$ aar, gut 13 aar, piker 19 aar, 17 aar, 15 aar, 10 aar.) Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 114 dage. Dyrket jord 71.8 maal, naturlig eng 8.2 maal. Skyldmark 2.89. Nettoindtægt 2 994 kr. Nær Bergen med daglig bykjøring.

Nr. 11. Smaalenenes amt. Mand, hustru (fraværende 73 dage) og 2 barn (pike 4 aar, gut 2½ aar). Tyende: gaardsdriften mænd 906.3 dage, kvinder 693.5 dage; husholdningen mænd 28.4 dage, kvinder 351.5 dage. Dyrket jord 541.1 maal, naturlig eng 23.9 maal. Skyldmark 18.59. Nettoindtægt 2 965 kr.

Nr. 12. Akershus amt. Mand (fraværende 5 dage), hustru, to voksne sønner (fraværende henholdsvis 165 og 100 dage), voksen datter (fraværende 5 dage). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 373.5 dage, kvinder 461 dage; husholdningen mænd 5.5 dage, kvinder 118 dage. Besøk voksne mænd 28 dage, voksne kvinder 63 dage. Dyrket jord 175 maal, naturlig eng 0. Skyldmark 7.35. Nettoindtægt 3 803 kr. Biindtægt i form av pension (fhv. lærer).

Nr. 13. Akershus amt. Mand, hustru og datter født midt i regnskapsaaret. Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 891 dage, kvinder 208 dage; husholdningen kvinder 478.5 dage. Besøk voksne mænd 36 dage, voksne kvinder 147 dage. Dyrket jord 521 maal, naturlig eng 0. Skyldmark 35.80. Nettoindtægt 6 317 kr. Gammel velstand.

Nr. 14. Smaalenenes amt. Mand (fraværende 40 dage), hustru og 5 barn (to voksne sønner, hvorav en fraværende 155 dage, søn 16 aar fraværende 215 dage, søn 12 aar, datter 18 aar fraværende 125 dage). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 374.0 dage, kvinder 4 dage; husholdningen mænd 15.4 dage, kvinder 181 dage. Dyrket jord 393 maal, naturlig eng 0. Skyldmark 19.85. Nettoindtægt 9 283 kr.

Nr. 15. Buskeruds amt. Mand, hustru og 4 barn (gut 10 aar, døtre 17 aar, 14 aar, 12 aar). Tyende: gaardsdriften m. v. mænd 1 341.3 dage, kvinder 238.2 dage; husholdningen mænd 28.7 dage, kvinder 131.8 dage. Dyrket jord 162 maal, naturlig eng 0. Skyldmark 10.10. Betydelige biindtægter i form av aktieutbytte. Nettoindtægt 9 631 kr.

Nr. 16. Kristians amt. Mand, hustru og 4 barn (gutter 3 aar og ½ aar, piker 7 aar og 5 aar). Tyende: gaardsdriften mænd 2 244 dage, kvinder 207.5 dage; husholdningen mænd 31 dage, kvinder 950 dage. Besøk voksne mænd 100 dage, voksne kvinder 125 dage. Dyrket jord 428.7 maal, naturlig eng 0. Skyldmark 35. Betydelige biindtægter utenfor driften. Nettoindtægt 7 482 kr.

Der er som man ser 10 regnskaper fra vestlandsgaarder (derav 1 fra Romsdalen) og 6 fra østlandsgaarder.

Mellem disse to grupper er der en avgjørende forskjel. Vestlands-gaardene er betydelig mindre end østlandsgaardene, hvad indmarksareal og dyrket jord angaaer, likesom ogsaa husstanden gjennemgaaende er mindre. Særlig udmerker østlandsgaardene sig ved en stor tjenerstab. Der er derfor ogsaa stor forskjel mellem de samlede forbruksutgifter.

Det gjennemsnitlige forhold sees av følgende sammenstilling.

	10 vestlandsgaarder.	6 østlandsgaarder.
Gj.snitlig indmarksareal (dyrket jord og naturlig eng)	78.4 maal	374.1 maal
Derav dyrket jord	45.5 —	370.1 —
Gj.snitlig antal familiemedlemmer	4.30	5.17
Gj.snitlig antal kostdage i aaret for tjenere	527.5	1 709.5
Gj.snitlige forbruksutgifter . . . . . kr.	1 487.44	kr. 5 213.39

Regnskapene repræsenterer altsaa hver sin type.

Hvorledes gaardene stiller sig i forhold til landsdelen m. h. t. størrelsen av den dyrkede jord, vil man faa et indtryk av i nedenstaende oversigt,

hvor der efter jordbruksstællingen av 1907 er opført det hele antal gaarder fordelt efter areal dyrket jord. Grupperne er noksaa vide; men for de enkelte distrikter har man ingen finere opdeling.

	Vestlandet.				Østlandet.			
	Antal gaarder i alt ¹ .	Procent.	Regn- skaper.	Procent	Antal gaarder i alt ² .	Procent.	Regn- skaper.	Procent.
Under 20 maal dyrket jord	32 596	75.9	4	40.0	39 857	53.6	-	-
20.1—100 — — —	9 937	23.2	6	60.0	23 809	32.0	-	-
100.1—500 — — —	363	0.9	-	-	10 359	14.0	4	66.7
over 500 — — —	1	-	-	-	315	0.4	2	33.3
Tilsammen	42 897	100.0	10	100.0	74 340	100.0	6	100.0

Flere av vestlandsregnskapene skriver sig, som man ser, fra gjennemgaaende noksaa almindelig store gaarder etter vestlandsforhold. Der er dog, som det vil fremgaa av detaljoplysningene foran, noksaa stor forskjel mellom de enkelte bruk. Mindste areal dyrket jord er 5.4 maal og største 100 maal. Om man tænker sig et gjennemsnit, saa vil dette bli høiere end gjennemsnittet for distriktet, da der blandt regnskapene er overvegt i gruppen 20—100 maal. Da der ogsaa hører forholdsvis betydelig mere udyrket indmark til vestlandsgaardene i almindelighet end tilfældet er med de her behandlede gaarder, kan man ikke anse disse regnskaper som repræsentative for vestlandsforhold.

Ser man paa østlandsregnskapene, saa vil man se at de overveiende skriver sig fra store gaarder, to endog fra meget store.

Hvor man i det følgende regner ut gjennemsnitstal, vil man ta vestlandsregnskapene og østlandsregnskapene hvert for sig. Det knappe materiale tillater ikke yderligere opdeling.

Da disse to grupper, som ovenfor vist, er meget uensartede, idet de repræsenterer baade forskjellige landsdeler og velstandstrin, kan man ved sammenligning ikke faa frem de forskjelligheter som *alene* skriver sig fra forskjellig velstand, og de som skriver sig fra de lokale forhold (forskjellig forbruk i Østland og Vestland). De divergenser som vil komme frem kan skyldes begge aarsaker; men den forskjellige velstand vil dog ha mest at si. Forskjellen i husstandens størrelse har selvfølgelig ogsaa sin indflydelse, og dette bidrager yderligere til at sammenligningen fordunkles. Forøvrig bemerkes at materialet er meget knapt, saa tilfældigheter ikke kan undgaaes.

¹ Stavanger amt, Søndre og Nordre Bergenshus.

² Smaalenene, Akershus, Hedemarken, Buskerud og Kristians amt.

Det man vil undersøke er det samlede forbruk.

Nu er jo forholdet det at gaardbrukerne i stor utstrækning bruker produkter som er avlet paa gaarden. Disse maa selvfølgelig ogsaa medtages, og da med en beregnet værdi. Værdien er ansat av gaardbrukerne selv efter følgende principper: Hvor der paa gaarden ogsaa produceres for salg, er prisen sat efter hvad der opnaaes ved salg av vare av samme kvalitet, levert paa gaarden. Hvor der av vedkommende vare ikke sælges noget, er prisen sat efter hvad der maa betales for varen ved indkjøp, levert gaarden.

Dette forhold spiller selvfølgelig en stor rolle, og man skal derfor omhandle det noget nærmere. Av det samlede matvarebeløp utgjorde værdien av de hjemmeavlede produkter gjennemsnitlig 55.7 % for vestlandsgaardene og 49.3 % for østlandsgaardene. Efter dette skulde altsaa vestlandsgaardene være mere selvhjulpne. Ved den bearbeidelse som er foretatt av konsulent Five i Selskabet for Norges Vel, fandtes forholdstallet for Vestland og Østland at være omtrent det samme (henholdsvis 56.2 og 57.4 %); men her var der tat med adskillig flere regnskaper. Ikke langt fra halvparten av matvareforbruket maa dækkes ved indkjøp, saa man altsaa er kommet noksaa langt bort fra den rene naturalhusholdning.

I nedenstaende oversikt er utregnet hvor stor del av utgiftene til enkelte grupper av matvarer falder paa de hjemmeavlede produkter:

	Procent hjemmeavlede produkter.	
	Gaardbrukere paa Vestlandet.	Gaardbrukere paa Østlandet.
Kjøtmat	91.6	71.1
Fiskemat	1.2	-
Melk, smør, ost	95.5	80.4
Mel, korn	27.3	59.5
Gryn	22.5	-
Poteter	100.0	92.6
Grønsaker ellers	52.5	69.8

Kjøtforbruket tilfredsstilles overveiende av gaardens produkter; indkjøpet er forholdsvis størst i østlandsgaardene. Det samme er tilfældet med melk, smør, ost etc. For mel og korn er der en karakteristisk forskjell, idet vestlandshusholdningenes indkjøp er forholdsvis betydelig større end østlandshusholdningenes (73 mot 40 %).

Paa side 110 ff. er de enkelte regnskaper trykt. Beløpene gjelder baade indkjøpte og selvavlede produkter, og regnskapene er ordnet etter stigende samlet utgiftsbeløp.

Av de absolute utgiftsbeløp faar man imidlertid intet tydelig indtryk av den rolle de forskjellige utgiftsposter spiller i budgettet.

I tabellen paa næste side er derfor utregnet det relative forhold særskilt for gjennemsnittet av vestlandsregnskapene og for østlandsregnskapene, idet dog regnskapene nr. 9 og nr. 15 og 16 er sat ut av betragtning paa grund av de store diverse poster.¹

Man har ved denne beregning fundet det rigtigst at bortberegne kostholdet for tjenerne, idet det er forholdet for selve familien som er av særlig interesse. Ved beregningen er man gaat ut fra at forbruket fordeler sig likt paa familien og tyendet i forhold til alder og kjøn (den benyttede skala sees paa side 101).

De saaledes beregnede utgifter er fratrukket de samlede utgifter til matvarer, hvorefter den del som falder paa de tjenere som vedkommer husholdningen, er overført til de øvrige utgifter, hvor disse rigtigst hører hjemme.

Man er fuldt opmerksom paa at denne beregning ikke kan bli helt rigtig, idet man sandsynligvis faar noget for stort beløp for tjenerne og derfor for litet igjen til familien; men man har intet grundlag for nogen anden beregning.

Ser man paa tabellen, vil man fæste sig ved den store forskjel mellem vestlands- og østlandsregnskapene.

Mens for de første ca. 45 % av de samlede utgifter gik til matvarer er procenten for Østlandet bare 22. Her er der altsaa igjen hele 78 % til andre behov. Dette viser den betydelige forskjel i velstand mellem de to grupper.

Hvad de øvrige poster angaar, vil man se at utgiftene til drikkevarer og tobak spiller en forholdsvis betydelig større rolle i de store østlands-gaarder end i de mindre vestlandsgaarder; det samme er tilfælde med anskaf-felser af inventar etc., helsepleie, foreninger og forsikring (specielt livsfor-sikring), skatter og utgifter i intellektuelle øiemed (aviser, bøker, skolegang etc.). Forholdstallene for beklædning er meget like, og det samme er tilfælde med tallet for lys og brænde.

Det kan være av interesse at sammenligne disse forholdstal med tilsvarende tal for andre samfundsklasser. I en av Kristiania kommunale statistiske kontor foranstaltet undersøkelse² har man opgaver for arbeidere og andre smaakaarsfamilier i byene* for 1912/13 (Kristiania, Bergen, Trond-

¹ Nr. 16 er desuten litet typisk, da privatforbruket er eksceptionelt stort. I sammenstillingen over mat-vareutgiftene er regnskapet dog tat med, da forskjellen her er mindre.

² Specialundersøkelser IV: Husholdningsregnskaper for en del mindre bemidlede familier i Kristiania, Bergen, Trondhjem, Drammen, Kristiansand og Hamar.

	Vestland.		Østland.	
	Gjennem-snitlig beløp pr. hushold-nings.	Procent.	Gjennem-snitlig beløp pr. hushold-nings.	Procent.
	Kr.		Kr.	
<i>Matvarer (for familien)</i>	569.57	45.3	778.89	22.3
<i>Drikkevarer og tobak</i>	1.89	0.1	71.60	2.1
Vørterøl og mineralvand.	0.03	0.0	2.39	0.1
Øl	0.60	0.05	13.74	0.4
Vin og brændevin	0.82	0.07	45.49	1.3
Tobak	0.44	0.03	9.98	0.3
<i>Beklædning og skotøi</i>	119.67	9.5	333.88	9.6
Klær, færdige	26.69	2.1	145.40	4.2
Tøier etc.	34.00	2.7	118.96	3.4
Uld	21.47	1.7	13.25	0.4
Skotøi, færdig	22.86	1.8	38.71	1.1
Reparation av skotøi, lær etc.	14.65	1.2	17.56	0.5
<i>Husleie</i>	169.18	13.5	421.82	12.1
<i>Lys og brænde</i>	86.39	6.8	209.45	6.1
Kul	0.20	0.0	9.10	0.3
Koks	0.14	0.0	0.45	0.0
Ved og torv	72.89	5.8	171.00	4.9
Petroleum	11.48	0.9	23.50	0.7
Andet	1.68	0.1	5.40	0.2
<i>Vask og rengjøring</i>	7.21	0.6	43.12	1.2
<i>Anskaffelser av inventar etc.</i>	31.13	2.6	271.74	7.8
<i>Helsepleie (læge, medicin etc.)</i>	3.65	0.3	81.85	2.3
<i>Tjenerhold</i>	42.68	3.4	191.99	5.5
<i>Kosthold for tjenere i husholdningen</i> ¹	60.63	4.8	163.70	4.7
<i>Foreninger og forsikring</i>	20.61	1.6	101.21	2.9
Foreninger	2.37	0.2	5.60	0.2
Livsforsikring	16.76	1.3	87.66	2.5
Anden forsikring	1.48	0.1	7.95	0.2
<i>Skatter</i>	39.66	3.2	274.15	7.9
<i>Gaver</i>	19.19	1.5	45.18	1.3
<i>Undervisning, lektyre, avisar etc.</i>	50.13	4.0	198.05	5.7
<i>Fornøielser (billetter, festpenger etc.)</i>	6.11	0.5	14.36	0.4
<i>Lotterier</i>	-	-	9.25	0.3
<i>Reiser og fragtutgifter</i>	15.94	1.3	74.18	2.1
<i>Diverse privat (uspecifisert)</i>	10.26	0.8	39.68	1.1
<i>Utgifter til have</i>	0.66	0.0	11.38	0.3
<i>Iøvrig</i>	2.34	0.2	150.07	4.3
Utgifter ialt	1 256.90	100.0	3 485.55	100.0

¹ Beregnet (se side 96).

hjem, Drammen, Kristiansand og Hamar). For handelsfunktionærer i forskjellige byer har byraet foretat en undersøkelse for aaret 1912¹.

	Gaard-brukere Vestlandet.	Gaard-brukere Østlandet.	Arbeidere og andre smaakaarsfolk		Funk-tionærer.
			i byene ² .	i Kristiania.	
Matvarer	45.3	22.3	44.1	42.9	28.5
Drikkevarer og tobak	0.1	2.1	2.0	2.1	2.2
Beklædning	9.5	9.6	14.5	14.1	13.5
Husleie	13.5	12.1	16.1	17.3	14.4
Lys og brænde	6.8	6.1	5.0	5.2	4.4
Vask og renlighet	0.6	1.2	1.8	1.8	2.4
Anskaffelser av inventar etc..	2.6	7.8	1.9	2.0	4.3
Helsepleie	0.3	2.3	1.3	1.4	1.1
Tjenerhold.	8.2 ³	10.2 ³	0.4	0.2	- ⁴
Foreninger og forsikring . . .	1.6	2.9	4.4	4.3	2.0 ⁵
Skatter (personlige)	3.2	7.9	1.6	1.5	4.2
Gaver	1.5	1.3	1.1	1.0	- ⁴
Bøker, aviser, skolegang etc..	4.0	5.7	1.7	1.7	1.6
Fornøielser	0.5	0.4	0.8	0.9	15.1 ⁴
Lotterier.	-	0.3	0.3	0.4	
Iøvrig	2.3	7.8	3.0	3.2	6.3
Tilsammen	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

De store østlandsgaardbrukere bruker, som man ser, forholdsvis mindst til matvarer, derefter kommer funktionærerne, mens procenten for vestlands-gaardbrukerne og arbeiderne falder noksaa nære.

Blandt de øvrige poster skal man nævne procenten til klær (herunder ogsaa skotøi), som for begge gaardbrukergrupper ligger lavere end baade for arbeiderne og funktionærerne. At tjenerutgiften er saa forholdsvis høi for gaardbrukerne, er jo naturlig; men man maa her erindre at de tjenere som hører til husholdningen ikke bare arbeider for familien, men ogsaa delvis for de tjenere som hører til gaardsdriften (ved matlavning etc.). Desuten er her for gaardbrukernes vedkommende indbefattet beregnet kosthold. Paa bolig falder forholdsvis mindre beløp paa gaardbrukerne, mens forholds-tallet for lys og brænde er litt høiere.

¹ N. O. S. VI. 44. ² Se note 2 side 96. ³ Indbefattet beregnede kostutgifter. ⁴ «For-skjellige utgifter». ⁵ Bare forsikring.

Man skal undersøke litt nærmere hvorledes matvarerne fordeler sig. Av nedenstaaende tabel vil sees den procent som falder paa hver post. Her er ikke tat med regnskap nr. 2 og nr. 10 paa grund av manglende spesifikasjon. Tabellen viser det hele forbruk uten reduksjon for tjenere.

	Gaardbrukere paa Vestlandet. Gjennem- snitlig beløp pr. hushold- ning.	Procent.	Kr.	Gaardbrukere paa Østlandet. Gjennem- snitlig beløp pr. hushold- ning.	Procent.
<i>Kjøtmat</i>	134.37	16.8	392.78	19.7	
<i>Fiskemat</i>	33.04	4.2	89.07	4.5	
<i>Melk, smør, ost etc.</i>	282.28	35.4	769.07	38.6	
Melk, smør, fløte.	227.97	28.6	448.90	22.5	
Gjetemelk	11.74	1.5	-	-	
Margarin	26.29	3.3	227.04	11.4	
Fett	1.87	0.2	2.24	0.1	
Ost	10.40	1.3	55.22	2.8	
Egg	4.01	0.5	35.67	1.8	
<i>Brød, mel, gryn</i>	202.82	25.4	319.01	15.9	
Brød (indkjøpt)	67.11	8.4	35.77	1.8	
Mel, korn	126.90	15.9	259.69	13.0	
Gryn	8.81	1.1	23.55	1.1	
<i>Grønsaker, frugt, bær</i>	72.22	9.0	156.71	7.9	
Poteter	58.98	7.4	60.67	3.0	
Grønsaker	4.04	0.5	37.06	1.9	
Frugt og bær	7.93	1.0	45.83	2.3	
Nøtter, rosiner, sukat etc.	1.27	0.1	13.15	0.7	
<i>Kolonialvarer</i>	55.89	7.0	236.46	11.8	
Raffinade og syltesukker	7.81	1.0	52.17	2.6	
Farin	13.97	1.8	45.58	2.3	
Sirup, honning.	6.47	0.8	35.58	1.8	
Kaffe	19.24	2.4	66.82	3.3	
Te	0.89	0.1	2.96	0.1	
Chokolade, kakao, sukkertøi	3.10	0.3	10.12	0.5	
Krydderier etc.	4.41	0.6	23.23	1.2	
<i>Uspecifiserte matvarer</i>	13.47	1.7	16.52	0.8	
<i>Mat ute</i>	3.91	0.5	16.00	0.8	
Matvarer ialt	798.00	100.0	1 995.62	100.0	

Sammenligner man vestlands- og østlandsregnskapene, vil man fåeste sig ved betydelige forskjelligheter — forskjelligheter som væsentlig maa an-

tages at skrive sig fra det forskjellige velstandsnivaa. I de store østlandsgaarder brukes der saaledes forholdsvis mere til kjøtmat og kolonialvarer end i de mindre vestlandsgaarder, som til gjengjeld bruker forholdsvis mere til brød og mel¹ og til poteter. Man skulde ventet at det ringere kjøtforbruk paa Vestlandet var erstattet med øket forbruk av fisk; men disse regnskaper viser det omvendte forhold. Dette kan sikkert ikke tages som typisk, men maa skyldes tilfældigheter. I konsulent Fives tidligere nævnte bearbeidelse av adskillig flere regnskaper viser det sig at utgiftene til fisk baade absolut og relativt er adskillig større paa Vestlandet. I den av Kristiania Kommunes statistiske Kontor foretagne undersøkelse for arbeidere og andre smaakaarsfolk viste det sig ogsaa, som rimelig er, at fiskeforbruket var adskillig større i Bergen end her østerpaa.

Melk og smør (ekskl. margarin) viser ikke ubetydelig lavere forholds-tal i østlandsregnskapene; men som det senere skal sees, er de absolute beløp pr. forbruksenhet noksaa like.

Nedenfor har man sammenstillet de relative tal for matvareforbruket inden forskjellige samfundsklasser paa samme maate som foran (side 98) for det hele budget.

	Gaard-brukere paa Vestlandet.	Gaard-brukere paa Østlandet.	Arbeidere og andre smaakaarsfamilier		Funk-tionærer.
			i byene.	i Kristiania.	
Kjøtmat	16.8	19.7	17.5	18.6	18.4
Fiskemat	4.2	4.5	5.8	5.3	5.8
Melk, smør, ost etc.	35.4	38.6	36.4	37.0	38.2
Brød, mel, gryn	25.4	15.9	19.6	18.0	16.4
Grønsaker, frukt, bær	9.0	7.9	6.8	6.8	7.0
Kolonialvarer	7.0	11.8	11.6	11.5	11.9
Uspecifiserte matvarer	1.7	0.8	0.2	0.2	0.4
Mat ute	0.5	0.8	2.1	2.6	1.9
Matvarer i alt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

De eneste som skiller seg sterkere ut av disse budgetter, er vestlands-gaardbrukerne. De viser den forholdsvis minste utgift til kjøtmat og kolonialvarer og mest til brød- og melvarer og til grønsaker (hovedsagelig poteter). For de øvrige er forskjellen ikke særlig fremtrædende. Forholdene stiller sig merkelig like.

¹ Under korn og mel er indbefattet noget som er brukt til høns, idet i enkelte gaarder hønseholdet ikke er henført til gaardsdriften, men utgiftene er opført under husholdningen. Til gjengjeld er ikke egg-avkastningen opført. Beløpet er dog ikke av større betydning. Eggkontoen viser derfor for litet beløp.

Man har ovenfor undersøkt det relative forhold mellem de forskjellige utgiftsposter.

Det er imidlertid av interesse ogsaa at se de absolute beløp som falder paa de forskjellige poster. Da de forskjellige husholdninger er av såa forskjellig sammensætning baade med hensyn til antal medlemmer og aldersfordelingen blandt disse, er det nødvendig for sammenligningens skyld at redusere regnskapene til en fælles enhet. Man beregner hvor meget der falder pr. enhet, idet de forskjellige aldersklasser og kjøn gives verdier i forhold til enheten, som betegner tallet for en voksen mand.

Man skal ikke her komme nærmere ind paa de forskjellige reduksionsskalaer som anvendes. Man skal kun nævne at det endnu ikke er lykkedes at finde en skala som tilfredsstiller alle fordringer.

Her er benyttet den samme metode som i de tidligere omtalte to norske undersøkelser, en metode som ogsaa er anvendt ved undersøkelser i Stockholm og Finland.

	Mænd.	Kvinder.
0—3 aar	0.1	0.1
4—6 -	0.2	0.2
7—9 -	0.3	0.3
10—12 -	0.4	0.4
13—14 -	0.5	0.5
15—16 -	0.7	0.6
17—18 -	0.9	0.7
19 aar og derover . . .	1.0	0.8

De samlede utgifter under hver post er dividert med summen av forbruksenheter, idet der er tatt hensyn til den tid vedkommende har deltatt i forbruket. Matvarerne er fordelt paa samtlige personer som har deltatt i matforbruket — altsaa baade familien og tjenerne. Tjenerne er ogsaa tatt med ved fordelingen av husleien, utgiftene til lys og brænde, til anskaffelser av inventar samt til vaskeartikler. Alle de øvrige utgifter har man gått ut fra bare vedkommer familien. Der kan selvfølgelig være tvil om hvor langt man skal gaa i fordelingen av de utgiftsbeløp som ikke gjelder matvarer, naar der ikke i hvert enkelt tilfælde foreligger nærmere oplysninger; men man har valgt den nævnte fordeling for mest mulig at være i overensstemmelse med tidligere norske undersøkelser. Det kosthold som beregnes at falde paa de tjenerne som vedkommer husholdningen, er overført til de øvrige utgifter. Paa denne maate faar man fordelt utgiftene paa familiens egne medlemmer. De enkelte budżetter omregnet paa denne maate er indtatt side 116 ff.

Nedenfor meddeles gjennemsnitsresultatene for hovedgrupper av utgifter, særskilt for Vestland og Østland, idet likesom tidligere regnskapene nr. 9, 15 og 16 er sat utenfor.

	Gaardbrukere paa Vestlandet.	Gaardbrukere paa Østlandet.
	Gj.snittlig beløp pr. forbruks- enhet.	Gj.snittlig beløp pr. forbruks- enhet.
	Kr.	Kr.
<i>Matvarer</i>	209.08	247.72
<i>Drikkevarer og tobak</i>	0.69	24.90
Mineralvand, vørterøl etc.	0.01	1.14
Øl	0.10	4.27
Vin og brændevin	0.22	15.15
Tobak	0.36	4.34
<i>Beklædning</i>	55.96	123.08
Færdige klær	13.64	51.70
Tøier etc.	14.99	44.42
Uld	11.12	6.61
Færdig skotøi	10.55	13.67
Skoreparationer	5.66	6.68
<i>Husleie</i>	42.96	67.08
<i>Lys og brænde</i>	22.93	33.43
Kul	0.03	1.39
Koks.	0.02	0.07
Ved (og torv)	19.99	27.43
Petroleum	2.48	3.69
Andet	0.41	0.85
<i>Vask og rengjøring</i>	2.59	6.09
<i>Anskaffelser av inventar etc.</i>	9.32	42.70
<i>Helsepleie</i>	1.55	37.36
<i>Tjenerhold</i>	27.66	87.88
<i>Kosthold for tjenere i husholdningen</i>	37.15	72.80
<i>Foreninger og forsikring</i>	11.81	27.33
Foreninger	1.60	2.68
Livsforsikring	9.37	21.63
Anden forsikring	0.84	3.02
<i>Skatter</i>	22.68	108.31
<i>Gaver</i>	9.70	20.03
<i>Undervisning, lektyre etc.</i>	14.97	51.28
<i>Fornøieiser</i>	3.46	6.35
<i>Lotteri</i>	-	2.78
<i>Reiser og fragtutgifter</i>	6.93	24.00
<i>Utgifter til have etc.</i>	0.14	1.70
«Diverse privat»	3.99	14.29
<i>Iøvrig</i>	2.11	40.38
Tilsammen		485.68
		1 089.49

Der er en voldsom forskjel paa disse regnskaper. Det hele forbruk er over dobbelt saa stort med hensyn til samlet beløp i østlands- som i vest-

landsregnskapene. Alle poster viser større beløp i østlandsregnskapene. Det er den betydelig større velstand som er hovedgrunden til dette.

Det er særlig utgiftene til føde som interesserer.

Nedenstaaende oversigt viser de beløp som falder paa de forskjellige slags matvarer (ikke medtatt regnskap nr. 2 og nr. 10). Ved siden av er medtatt tilsvarende tal for arbeidere og andre smakaarsfamilier, funktionær-familier og Storsteens gaardbrukerregnskap (Vestlandet).

	Storsteen 1911/12.	Gaard- brukere paa Vestlandet 1913/14.	Gaard- brukere paa Østlandet 1913/14.	Arbeidere og andre smaakaarsfolk (1912/13)		Funk- tionærer 1912.
		i byene.	i Kristiania			
<i>Kjøtmat . . . . .</i>	26.53	34.97	48.41	54.35	61.14	60.00
<i>Fisk . . . . .</i>	4.17	8.77	12.04	17.97	17.43	18.00
<i>Melk, smør etc. . . . .</i>	36.26	76.61	101.23	111.50	119.82	120.00
Melk, smør, fløte, ost . . .	16.01	68.77	65.85	76.68	82.60	90.00
Margarin	19.33	6.32	30.33	26.61	27.07	18.00
Fett.	0.68	0.45	0.35	0.86	0.96	-
Egg	0.24	1.07	5.20	7.35	9.19	12.00
<i>Brød, mel, gryn . . . . .</i>	53.89	53.86	41.81	60.44	58.55	50.00
Brød (indkjøpt)	2.17	18.13	4.19	45.59	43.00	38.00
Mel	48.50	33.28	34.46	11.05	11.83	12.00
Gryn	3.22	2.45	3.16	3.80	3.72	
<i>Grønnsaker, frugt . . . . .</i>	13.45	18.71	19.75	21.17	22.26	24.00
Poteter	11.15	15.38	8.11	6.75	6.49	6.00
Grønnsaker	1.58	1.02	4.36	4.28	4.67	18.00
Frugt og bær.	0.67	1.96	5.53	7.27	8.27	
Tørrede frugter etc.	0.05	0.35	1.75	2.87	2.83	18.00
<i>Kolonialvarer . . . . .</i>	9.88	15.42	32.00	34.88	36.15	39.00
Raffinade og syltesukker	3.24	2.14	7.28	6.29	7.23	16.00
Farin	3.24	3.87	6.16	8.56	8.04	
Sirup og honning	2.17 ¹	1.71	4.70	0.99	0.98	- ²
Kaffe	3.60	5.33	8.87	14.76	15.60	13.00
Te	-	0.25	0.40	0.69	0.51	10.00 ³
Chokol., kakao, sukkertøi	-	0.88	1.44	2.22	2.41	
Krydderier	0.87	1.24	3.15	1.37	1.38	1.00
<i>Iøvrig og uspecifisert. . . . .</i>	-	3.85	1.88	0.65	0.78	
<i>Mat ute. . . . .</i>	-	1.78	5.16	6.54	8.55	6.00
Tilsammen	144.18	213.97	262.28	307.50	324.68	318.00

¹ Sirup. ² Se ann. 3. ³ «Andre kolonialvarer».

De samlede utgifter pr. voksen mand utgjør altsaa for vestlandsgaard-brukerne 213.97 kr. og for østlandsgaardbrukerne 262.28.¹

Denne differanse kan selvfølgelig ikke tages som uttryk for forskjellen i prisnivaaet mellem Vestlandet og Østlandet; men den skyldes overveiende den forskjellige velstand i de to grupper. Disse østlandsgaardbrukere har som de økonomisk bedre stillede raad til at bruke mere til mat.

I konsulent Fives undersøkelser er der ogsaa foretatt en beregning over husholdningsutgifter. Herunder er indbefattet husleie for de rum som benyttes til matstallet, for de rum som benyttes av arbeidsfolk som har kosten, og for de rum som benyttes av familiens medlemmer i den utstrækning som svarer til de rum som de leide folk benytter, videre forrentning av husholdningens eiendele efter 5 % og betaling for arbeide i husholdningen baade av leide hjælpere og av familiens medlemmer.

Man hitsætter en sammenstilling av disse opgaver, beregnet i øre pr. normalkostdag (1 kostdag for en voksen mand),

---

¹ Disse beløp falder ikke helt sammen med dem som er beregnet i tabellen paa side 102, da man her har sat utenfor nogen andre regnskaper for at faa spesifisert matvareutgiftene saa meget som mulig.

Matvarer (utgifter i øre).

	Poteter.	Andre knoldvekster, grønsaker.	Frugt og bær.	Korn og mel.	Kjøt, flesk og lign.	Fisk.	Egg.	Melk.	Forskj. mat- varer.	Ialt.	Andre utgifter.	Indtægter som fra- trækkes	Endelige kostutgifter.	
Østlandet.														
1911/12	. . . . .	3.68	0.17	0.36	8.51	11.05	0.53	0.35	17.22	23.34	65.21	49.19	5.28	109.12
1912/13	. . . . .	3.52	0.55	0.64	9.29	12.07	0.86	0.61	15.66	21.99	65.19	46.38	5.62	105.95
1913/14	. . . . .	2.68	0.54	0.74	7.85	12.50	1.04	1.36	18.55	18.66	63.92	47.53	3.51	107.94
1914/15	. . . . .	3.05	0.58	0.95	9.65	13.32	1.51	2.06	22.78	14.74	68.64	44.88	1.80	111.72
Nordre Trondhjem.														
1911/12	. . . . .	4.42	0.19	0.01	7.21	10.85	0.83	0.01	20.98	17.47	61.97	37.46	4.22	95.21
1912/13	. . . . .	4.42	0.16	-	8.33	9.12	0.56	0.29	24.37	17.07	64.32	34.67	3.03	95.96
1913/14	. . . . .	4.18	0.34	0.01	10.05	13.02	0.93	0.93	26.74	17.24	73.94	36.03	3.41	106.56
1914/15	. . . . .	3.45	0.43	0.55	11.15	11.57	2.16	0.90	22.99	9.86	63.06	50.60	1.75	111.91
Fjeldbygdene.														
1912/13	. . . . .	2.65	0.08	-	7.39	9.89	0.48	-	30.27	13.38	64.14	34.93	5.94	93.13
Vestlandet.														
1913/14	. . . . .	3.81	0.18	0.28	9.84	6.96	1.83	0.32	17.67	9.42	50.31	33.70	2.92	81.09
1914/15	. . . . .	5.64	0.26	0.50	13.61	7.46	1.70	0.27	20.03	6.56	56.03	35.41	1.98	89.46
Sørlandet.														
1914/15	. . . . .	4.03	0.68	0.58	12.15	7.79	1.44	1.70	23.30	10.19	61.86	43.69	2.22	103.33

Husholdningsutgiftene utgjorde altsaa pr. normalkostdag:

Østlandet. Trøndelagen. Fjeldbygder. Vestlandet. Sørlandet.

	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1911/12 . . .	1.09	0.95	-	-	-
1912/13 . . .	1.06	0.96	0.93	-	-
1913/14 . . .	1.08	1.07	-	0.81	-
1914/15 . . .	1.12	1.12	-	0.89	1.03

De her bearbeidede opgaver falder ikke sammen med konsulent Fives. For det første omfatter de alene et utvalg av regnskaper, og dernæst benytter konsulent Five andre regler for reduktionen til forbruksenhett, idet de lavere aldersklasser gives betydelig større værdier i forhold til enheten. Her ved faaes lavere utgiftsbeløp. Men resultatene falder dog ikke saa langt fra hverandre for de egentlige næringsutgifter, idet utgiften pr. dag etter Five blir 64 øre for Østlandet, efter nærværende undersøkelser 68 øre, og for Vestlandet blir tallene henholdsvis 50 og 57 øre.

De mest karakteristiske avvikeler, naar man ser paa de enkelte poster, er større beløp til de dyrere kjøt- og kolonialvarer i de store østlandsgaarder end i de mindre vestlandsbruk, som til gjengjeld har brukt mere til de billigere brød- og melvarer og til poteter. Beløpene for melk og melkeprodukter er noksaa like; men da vestlandsgaardbrukerne har brukt forholdsvis meget litet til margarin og derfor maa ha anvendt meget av sin melk til smør, er der gaat mere til drikkemelk etc. i østlandsgaardene. Det ringe margarinforbruk i vestlandsgaardene og det store forbruk i østlandsgaardene er forøvrig overraskende og kan muligens tildels skyldes tilfældigheter; men man har jo en forklaring i den store forskjel i tjenerhold.

Ser man paa det av Storsteen bearbeidede vestlandsregnskap, vil man fæste sig ved store forskjelligheter i beløpene. Det hele matvareforbruk kostet pr. beregnet voksen mand bare 144 kr. mot i disse vestlandsregnskaper 214 kr. Forskjellen forklares for en stor del av at prisene paa mange varer gjennemgaaende ligger høiere i nærværende undersøkelse, som jo ogsaa ligger et par aar længere frem i tiden; men desuten ser det ut til at Storsteens regnskap skriver sig fra en særlig økonomisk familie, som har levet sparsomt. Der er f. eks. brukt litet til kolonialvarer.

Sammenligner man videre med de andre samfundslasser, vil man se at de største utgifter til matvarer falder paa Kristiania-arbeiderne med 325 kr., hvorefter følger funktionærerne (hvorav mange utenbys) med 318 kr. Gaardbrukerne viser de laveste beløp.

Dette betyder dog selvfolgelig ikke at gaardbrukerne har levet saa meget mere indskrænket; men forskjellen skyldes for en stor del prisdifferansen. Samme beløp repræsenterer en større mængde for gaardbrukerne. Det vilde derfor ved en undersøkelse som denne være av særlig betydning

at kunne fremlægge fyldige oplysninger om de forbrukte kvantiteter av de forskjellige varer. Imidlertid er mængdeopgaverne delvis noksaa mangelfulde; men man har allikevel bearbeidet dem for enkelte viktigere artikler, idet man i stor utstrækning har benyttet beregninger. Resultatet sees av nedenstaaende tabel:

	Pr. husholdning.		Pr. forbruksenhet.		Arbeidere og andre smaakaarsfamilier pr. forbruksenhet i	
	Vestlands- gaard- brukere.	Østlands- gaard- brukere.	Vestlands- gaard- brukere	Østlands- gaard- brukere.	byene.	Kristiania.
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg	Kg.
<i>Kjøtmat . . . . .</i>	170.6	394.3	44.6	50.1	45.7	49.2
<i>Kjøt . . . . .</i>	75.7	203.9	21.5	28.0	21.7	19.8
<i>Flesk . . . . .</i>	73.7	150.0	17.1	16.1	7.3	8.3
<i>Slagteavfald, indmat</i>	16.5	1.5	4.6	0.2	-	-
<i>Pølser, kjøtdeig . .</i>	0.8	23.3	0.2	3.3	9.1	10.8
<i>Fugl . . . . .</i>	1.1	4.1	0.3	0.6	1.1	1.0
<i>Harer, kaniner . . .</i>	2.8	10.7	0.9	1.6		
<i>Andre kjøtvarer . . .</i>	-	0.8	-	0.3	6.5	9.3
<i>Margarin . . . . .</i>	35.7	209.8	6.9	27.8	19.6	19.5
<i>Brødvarer (indkjøpt)</i> ¹	316.6	1 680.0	75.3	10.3	165.7	148.2
<i>Mel og gryn . . . . .</i>	769.6	1 680.0	201.1	224.0	51.4	54.2
<i>Rugmel . . . . .</i>	164.6	995.7	41.9	133.9	19.2	21.0
<i>Hvetemel . . . . .</i>	63.8	181.8	19.5	26.9	17.7	20.2
<i>Bygmel . . . . .</i>	223.0	358.7	60.3	44.4	1.6	0.3
<i>Havremel . . . . .</i>	207.9	46.5	53.2	6.7	1.3	1.5
<i>Potetesmel . . . . .</i>	3.0	10.5	0.7	1.5	2.2	2.1
<i>Andet mel . . . . .</i>	69.2	24.4	15.1	2.2	0.1	0.1
<i>Gryn . . . . .</i>	38.1	62.4	10.4	8.4	9.3	9.0
<i>Poteter . . . . .</i>	1 395.2	1 620.5	354.5	213.5	99.7	105.3
<i>Sukker² . . . . .</i>	46.6	177.6	11.7	24.9	26.9	27.7
<i>Sirup² . . . . .</i>	34.9	63.1	7.7	9.5	2.2	2.1
<i>Katte³ . . . . .</i>	9.9	28.9	2.5	3.8	5.6	5.9

/

Forbruket pr. husholdning er, som man ser, betydelig større i østlandsgaardene, men dette kommer for en stor del av at husholdningen tæller saa

¹ Derav opgit som kake og hvetebrød 2.8 kg. i vestlandsgaardene og 31.0 kg. i østlandsgaardene.

² Undtag regnskap nr. 2. ³ Undtag regnskap nr. 2 og 7.

mange flere medlemmer. Ved at beregne hvor meget der falder pr. forbruksenhets, kan man bedre sammenligne forbruket.

Av kjøtmat bruktes der i aaret paa østlandsgaardene pr. enhet 50.1 kg. mot 44.6 kg. i de mindre velstaaende vestlandsgaarder — altsaa 5.5 kg. mindre. I Storsteens vestlandsbudget var forbruket omrent nøyagtig det samme som gjennemsnitlig for de her bearbeide vestlandshusholdninger, nemlig 43.5 kg.

Forbruket i arbeiderhusholdningene dreier sig om de samme tal. Mængden fordeler sig dog betydelig anderledes paa de forskjellige slags kjøtmat. Fleskeforbruket er omkring dobbelt saa stort hos gaardbrukerne, mens byarbeiderne bruker mere kjøtdeig, pølser o. s. v.

Beregningen over forbruket av brødvarer er usikker for gaardbrukernes vedkommende. Man har beregnet mængden etter prisen paa almindelig brød; men det er sandsynlig at der er indbefattet endel kaker, hvetebroed o.s.v., saaledes at man altsaa har faat et for stort kvantum. Naar forbruket av kjøpebrød er saa meget større i vestlands- end i østlandsgaardene, skriver dette sig fra at et par av husholdningene, som hører hjemme nær Bergen, har kjøpt særlig meget brød.

Opgaverne over melforbruket er heller ikke helt paalidelig. Der er som tidligere nævnt, medtatt noget som er brukt til høns; men særlig stort er dette kvantum vistnok ikke. Desuten er byg og havre ofte opført som helt korn, idet gaardbrukeren har besørget det malt selv. Da man ingen oplysning har om den benyttede utmalingsgrad, har man gaat ut fra at kornet er sammalt. Der falder, som man ser, noget mere mel paa østlandshusholdningene, idet disse, som nævnt ovenfor, har brukt mindre kjøpebrød. Der er betydelig forskjel i bruken av de forskjellige melsorter. Paa østlandsgaardene brukes mest rugmel, mens paa vestlandsgaardene havremel og bygmel indtar den største plads. For at kunne sammenligne med forbruket i arbeiderhusholdningene maa man omregne brødvarerne til mel. Forholdet stiller sig da saaledes (indbefattet gryn):

Vestlandsgaardbrukerne ¹	259	kg.
Østlandsgaardbrukerne	232	«
Arbeidere etc. i byene	179	«
Arbeidere etc. i Kristiania	168	«

Potetforbruket er voldsomt stort paa landet. Man maa dog sikkert gaa ut fra at noget er gaat til før. Storsteens regnskap viser 167.2 kg. pr. enhet. Av margarin er der brukt særlig meget i østlandsgaardene. Sukkerforbruket er ringere paa landet; men til gjengjeld er der brukt mere sirup.

¹ I Storsteens vestlandsbudget var forbruket pr. forbruksenhets 296.8 kg. mel og gryn og 1.6 kg. brødvarer eller tilsammen beregnet 298.0 kg.

Kaffeforbruket er adskillig ringere i gaardbrukerhusholdningene end i byarbeiderhusholdningene. I de tidligere nævnte funktionær familier var forbruket av sukker gjennemsnitlig 27 kg. pr. enhet, av kaffe 4.6 kg. og av margarin 13.4 kg.

Beregningen av forbruket av melk og smør støter paa særlige vanskeligheter, da der delvis har været solgt smør av den melk som er opført under husholdningen, likesom adskillig skummet melk er brukt til dyrerne. Som regel er det heller ikke oplyst nærmere om hvor meget av melken er brukt til fløte og smør.

Man har nedenfor mere skjønsmæssig gjort en beregning over forbruket:

	Gjennemsnitlig pr. husholdning.		Gjennemsnitlig pr. forbruksenhet.			
	Vestlands-gaard-brukere ¹ .	Østlands-gaard-brukere.	Vestlands-gaard-brukere.	Østlands-gaard-brukere.	Arbeider-familier i byene.	Arbeider-familier i Kristiania.
Nysilet melk . . L.	1 353	3 662	359	471	130.4	130.4
Skummet « . . «	858	748	238	106	111.5	116.6
Sur « . . «	62	3	21.1	0.4	² 10.5	² 8.2
Myse . . . . . «	123	-	26.9	-	-	-
Fløte . . . . . «	14	41	4	3.8	13.7	13.8
Smør . . . . . Kg.	16	2	4	0.3	8.4	9.3

Under fløte og smør er her bare medtatt det som i regnskapene er opført under disse poster. Den nysilte melk er selvfølgelig i stor utstrækning separert og fløten anvendt til smør. Der blir da ogsaa mere skummet melk.

Petroleumsforbruket har man ogsaa oppgave over. Der bruktes gjennemsnitlig pr. husholdning 76.68 liter i vestlandsgaardene og 95.87 liter i østlandsgaardene. Der forekommer petroleumsindkjøp i alle regnskaper — i enkelte dog for ubetydelige beløp.

¹ Undtat regnskap nr. 4.

² Herunder ogsaa kondensert melk.

Tabel 1. De samlede forbruksutgifter for hvert

	Vestland.						
	1	2	3	4	5	6	7
	(1.00 + 2.01.)	(2.30 + 0.86.)	(1.21 + 2.00.)	(2.83 + 0.63.)	(1.73 + 1.18 + 0.04.)	(2.73 + 1.27.)	(4.83)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Kjøtmat</i>	116.80	192.00	67.33	41.30	146.05	146.16	288.40
<i>Fiskemat</i>	20.40	19.59	26.56	39.95	16.25	19.71	37.50
<i>Melk, fløte, smør etc.²</i>	235.03	183.74	254.73	338.45	251.02	290.43	212.97
Nysilt melk	223.53	40.68	247.53	239.75	42.55	249.40	23.40
Skummet melk	-	88.50	-	-	29.82	0.72	69.25
Surmelk	-	-	-	-	11.26	1.52	4.00
Gjetemelk	-	-	-	93.90	-	-	-
Fløte	-	9.00	-	-	36.54	-	-
Smør	-	44.16	2.30	-	113.49	8.25	91.97
Margarin	6.10	1.40	-	-	-	23.85	0.65
Fett	-	-	2.93	-	-	-	6.00
Ost	5.40	-	1.27	4.80	7.36	4.39	16.72
Egg ³	-	-	0.70	-	10.00	2.30	0.98
<i>Brød, mel, gryn</i>	150.11	138.88	194.47	201.60	125.67	215.26	240.02
Brød	34.75	11.65	92.01	68.91	10.90	62.66	17.34
Mel	110.31	117.13	90.42	114.75	108.98	145.21	214.53
Gryn	5.05	10.10	12.04	17.94	5.84	7.39	8.15
Makaroni	-	-	-	-	-	-	-
<i>Grønsaker, frugt, bær</i>	60.10	82.30	21.47	37.94	73.25	70.48	112.95
Poteter	50.00	80.00	16.64	26.50	64.85	67.50	100.00
Grønsaker	0.10	1.50	1.53	6.70	3.40	1.00	9.65
Frugt og bær	10.00	0.80	2.80	2.97	3.15	0.38	3.30
Nøtter	-	-	0.10	0.76	1.00	0.80	-
Svisker	-	-	-	1.01	0.40	0.73	-
Rosiner	-	-	0.40	-	0.95	0.07	-
Sukat etc.	-	-	-	-	-	-	-
<i>Kolonialvarer</i>	23.01	13.60⁴	39.84	66.85	83.27	59.66	15.36
Raffin. og syltesukker	-	-	1.13	10.04	17.55	3.48	-
Farin	8.13	-	14.18	18.94	15.77	20.31	8.71
Sukkertøi	-	-	0.60	0.05	-	-	0.07
Sirup	4.25	-	0.38	15.58	2.15	3.25	3.80
Honnig	-	-	-	-	-	-	-
Kaffe	6.10	-	15.05	11.19	34.95	27.65	2.40
Kaffetilsætning etc.	-	-	0.10	1.32	0.60	-	-
Te	0.65	-	-	1.37	1.15	0.10	-
Chokolade	0.50	-	1.10	0.87	5.05	0.50	-
Kakao	1.28	-	0.20	3.20	0.85	1.50	-
Salt, eddik, krydderier	2.10	-	7.05	3.99	3.90	2.45	-
Humle, gjær etc.	-	-	0.05	0.30	1.30	0.42	0.38
<i>Matvarer uspecifisert</i>	10.70	70.00	43.10	26.01	1.57	0.78	19.22
<i>Mat ute</i>	-	8.80	3.95	20.00	2.70	-	-
<i>Matvarer ialt</i>	616.15	708.91	651.45	772.10	699.78	802.48	926.42
<i>Familiens kosthold fra trukket kosthold for tjenere</i>	204.70	515.98	241.47	630.70	419.11	547.65	926.42

¹ I parentes over hvert regnskap er anført forbruksenhetene i rækkefølge for familien, tjenere og besøkende.ifikation mangler.

regnskap fordelt paa de forskjellige utgiftsposter.¹

			Østland.							
8	9	10	11	12	13	14	15	16		
(1.98 + 2.52 + 0.14.)	(1.97 + 1.98 + 0.07.)	(6.30 + 0.31.)	(1.94 + 4.85.)	(3.87 + 2.33 + 0.21.)	(1.85 + 3.94 + 0.42)	(4.44 + 1.48.)	(3.80 + 4.55.)		(2.50 + 8.75 + 0.54.)	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
139.58	129.33	211.98	186.78	179.02	463.60	191.99	420.34	914.93		
15.07	88.89	88.37	81.35	97.81	70.56	87.62	58.89	138.17		
366.67	308.97	329.44	572.40	601.16	520.14	756.45	910.28	1 253.95		
281.51	79.37	103.74	432.24	321.80	242.57	347.60	228.85	863.87		
-	38.80	-	-	18.45	-	63.26	93.91	-		
-	-	-	-	-	-	-	0.80	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	28.80	-	-	-	1.00	-	51.00	0.37		
-	-	4.80	-	-	14.35	-	3.70	9.63		
69.16	110.59	191.75	80.68	213.17	133.93	258.20	409.60	266.65		
1.00	5.00	-	-	1.00	-	10.80	-	1.65		
5.00	38.31	29.15	20.08	44.19	57.59	46.59	62.42	100.44		
10.00	8.10	-	39.40	2.55	70.70	30.00	60.00	11.84		
214.67	280.76	269.15	285.53	274.90	296.88	134.66	458.52	463.60		
8.05	242.26	202.60	26.45	9.73	23.30	15.45	43.59	96.08		
201.62	29.42	62.00	244.75	216.15	261.10	107.55	396.75	331.90		
5.00	9.08	4.55	18.83	48.12	12.23	11.06	18.18	83.02		
-	-	-	0.50	0.90	0.25	0.60	-	2.60		
115.81	85.76	101.90	97.00	125.47	86.70	122.67	195.45	312.99		
70.36	76.50	72.00	48.00	66.90	38.50	51.12	79.50	80.00		
4.20	5.75	14.20	27.67	7.85	10.15	23.25	65.65	87.79		
40.85	-	2.30	18.45	41.14	26.65	29.65	45.37	118.74		
0.20	-	-	2.13	1.82	4.80	2.95	1.85	18.70		
-	3.26	13.40	1.00	0.90	2.82	9.00	0.73	1.80		
0.20	0.25	-	3.27	5.81	2.13	5.65	2.35	9.93		
-	-	-	1.48	1.05	1.65	1.05	-	1.03		
58.34	100.80	142.15	233.01	194.31	170.25	266.69	225.04	329.50		
18.97	16.32	8.50	75.93	68.70	25.21	42.86	56.52	43.81		
8.90	16.80	40.35	24.85	30.90	44.41	67.60	26.30	79.44		
0.15	0.95	-	0.10	-	1.50	2.95	0.35	0.55		
7.93	14.42	44.45	21.83	15.63	0.68	31.50	46.04	46.03		
-	-	-	44.00	7.80	-	-	-	-		
20.73	35.85	44.90	35.70	37.75	66.18	78.85	74.00	108.45		
-	-	1.80	-	-	1.05	0.35	1.16	3.06		
-	3.85	0.60	6.40	0.20	4.69	1.60	-	4.90		
-	7.39	-	1.40	27.53	4.20	2.45	3.10	9.20		
0.50	-	0.50	2.30	0.25	0.80	1.90	2.10	-		
4.40	4.55	1.05	9.75	1.65	18.95	18.25	8.47	18.68		
1.76	0.67	-	10.75	3.90	7.58	18.38	7.00	15.38		
-	6.36	142.94	8.50	21.81	-	9.05	-	59.75		
4.62	-	-	15.55	15.90	7.00	9.25	46.30	2.00		
91.94	1 000.87	1 285.93	1 480.12	1 510.38	1 615.13	1 578.38	2 314.82	3 474.89		
414.53	507.95	1 225.61	395.07	957.54	579.93	1 183.00	1 023.30	888.95		

² Fordelingen paa de enkelte melkeprodukter er ufuldstændig. Se teksten. ³ Opgaverne ikke fuldstændige.⁴ Speci-

Tabel 1 (forts.). De samlede forbruksutgifter for hvert

	Vestland.						
	1	2	3	4	5	6	7
	(1.00 + 2.01.)	(2.30 + 0.86.)	(1.21 + 2.00.)	(2.83 + 0.63.)	(1.73 + 1.18 + 0.04.)	(2.73 + 1.27.)	(4.83.)
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Drikkevarer og tobak.</i>		2.70	3.85	0.30			1.40
Mineralvand	-	-	-	-	-	-	-
Vørterøl	-	-	-	0.30	-	-	-
Almindelig øl	-	-	-	-	-	-	-
Vin og brændevin	-	2.60	-	-	-	-	1.40
Røke- og skraatobak	-	0.10	0.10	-	-	-	-
Cigarer og cigaretter	-	-	3.75	-	-	-	-
<i>Beklædning</i>	41.00	203.36	112.56	150.93	167.12	109.78	87.13
Klær, færdige	2.65	27.15	58.15	23.70	33.45	42.15	9.60
Tøjer etc.	0.10	51.28	29.59	51.03	49.45	24.63	18.41
Uld	30.00	45.90	-	19.80	37.80	-	30.00
Skotøi, færdig	8.25	64.40	17.80	25.45	34.70	16.15	-
Reparation, lær etc.	-	14.63	7.02	30.95	11.72	26.85	29.12
<i>Husleie</i>	165.00	116.67	140.00	105.00	123.00	330.00	140.00
<i>Reparationer etc.</i>	-	0.40	-	-	-	-	-
<i>Lys og brænde</i>	78.69	65.96	60.36	115.32	89.44	84.44	67.21
Kul	-	-	-	-	-	-	-
Koks	-	-	-	-	-	-	-
Ved (og torv)	70.00	60.00	55.00	100.00	85.00	76.00	60.00
Petroleum	7.99	5.50	3.73	11.69	3.84	7.21	6.52
Elektricitet	-	-	-	-	-	-	-
Andet	0.70	0.46	1.63	3.63	0.60	1.23	0.69
<i>Vask og rengjøring</i>	4.95	3.15	7.64	8.15	9.47	10.28	5.83
Saape	1.45	0.45	5.64	4.80	5.60	4.17	0.58
Soda, lut, skokrem etc.	0.50	1.20	2.00	3.05	3.12	1.96	-
Personlig pleie	3.00	-	-	-	-	3.00	-
Hjælp til vask	-	1.50	-	0.30	0.75	1.15	5.25
<i>Anskaff. av inventar etc.</i>	2.25	27.97	131.22	14.09	48.55	28.65	15.49
Møbler	-	10.00	-	-	-	12.00	-
Kjøkkentøi	1.95	13.90	1.90	6.20	3.80	6.65	1.67
Verktøi	-	-	1.20	2.71	0.47	0.20	10.10
Andet	0.30	3.05	126.32	5.18	43.03	7.20	3.72
<i>Vedlikehold</i>	-	1.02	1.80	-	1.25	2.60	-
<i>Helsepleie</i>	3.25	8.15	-	-	0.65	8.80	2.50
Læge, tandl., jordmor	3.25	5.00	-	-	-	8.80	2.50
Mediciner og instr.m.	-	3.15	-	-	0.65	-	-
Pleiehjælp	-	-	-	-	-	-	-
<i>Tjenerhold</i>	67.88	36.00	74.51	14.05	33.56	3.12	-
<i>Foren. og forsikringer</i>	30.79	29.68	2.90	3.10	29.87	21.50	0.72
Foreninger	6.80	6.00	2.40	2.70	3.25	-	-
Sykeforsikring	1.14	-	0.50	-	-	1.50	-
Livsforsikring	21.35	21.90	-	-	25.90	20.00	-
Brand- og tyverifors.	1.50	1.78	-	0.40	0.72	-	0.72
<i>Skatter</i>	74.58	12.43	44.97	36.02	46.46	38.65	35.00
Statsskat	-	-	-	-	-	4.05	-
Herredsskat	74.58	12.43	44.97	36.02	46.46	34.60	35.00

¹ Ovn. ² Komfur 68.00, rute 0.30, smed 1.00, snekker 24.00. ³ Rørlægger etc. ⁴ Herav trille 371 kr.

regnskap fordelt paa de forskjellige utgiftsposter.

			Østland.						
8	9	10	11	12	13	14	15	16	
(1.98 + 2.52 + 0.14.)	(1.97 + 1.98 + 0.07.)	(6.30 + 0.31.)	(1.94 + 4.85.)	(3.87 + 2.33 + 0.21.)	(1.85 + 3.94 + 0.42.)	(4.44 + 1.48.)	(3.80 + 4.55.)	(2.50 + 8.75 + 0.54.)	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
-	15.74	8.80	37.58	27.23	71.46	150.13	41.40	461.86	
-	0.30	-	-	-	2.55	1.50	-	50.00	
-	0.15	-	5.50	-	-	-	-	-	
-	-	5.40	-	13.50	13.56	27.88	-	76.30	
-	-	3.40	14.60	11.48	45.15	110.74	27.00	239.80	
-	15.29	-	16.63	-	1.25	6.78	9.65	29.08	
-	-	-	0.85	2.25	8.95	3.23	4.75	66.68	
110.23	148.72	94.95	271.04	320.94	324.04	419.50	410.52	1 044.97	
23.85	28.05	19.55	86.23	135.72	146.76	212.88	131.24	870.52	
38.84	27.82	42.70	120.41	140.21	97.91	117.33	150.87	48.30	
29.70	47.00	-	14.00	-	33.00	6.00	-	-	
8.25	38.75	30.70	29.30	20.00	33.70	71.85	66.50	88.30	
9.59	7.10	2.00	21.10	25.01	12.67	11.44	61.91	37.85	
88.41	133.33	300.00	360.00	300.00	600.00	415.00	460.00	773.83	
19.10	93.30 ²	-	10.25	-	-	2.03	-	301.32 ³	
142.56	123.28	73.56	157.58	217.44	203.67	259.09	238.89	573.33	
-	1.50	1.80	24.90	-	9.30	2.20	9.30	-	
-	-	1.25	1.80	-	-	-	-	-	
135.00	70.00	15.00	94.00	200.00	150.00	240.00	150.00	477.00	
5.46	25.85	51.39	32.00	13.65	33.56	14.79	0.85	9.27	
-	22.55	-	-	-	-	-	71.56	74.56	
2.10	3.38	4.12	4.88	3.79	10.81	2.10	7.18	12.50	
10.29	12.90	5.15	44.55	24.49	71.55	31.91	24.93	77.35	
5.54	7.06	3.60	19.09	9.89	32.57	17.27	15.38	30.95	
4.40	5.84	1.55	10.66	5.35	10.30	8.65	9.15	19.98	
0.35	-	-	7.80	4.85	6.68	2.99	0.40	2.95	
-	-	-	7.00	4.40	22.00	3.00	-	23.47	
10.24	5.46	1.72	111.25	589.46 ⁴	349.91	36.34	44.43	374.22	
-	-	-	69.65	13.80	225.00	-	-	95.50	
5.90	0.91	0.12	25.37	19.00	46.35	17.21	24.70	76.46	
-	0.25	-	2.84	-	-	2.70	4.70	17.95	
3.29	3.62	1.60	8.14	532.88 ⁴	76.98	15.23	10.23	107.21	
1.05	0.68	-	5.25	23.78	1.58	1.20	4.80	77.10	
4.50	4.55	5.00	37.48	85.15	196.59	8.19	49.00	80.25	
3.00	4.00	5.00	28.00	73.00	77.00	2.50	49.00	30.00	
1.50	0.55	-	9.48	12.15	24.89	5.69	-	50.25	
-	-	-	-	-	94.70	-	-	-	
155.03	34.23	-	189.47	36.22	388.04	154.24	66.13	849.73	
66.96	-	-	10.50	195.03	27.37	171.95	53.20	422.90	
0.25	-	-	-	-	18.00	4.40	-	3.75	
5.01	-	-	2.50	1.00	0.12	1.95	1.00	5.07	
61.70	-	-	-	189.03	-	161.60	48.40	414.08	
-	-	-	8.00	5.00	9.25	4.00	3.80	-	
43.36	15.41	25.44	134.06	75.68	459.30	427.55	678.00	467.56	
-	6.00	4.10	10.10	7.45	107.20	69.40	98.50	88.10	
43.36	9.41	21.34	123.96	68.23	352.10	358.15	579.50	379.46	

Tabel 1 (forts.). De samlede forbruksutgifter for hvert

	Vestland.						
	1	2	3	4	5	6	7
	(1 00 + 2 01.)	(2.30 + 0.86.)	(1.21 + 2.00.)	(2.83 + 0.63.)	(1.73 + 1.18 + 0.04.)	(2.73 + 1.27.)	(4.83.)
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Gaver . . . . .</i>	16.00	9.83	6.40	19.20	49.95	40.20	
<i>Aviser, bøker, skoleg. etc.</i>	13.50	11.05	12.78	22.53	22.97	13.62	334.01
Aviser	9.60	-	5.25	13.40	5.95	4.40	5.20
Bøker etc.	-	-	3.20	-	11.45	-	0.80
Skoler	-	8.23	-	5.11	-	0.35	327.10
Papir, porto, telegram	3.90	2.82	3.28	3.57	5.57	8.87	0.91
Telefon	-	-	1.05	0.45	-	-	-
<i>Fornoielser . . . . .</i>	4.40	-	8.25	6.70	18.40	9.75	
Fester, basarer etc.	4.40	-	8.25	6.70	16.15	9.75	-
Leketøi, blomster etc.	-	-	-	-	2.25	-	-
<i>Lotteri, spil . . . . .</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Reiser, fragt . . . . .</i>	1.00	3.89	21.51	22.01	12.70	35.32	7.27
Reiseutgifter	1.00	-	21.51	19.54	12.00	32.80	6.47
Fragtutgifter	-	3.89	-	2.47	0.70	2.52	0.80
«Diverse privat»	-	-	-	41.94	26.66	-	-
<i>Ievrig . . . . .</i>	16.95	-	-	-	-	-	-
<i>Utgifter til have . . . . .</i>	-	-	-	-	-	0.77	-
Sum ²	1 136.39	1 240.15	1 278.40	1 331.44	1 378.58	1 537.36	1 622.98
Beregnehed kostutgifter for hustyende	77.58	116.66	89.15	24.69	57.08	4.07	-

¹ Kontant til voksne barn.² Uten fratræk for kostholdet for tjenerne.

regnskap fordelt paa de forskjellige utgiftsposter.

			Østland.							
8	9	10	11	12	13	14	15	16		
(1.98 + 2.52 + 0.14)	(1.97 + 1.98 + 0.07.)	(6.30 + 0.31.)	(1.94 + 4.85.)	(3.87 + 2.33 + 0.21.)	(1.85 + 3.94 + 0.42.)	(4.44 + 1.48.)	(3.80 + 4.55.)		(2.50 + 8.75 + 0.54.)	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
18.60	8.60	12.50	30.75	4.80	96.15	49.00	41.30	130.05		
20.73	2.35	-	46.47	37.14	37.98	670.59	32.37	66.57		
12.40	-	-	13.50	13.55	8.60	12.85	11.00	19.45		
3.90	-	-	8.95	-	-	2.05	0.20	-		
-	-	-	-	-	-	626.20 ²	0.40	-		
4.43	2.35	-	5.82	10.75	8.30	11.99	3.62	7.37		
-	-	-	18.20	12.84	21.08	17.50	17.15	39.75		
6.25	2.00	1.25	36.50	13.51	4.45	3.00	0.50	43.00		
6.25	-	1.25	28.15	6.05	-	3.00	-	12.60		
-	2.00	-	8.35	7.46	4.45	-	0.50	30.40		
-	1.00	-	0.50	31.40	5.10	-	-	12.00		
16.98	14.40	22.75	30.98	47.67	59.03	159.04	74.55	304.34		
14.83	14.40	22.75	27.37	44.35	51.79	140.32	74.55	292.69		
2.15	-	-	3.61	3.32	7.24	18.72	-	11.65		
5.45	239.86	18.32	69.06	41.70	-	47.95	246.62	632.82		
4.08	-	-	25.00	575.27¹	-	-	-	43.00		
5.16	-	-	40.97	-	-	4.55	1.25	12.59		
1 637.69	1 856.00	1 855.37	3 124.11	4 133.51	4 509.77	4 588.44	4 777.91	10 146.58		
176.66	44.81	-	190.16	71.18	278.25	120.22	102.19	634.76		

Tabel 2. Forbruksutgiftene

	Vestland.						
	1	2	3	4	5	6	7
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Kjøtmat</i>	38.80	60.76	20.97	11.94	49.51	36.54	59.71
<i>Fisk</i>	6.78	6.20	8.27	11.55	5.51	4.93	7.76
<i>Melk, smør etc.</i> ¹	78.08	58.14	79.36	97.82	85.09	72.61	44.08
Nysilt melk	74.26	12.87	77.11	69.29	14.42	62.35	4.84
Skummet melk	-	28.01	-	-	10.11	0.18	14.34
Sur melk	-	-	-	-	3.82	0.38	0.83
Gjetemelk	-	-	-	27.14	-	-	-
Fløte	-	2.85	-	-	12.39	-	-
Smør	-	13.97	0.72	-	38.47	2.06	19.04
Margarin	2.03	0.44	-	-	-	5.96	0.13
Fett	-	-	0.91	-	-	-	1.24
Ost	1.79	-	0.40	1.39	2.49	1.10	3.46
Egg ²	-	-	0.22	-	3.39	0.58	0.20
<i>Brød, mel, gryn</i>	49.87	43.96	60.58	58.26	42.61	53.82	49.70
Brød	11.54	3.69	28.66	19.92	3.69	15.67	3.59
Mel	36.65	37.07	28.17	33.16	36.94	36.30	44.42
Gryn	1.68	3.20	3.75	5.18	1.98	1.85	1.69
Makaroni	-	-	-	-	-	-	-
<i>Grønsaker, frugt</i>	19.96	26.04	6.71	10.97	24.83	17.63	23.38
Poteter	16.61	25.32	5.20	7.66	21.81	16.88	20.70
Grønsaker	0.03	0.47	0.48	1.94	1.15	0.25	2.00
Frugt og bær	3.32	0.25	0.87	0.86	1.07	0.10	0.68
Tørrede frugter etc.	-	-	0.16	0.51	0.80	0.40	-
<i>Kolonialvarer</i>	7.66	4.30³	12.41	19.31	28.22	14.92	3.18
Raffin. og syltesukker	-	-	0.35	2.90	5.94	0.87	-
Farin	2.70	-	4.42	5.47	5.35	5.08	1.80
Sirup	1.41	-	0.12	4.50	0.73	0.81	0.79
Honnинг	-	-	-	-	-	-	-
Kaffe	2.03	-	4.69	3.23	11.85	6.91	0.50
Kaffetilsætning	-	-	0.03	0.38	0.20	-	-
Te	0.22	-	-	0.40	0.39	0.03	-
Chokolade, sukkertøi	0.17	-	0.53	0.27	1.71	0.12	0.01
Kakao	0.43	-	0.46	0.92	0.29	0.38	-
Krydderier	0.70	-	2.21	1.24	1.76	0.72	0.08
<i>Matvarer uspecifisert</i>	3.55	22.15	13.43	7.52	0.53	0.20	3.98
<i>Mat ute</i>	-	3.83	3.26	7.07	1.56	-	-
<i>Matvarer i alt</i>	204.70	225.38	204.99	224.44	237.86	200.65	191.79
<i>Drikkevarer, tobak</i>	-	1.17	3.18	0.11	-	-	0.29
Mineralvand og vørtergol etc.	-	-	-	0.11	-	-	-
Almindelig øl	-	-	-	-	-	-	-
Vin og brændevin	-	1.13	-	-	-	-	0.29
Tobak	-	0.04	3.18	-	-	-	-
<i>Beklædning</i>	41.00	88.42	95.26	53.33	96.60	40.22	18.04
Færdige klær	2.65	11.80	48.06	8.37	19.34	15.44	1.99
Tøier etc.	0.10	22.30	26.69	18.03	28.58	9.02	3.81
Uld	30.00	19.96	-	7.00	21.85	-	6.21
Færdig skotøi	8.25	28.00	14.71	8.99	20.06	5.92	-
Lær, reparationer etc.	-	6.36	5.80	10.94	6.77	9.84	6.03

¹ Fordelingen paa de enkelte melkeprodukter er ufuldstændig. Se teksten.

² Opgaverne ikke fuldstændige.

pr. forbruksenhet.

			Østland.							
8	9	10	11	12	13	14	.	15	16	
Kr.	Kr.									
30.08	32.17	32.07	27.51	27.93	74.65	32.43	50.34	77.60		
3.25	22.11	13.37	11.97	15.26	11.36	14.80	7.05	11.72		
79.04	76.84	49.84	84.30	93.79	83.75	127.78	109.03	106.37		
60.67	19.74	15.69	63.66	50.20	39.06	58.72	27.41	73.28		
-	9.65	-	-	2.88	-	10.69	11.25	-		
-	-	-	-	-	-	-	0.10	-		
-	7.16	-	-	-	0.16	-	6.11	0.03		
-	-	0.73	-	-	2.31	-	0.44	0.82		
14.91	27.51	29.01	11.88	33.26	21.57	43.61	49.05	22.62		
0.22	1.24	-	-	0.16	-	1.82	-	0.14		
1.08	9.53	4.41	2.96	6.89	9.27	7.87	7.48	8.52		
2.16	2.01	-	5.80	0.40	11.38	5.07	7.19	0.96		
46.26	69.84	40.72	42.06	42.89	47.81	22.75	54.91	39.32		
1.73	60.26	30.65	3.90	1.52	3.75	2.61	5.22	8.15		
43.45	7.32	9.38	36.05	33.72	42.05	18.17	47.51	28.15		
1.08	2.26	0.69	2.04	7.51	1.97	1.87	2.18	2.80		
-	-	-	0.07	0.14	0.04	0.10	-	0.22		
24.96	21.33	15.42	14.29	19.57	13.96	20.73	23.40	26.55		
15.16	19.03	10.89	7.07	10.44	6.20	8.64	9.52	6.79		
0.91	1.43	2.15	4.08	1.22	1.63	3.93	7.86	7.45		
8.80	-	0.35	1.98	6.42	4.29	5.01	5.43	10.07		
0.09	0.87	2.03	1.16	1.49	1.84	3.15	0.59	2.24		
12.58	25.08	21.50	34.32	30.32	27.43	45.05	26.94	27.96		
3.01	4.06	1.29	11.18	10.72	4.06	7.24	6.77	3.72		
1.92	4.18	6.10	3.66	4.82	7.15	11.42	3.15	6.74		
1.71	3.59	6.72	3.22	2.44	0.11	5.32	5.51	3.90		
-	-	-	6.48	1.22	-	-	-	-		
4.47	8.92	6.79	5.26	5.89	10.66	13.32	8.86	9.20		
-	-	0.27	-	-	0.17	0.06	0.14	0.26		
-	0.96	0.09	0.94	0.08	0.76	0.27	-	0.42		
0.03	2.07	-	0.22	4.29	0.92	0.91	0.41	0.83		
0.11	-	0.08	0.34	0.04	0.13	0.32	0.25	-		
1.33	1.30	0.16	3.02	0.87	3.47	6.19	1.85	2.89		
-	1.58	21.62	1.25	3.40	-	1.53	-	5.07		
2.33	-	-	8.02	4.11	3.78	2.08	12.18	0.80		
198.50	248.95	194.54	223.72	237.27	262.74	267.15	283.85	295.39		
-	7.99	1.40	19.38	7.04	38.63	34.56	10.90	184.74		
-	0.23	-	2.84	-	1.38	0.34	-	20.00		
-	-	0.86	-	3.49	7.33	6.28	-	30.52		
-	-	0.54	7.53	2.97	24.41	25.69	7.11	95.92		
-	7.76	-	9.01	0.58	5.51	2.25	3.79	38.30		
55.67	75.49	15.07	139.71	82.93	175.19	94.49	108.03	417.99		
12.05	14.25	3.10	44.45	35.07	79.33	47.95	34.54	348.21		
19.61	14.12	6.78	62.12	36.23	52.92	26.43	39.70	19.32		
15.00	28.85	-	7.22	-	17.87	1.35	-	-		
4.17	19.67	4.87	15.10	5.17	18.22	16.18	17.50	35.32		
4.84	3.60	0.32	10.82	6.46	6.85	2.58	16.29	15.14		

³ Specifikasjon mangler.

Tabel 2 (forts.). Forbruks-

	Vestland.						
	1	2	3	4	5	6	7
	Kr.						
<i>Husleie . . . . .</i>	54.82	37.05	43.61	30.35	41.69	82.50	28.99
<i>Reparasjoner etc. . . . .</i>	-	0.13	-	-	-	-	-
<i>Lys og brænde . . . . .</i>	26.14	20.88	18.80	33.34	30.32	21.11	13.92
Kul	-	-	-	-	-	-	-
Koks	-	-	-	-	-	-	-
Ved (og torv)	23.26	18.99	17.13	28.91	28.82	19.00	12.43
Petroleum	2.65	1.74	1.16	3.38	1.30	1.81	1.35
Elektricitet	-	-	-	-	-	-	-
Andet	0.23	0.15	0.51	1.05	0.20	0.30	0.14
<i>Vask og rengjøring . . . . .</i>	1.64	1.00	2.38	2.36	3.21	2.57	1.21
<i>Anskaffelser . . . . .</i>	0.76	8.85	40.87	4.07	16.46	7.16	3.21
<i>Helsepleie . . . . .</i>	3.25	3.54	-	-	0.38	3.22	0.52
<i>Tjenerhold . . . . .</i>	67.88	15.65	61.58	4.96	19.40	1.14	-
<i>Kosthold for tyende i husholdningen . . . . .</i>	77.58	50.72	72.85	8.72	32.99	1.49	-
<i>Forening og forsikring . . . . .</i>	30.79	12.90	2.38	1.10	17.27	7.88	0.15
Forening	6.80	2.61	1.98	0.96	1.88	-	-
Livsforsikring	21.35	9.52	-	-	14.97	7.33	-
Anden forsikring	2.64	0.77	0.40	0.14	0.42	0.55	0.15
<i>Skatter . . . . .</i>	74.58	5.40	37.17	12.73	26.86	14.16	7.25
<i>Gaver . . . . .</i>	16.00	4.27	5.29	6.78	28.87	14.73	-
<i>Undervisning, bøker og skolegang . . . . .</i>	13.50	4.80	10.56	7.96	13.28	4.99	69.15
<i>Fornøielser . . . . .</i>	4.40	-	6.82	2.37	10.64	3.57	-
<i>Lotteri, spil . . . . .</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Reiser, frøgt . . . . .</i>	1.00	1.69	17.88	7.78	7.34	12.94	1.51
<i>«Diverse privat» . . . . .</i>	-	-	-	14.82	15.41	-	-
<i>Løvrig . . . . .</i>	16.95	-	-	-	-	-	-
<i>Utgifter til have . . . . .</i>	-	-	-	-	-	0.19	-
Sum	634.99	481.85	623.62	415.22	598.58	418.52	336.03

¹ Kontant til voksne barn.

utgiftene pr. forbruksenhet

			Østland.							
8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
17.98	33.17	45.39	53.02	46.80	96.62	70.10	55.09	65.63		
4.12	23.21	-	1.51	-	-	0.34	-	25.56		
30.72	30.67	11.13	23.21	33.92	32.79	43.76	28.60	48.63		
-	0.37	0.27	3.67	-	1.50	0.37	1.11	-		
-	-	0.19	0.27	-	-	-	-	-		
29.09	17.42	2.27	13.84	31.20	24.15	40.54	17.96	40.46		
1.18	6.43	7.78	4.71	2.13	5.40	2.50	0.10	0.79		
-	5.61	-	-	-	-	-	8.57	6.32		
0.45	0.84	0.62	0.72	0.59	1.74	0.35	0.86	1.06		
2.22	3.21	6.74	3.61	3.82	11.52	5.39	2.99	6.56		
2.21	1.36	0.26	16.38	91.96	56.35	6.14	5.32	31.74		
2.27	2.31	0.79	19.32	22.00	106.26	1.84	12.89	32.10		
78.30	17.38	-	97.66	9.36	209.75	34.74	17.40	339.89		
89.22	22.75	-	98.02	18.40	147.70	27.08	26.89	253.90		
33.82	-	-	5.41	50.40	14.79	38.73	14.00	169.16		
0.18	-	-	-	-	9.73	0.99	-	1.50		
31.16	-	-	1.29	48.84	-	36.40	12.74	165.63		
2.53	-	-	4.12	1.56	5.06	1.34	1.26	2.08		
21.90	7.82	4.04	69.10	19.56	248.27	96.30	178.42	187.02		
9.39	4.37	1.98	15.85	1.24	51.97	11.04	10.87	52.02		
10.47	1.19	-	23.95	9.60	20.53	151.03	8.52	26.63		
3.16	1.02	0.20	18.81	3.49	2.41	0.68	0.13	17.20		
-	0.51	-	0.26	8.11	2.76	-	-	4.80		
8.58	7.31	3.61	15.97	12.32	31.91	35.82	19.62	121.74		
2.75	121.76	2.91	35.60	10.78	-	10.80	64.90	263.13		
2.06	-	-	12.89	148.65¹	-	-	-	17.20		
1.11	-	-	6.03	-	-	0.77	0.15	1.07		
574.45	610.47	288.06	899.41	817.65	1510.19	930.76	848.57	2 552.10		

Trykt 1916:

- Nr. 59. Kriminalstatistik 1911 og 1912. (*Justice criminelle.*)
- 60. Norges bergverksdrift 1914. (*Mines et usines.*)
- 61. Fængselsstyrelsens aarbok 1911. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1911.*)
- 62. Private aktiebanker 1914. (*Banques privées par actions.*)
- 63. Alkoholstatistik. III. Drukkenskapsarrestationer 1896–1912. (*Statistique des boissons alcooliques. III. Arrestations par suite d'ivresse.*)
- 64. Kreaturholdet 30 september 1914 og 1915. (*Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915.*)
- 65. Stortingsvalget 1915. (*Élections en 1915 pour le «Storting».*)
- 66. Folkemængdens bevægelse 1913. (*Mouvement de la population.*)
- 67. Skolevæsenets tilstand 1912. (*Instruction publique.*)
- 68. Norges telegrafvæsen 1914/15. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 69. Fattigvæsenet 1913 og 1914. (*Assistance publique.*)
- 70. Norges handel 1914. (*Commerce.*)
- 71. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1914. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 72. Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank. (*La Banque Norvégienne des Propriétés Agricoles et Habitations Ouvrières.*)
- 73. De offentlige jernbaner 1914/15. (*Chemins de fer publics.*)
- 74. Norges fiskerier 1914. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 75. Fængselsstyrelsens aarbok 1912. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1912.*)
- 76. Norges skibsfart 1913. (*Navigation.*)
- 77. Folketællingen 1 december 1910. Hovedoversigt. (*Recensement du 1er décembre 1910. Aperçu général.*)
- 78. Drukkenskapsforseelser 1913–1915. (*Délits d'ivresse, 1913–1915.*)
- 79. Ulykkesforsikringen 1913. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 80. Norges kommunale finanser 1912. (*Finances des communes.*)
- 81. Norges postvæsen 1915. (*Statistique postale.*)
- 82. Skolevæsenets tilstand 1913. (*Instruction publique.*)
- 83. Folkemængdens bevægelse 1914. (*Mouvement de la population.*)
- 84. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1913 og 1914. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 85. Sindssykeasylenes virksomhet 1914. (*Hospices d'aliénés.*)
- 86. Private aktiebanker 1915. (*Banques privées par actions.*)
- 87. Industristatistik 1914. (*Statistique industrielle.*)
- 88. Fiskerforsikringen 1915. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 89. Forsikringsselskaper 1914. (*Sociétés d'assurances.*)
- 90. Norges skibsfart 1914. (*Navigation.*)

Trykt 1917:

- Nr. 91. Norges sparebanker 1915. (*Caisses d'épargne.*)
- 92. Kreaturholdet 30 september 1916. (*Bétail, le 30 septembre 1916.*)
- 93. Arbeidslønninger 1915. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 94. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1914. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 95. Norges bergverksdrift 1915. (*Mines et usines.*)
- 96. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1915. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1915.*)
- 97. Norges handel 1915. (*Commerce.*)

Trykt 1917 (forts. suite):

- Nr. 98. Fængselsstyrelsens aarbok 1913. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1913.*)
  - 99. Forsømte og forbryderske barn i Norge. (*Enfants moralement abandonnés et enfants criminels en Norvège.*)
  - 100. Norges kommunale finanser 1913/14. (*Finances des communes.*)
  - 101. De offentlige jernbaner 1915/16. (*Chemins de fer publics.*)
  - 102. Norges telegrafvæsen 1915/16. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
  - 103. Norges skibsfart 1915. (*Navigation.*)
  - 104. Jordbruk og fædrift 1911—15. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
-

Det Statistiske Centralbyraa har desuten bl. a. utgit følgende verker:

Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 36te aargang, 1916. Kristiania 1917. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra det Statistiske Centralbyraa. Senest utkommet: 34te bind 1916. Kristiania 1917. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Maanedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1916. Fjerde bind. Kristiania 1917. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1916. Quatrième année.*)

Norges civile, geistlige og judicielle inddeling 1 april 1912 med tillæg. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er avril 1912.*)

Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er tilsalgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

2. juli 1917.